

ვეფხისტყაოსნის წიგნი

1908
7/11

891.71-32

(Власть тьмы)

ლევან ტოლსტოის

ღვაწი

1367

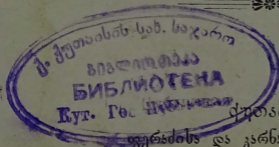
3159
135.

ვეფხისტყაოსნი — 193 P
თარგმანი

მეცხე წიგნი

წიგნი

ვეფხისტყაოსნი — 193 Z

ქუთაისი
ფუნდის და კანუნიკის სტამბა
1908

Дозволено Цензурою. Тифлисъ, 24 Апрѣля 1906 года.

ვეუფება წყველიასა

პირველი მოქმედების პირობები:

- პეტრე**—მდიდარი გლეხი, 42 წლისა, მეორე ცოლი ჰყავს, სწეული კაცია.
- ანუსია**—პეტრეს ცოლი, 32 წლისა, კობტა და კოპწია ქალია.
- აკულინა**—პეტრეს ქალი პირველადი ცოლისაგან, 16 წლისა, ყრუ, მოსტუფეღებს.
- ანიკო**—მეორე ქალი, 10 წლისა.
- ნიკიტა**—ამათი მოჯამაგირე, 25 წლისა, მოხდენილი ბიჭია.
- აკიმ**—ნიკიტას მამა, 50 წლისა, ართვალი, ღვთის მოსაყვი კაცია.
- მატრონა**—აკიმის ცოლი, 50 წლისა.
- მარინე**—ობოლი გოგო, 22 წლისა.

ნათელი ღვთისა ————— ❁ —————

მოქმედება პირველი

შემოდგომა. მოქმედება წარმოებს დიდ სოფელში. სცენა წარმოდგენს პეტრეს დიდ სახლს. პეტრე ტახტზე ზის და ცხენის სამკერდეს კერავს, ანუსია და აკულინა ართვენ.

სცენა I.

პეტრე, ანუსია და აკულინა (ანუსია და აკულინა მღერავენ).

პეტრე. (საჩუქრულმა გასიქვავს). ხელახლა გავარულან ცხენები! ნახავ თუ კვიცი არ მოკლან! ნიკიტა, ნიკიტა ხარ შენ! ხომ არ დაყრუვდი? (უერს დაუგდებს — დედაკატებს). დაწყნარდით ერთი, არა ისმის რა.

ნიკიტას სმა გარქვან. რა იყო?

პეტრე. ცხენები შემორეკე.

ნიკიტას სმა. დამაცადე შემოვრეკ!

პეტრე. რა უნდა უყოს კაცმა ამ მოჯამაგირეებს! ავით რომ არ ვიყო, ახლოს არ გავიკარებდი მაგათ. ერთ რამ ცოდვას გადამკიდებენ. (აღგება და სელასლა აქვდება). ნიკიტა! რომ ვერას გააგონებს კაცი! ერთი წადით ვინმე. აკულინა, წადი შენ, შემორეკე.

აკულინა. ცხენები?.

პეტრე. მაშ სხვა რა უნდა იყოს?

აკულინა. ამ წამში. (მიდის).

სცენა II.

პეტრე და ანუსია.

პეტრე. ცულლუტი ბიქია, არ არის ოჯახის კაცი. ზარმაცი რომ არ იყოს, იქნება რაჟე გაეკეთებია.

ანუსია. შენ კი ძალიან გამრჯელი ხარ! ან ფეჩზე წევხარ, ან ტახტზე გორავ, სხვაზე კი სამდურავს ამბობ!

პეტრე. თქვენ რომ კაცმა ნებაზე მიგიშვას, ერთ წლამდი სულ ერთიანათ დამაქცევდით! რა ხალხია!

ანუსია. ათ საქმეს ერთათ მიაჩეჩებ ხელშა ადამიანს და მერე კი ილანძღები. ფეჩზე წამოწოლილი ბრძანება ადვილია.

პეტრე. (ამოისვენებს). ეჰ, ეს სნეულება არ შემჩვევოდა, ერთს დღესაც არ დავაყენებდი!

აკულინას სმა ისმის სცენიდან: თფრუ, თფრუ, თფრუ... (კვიტის ჭიხინი ისმის და ცსქეხები შეკოტენდებიან ეზოში. ჭიშკარი გაიჭრიალებს).

პეტრე. ყბედობა კი მისი ხელობაა! მართლა რომ არ არის ოჯახში დასაყენებელი.

ანუსია, (აჯაკებს) „მართლა რომ არ არის ოჯახში დასაყენებელი!“ თვითონ გავინძროდი ცოტას მაინც და მერე ვილაპარაკებდი მასე!

სცენა III.

იგნივე და აკულინა.

აკულინა. (შემოდის). ძლივს არ შემოვდენე, — სულ გაველურდენ...

პეტრე. ნიკიტა კი სადაა?

აკულინა. ნიკიტა? — ქუჩაშია.

პეტრე. იქ რას აკეთებს?

აკულინა. რას აკეთებს? დგას ისე, ლაპარაკობს, ყბედობს.

პეტრე. ამ გოგოსას კაცი ვერაფერს გაიგებ! ვის ელაპარაკება?

აკულინა. (არ ესმას). რაო? (პეტრე სასაწყარო-კეთილი ხელს გადაქსეკს; აკულინა დავჯდება და აწთავს).

სცენა IV.

ივინივე და ანიკო.

ანიკო. (შეიშინების. — დედას). ნიკიტას დედ-მამა მოუვიდა; შინ მიჰყავთ.

ანუსია. ხუმრობ თუ?

ანიკო, მართლა ვამბობ, ღმერთმანი. (იტანის) ჩამოვუარე და ნიკიტა მეუბნება: მშვიდობით, ანნა პეტროვნა, — მერე ქორწილზე მეწვიეო. უნდა მოგ-შორდეთო. იცინოდა კიდევ.

ანუსია. (ქიანის). არაფერი საჭირო ხარო, რომ უბრძანებდი, გაგაგდებო! ხომ ხედავ, ახლა თვითონ აპირობს წასვლას!

პეტრე. დიდი ამბავია! წავადეს! სხვას კი ვერ ვიშოვი?..

ანუსია. მერე, ფული ხომ წინდაწინ აქვს წაღებული?.. (ანიკო კარებს მიუხსნელად და ეურს უბდებს, რას ლაპარაკობენო. შემდეგ მიდის).

სცენა I.

ანუსია პეტრე და აკულინა.

პეტრე. (მოიღრუშება). რაც ფული წაიღო, იმისას ზაფხულში მემსახურება, მიმუშავებს.

ანუსია. შენ რა! ქეც გაიმება დაითხოვო, ნაკლები პური დაგეხარჯება. მე კი ზამთარში მარტო უნდა ვიჯაფო ხარით! გოგო თავს არაფრათიწუხებს მუშაობით, და შენ ხომ მთელი დღე ფეჩხე იწოლები, არ გიცნობ განა!

პეტრე. აბა რას ყბედობ? ენა ხომ არ გექავება?

ანუსია. ქვეყნის საქონელი გყავს, ცხვარსა და ძროხას ვერ შეეღიე. ზამთრისთვის შეინახე. იმათ საყოფ საკვებსა და წყალს აბა ვინ აუვა? ახლა მოჯამაგირესაც ისტუმრებ. მე დედა-კაცი ვარ და მამაკაცების სამუშაო რა ჩემი საქმეა. დიახ! მეც შენსავით წამოვწვები ფეჩხე, და რაც უნდა გაფუქდეს, დარდი არა მაქვს! თუნდა ყველაფერიც დაიღუპოს! რაც გინდა ისა ჰქენი!

პეტრე. (აჭულისა). გასწი, საქონელს საკვები დაუყარე, დროა.

აკულინა. საკვები? კარგი, წავალ, (წაიწვამს საათურის და თოკი მანქას).

ანუსია. არ გიმუშავებ, კმარა რაც ვეწვალე, ახლა თვითონ გაისარჯე.

პეტრე. რა დაგეპართა, დედაკაცი, ღომ არ გაგიჟდი, ცხვარსავით ხომ რეტი არ დაგესხა!

ანუსია. თვითონ შენა ხარ ცოფიანი ქოფაქი. შენთან ადამიანს ერთა მხიარული დღე არ ეღირსება, უნდა დაარჩო კაცი! ოი, შე ძაღლო, შე წუპაკო!

პეტრე. (აფუჭოსებს და იცვამს). ფუი, დაგლახეროს ღმერთმა! წავალ, შევიტყობ. (გადის)

ანუსია. დამპალო ბერო კაცო! მახინჯო!

სცენა VI სცენა .

აკულინა. რას ერჩოდი მამას?

ანუსია. გასწი ერთი იქით, შე სულელო, დაჩუმდი!

აკულინა. (მიჯა კაპუბთან). ვიცი რისთვისაც აგინებ. თვითონ შენ ხარ სულელი, შე ძუნკალო! აბა ძალიან არ მეშინია შენი!

ანუსია. (წამოკაწდება და ექებს, რა დაჭკრას) მე გაყურებივ შენ თვალის სეირს!

აკულინა. აი, შე ქოფაქო, ეშმაკო, შე მავნე სულო, ძაღლო, ბოროტო! (მიწბის).

სცენა VII.

ანუსია. (დაფიქრდება). ქორწილში მეწვიეო. ეს რაღა მოუგონიათ? იქნება ცოლი უნდათ შერთონ? ვაი შენს დღეს, ნიკიტა, თუ ეს შენი ოინია! მე კი ჩემსას ვიზამ!.. უმისოთ სიცოცხლე არ შემიძლია, შინ არ გავეშვებ!..

სცენა VIII.

ანუსია და ნიკიტა.

ნიკიტა. (შემოდის და იეუზებს. სეჯაკს, რომ ანუსია მარტოა, მარჯათ მიიზბენს მასთან. დახვდას სმით). უბედურება გადამეკიდა, ჩემო ანუსია! მამა მომივიდა, უნდა შინ წამიყვანოს. უთუოთ ცოლი უნდა შეგერთოთო და ოჯახში უნდა დაგაბინაოთო.

ანუსია. მერე შეირთე, რა გიჭირს! მე რა შენაღვლება?

ნიკიტა. კაი ამბავა ყოფილა! მინდოდა, რამე მომეფიქრებია, როგორმე უკეთ გამომეწყო საქმე და ეს დახე რას ამბობს: შეირთეო! რათ ამბობ მაგას? (თქალს უქნეს). დაგავიწყდა?..

ანუსია დიახ შეირთე, იქნება გგონია—თავს მოგაკლავ?...

ნიკიტა. რა დაგემაართა, ქალო, რას ფრუტუნობ? სანუგეშოთაც აღარ მიკარებ?... რა ამბავია?

ანუსია. ის ამბავია, რომ გინდა გამაგლო, და რაკი ასეა, არც მე მინდებხარ!

ნიკიტა. კმარა, ანუსია! განა მინდა დაგივიწყო? ჩემს ღღეშიაც არა! არ დაგტოვებ, მგონია, ცოლიც რომ შემერთონ. მაინც შენ დაგიბრუნდები, ოღონდ შინ კი არ წამიყვანონ.

ანუსია. ძალიან საჭირო არა ხარ ჩემთვის ცოლიანი!

ნიკიტა. აბა რა ვქნათ? როგორ გადაუდგე მამის ნებას? რომ არ შეიძლება!

ანუსია. სულ შენი საქმეა, და მამას კი გინდა გადააბრალო, შენ დიდი ხანაა იმ შავგვრემან მარინესავენ გაქვს თვალი! სულ იმასი ბრაღია; ტყვილათ კი არ მოუცნცულდა აქ, ამასწინათ!

ნიკიტა. მარინეო? რას ამბობ, რა ეშმაკათ მინდა? განა ცოტანი გვეკიდებიან კისერზე!

ანუსია. მაშ რისთვის მოვიდა მამაშენი? შენ იხმე? მატყუებდი განა! (ტირის).

ნიკიტა. ანუსია, გეფიცები ღმერთს, რომ სიზმრათაც არ მენახოს! სრულიად არა ვიცი რა, არც შემიტყვია, სულ იმ ბებერი მამიჩემის აზრია ეს.

ანუსია. თუ შენ თვითონ არ გენჯომება, თოკს ხომ ვერ მოვაბმენ!

ნიკიტა. იმასაც ვფიქრობ, რომ მამის წინააღმდეგობა არ ვარგა, მარა გულის რომ არ მიშვრება, რა ვქნა?

ანუსია. მთავრე ფეხი, უარი თქვა, ვინ რას გიზამს?

ნიკიტა. ერთმა ბიჭმაც კი გაიდგა ამასწინათ ფეხი და ისეთი დღე დააყენეს სოფლის სასამართლოში, რომ იმისი წივილი ზეკას ადიოდა. არა, მართლა გითხრა, არაფრად მებალისება როზგის გემო გავიცნო. ანბობენ—ისუსხებაო.

ანუსია. კმარა ხუპრობა. გესმის, ნიკიტა, მარინე რომ შეიერთო, არ ვაცი რას დავმართებ ჩემს

თავს! რალათ მინდა მაშინ სიცოცხლე... შევცოდე, კანონი გავტეხე და რაც მოხდა, ხომ აღარ გასწორდება! იცოდე, ნიკიტა, თუ დამაგდე, ერთს რამე საშინელს ჩაკიდენ!..

ნიკიტა. შენი დაგდება რომ მინდონეს, განა ამდენ ხანს ვერ წავიდლოდი! ამასწინათ ივან სიმონიჩმა მითხრა, მეეტლეთ წამოდგო ჩემთან. მერე ხომ იცი, რა ცხოვრება მექნებოდა! მარა არ დავდგომივარ! ვიფიქრე, სხვისთვისაც გამოსადექი ვარ მეთქი. რომ არ მიყვარდე, მაშინ სულ სხვა საქმეა.

ანუსია. მაშ გახსოვდეს, ჩვენი ბებერი დღესან ხვალ მოკვდება, მაშინ ჩვენი ცოდვის დაფარვაც შეგვეძლება. ასე ვიტყვი კანონის წინაშე: «მეგონა შემირთავდა»-მეთქი.

ნიკიტა. რას მარჩიელობ!? მე რა? ისე ვჯაფ ობ, თითქოს ჩემსას ვმუშაობდე. პატრონსაც ვუყვარვარ და პატრონის ცოლსაც. დედაკაცებს რომ ასე ვუყვარვარ, განა ჩემი ბრალია, რა ვქნა?

ანუსია. გეყვარები?

ნიკიტა. (მოუხეკვს). მაშ! ისე ჩაგიძვრენ სულში, როგორც წინათ.

სცენა IX.

იგინივე და მატრონა (შემოდის და პიეტროვს იწერს სატყე. ნიკიტა და ანუსია განშორდებიან ერთმანეთს)

მატრონა. რაც ვნახე—არ დამინახავს, რაც გავიგონე—არ გამიგონია. გოგოს გაეთამაშე—რა

ვუყოთ? ხბომაკ კი იცის შეკუნტრუშება! რა უჭირს! სიყმაწვილის ბრალია, შენი პატრონი გეძახის, შეილო.

ნიკიტა. ცულდისთვის შემოვედი.

მატრონა. ვიცი, შეილო, ვიცი, რა ცულდიც არის, ის ცულდი გოგოების ახლოსაა..

ნიკიტა. (დაიწკება და ცუღღს ააღებს). რაო, დედი, მართლა, ცოლი გინდათ შემართოთ? ასე მგონია, არ ივარგებს. ამას გარდა სურვილიც არა მაქვს.

მატრონა. მერე ვინა გრთავს, ჩემო თვალის სინათლეო? იცოცხლე, შეილო, იმხიარულე, ეს სულ მამი შენის ბრალია. წადი, შეილო, ჩვენ უშენოთაც ყველაფერს მოვაგვარებთ.

ნიკიტა. ახირებულია, ღმერთმანი! ხან მრთავენ და ხან ამბობენ, არაო. სწორედ არა მესმის რა! (შიდის).

სცენა X.

ანუსია და მატრონა.

ანუსია. მართლა, ბიცოლა მატრონა, ცოლი გინდათ შერთოთ?

მატრონა. რით უნდა შევერთოთ, ჩემო ლამაზო? ჩვენი ამბავი შენც იცი, რა გაგვაჩნია? ჩემი ბერი კაცი ისე ლაპარაკობს, დაუფიქრებლათ: „უნდა შევერთო და შევერთოვო“. მარა, ეს რა მისი საქმეა,

მე ისევ კარგათა ვარ! განა არ ვხედავ (თქალს უქსიქსი) რა აზბავიცა არის.

ანუსია. არა, რა უნდა დაკიმალო, ბიცოლა, შენ ყველაფერს მიხვდარი ხარ, შევეცოდე, შემეცვარდა შენი შეილი.

მატრონა. შენ გვონია, ძალიან ახალი ამბავი არ მითხარი?!.. ბიცოლა მატრონამ კა არ იცოდა! გოგო, გოგონა... ბიცოლა მატრონა ყველაფერში გამოვლილია, გამოჯანგულია და გამოდარჯაკებული! ბიცოლა მატრონამ, ჩემო გვრიტო, ისიც კი იცის, ცხრა ადღ მინას ქვეშ რა მარხაა. ვიცი, შეილო, ყველაფერი ვიცი, ისიც ვიცი, ახალგაზდა ქალებს რა უნდათ ბანგი. აი მოვიტანე კიდევ, (მანდილას ექვანდის წამალს ამოიღებს). რაც საჭიროა, იმას დიახ ვხედავ, და რაც არაა საჭირო, იმას ვერც ვხედავ და არც ვიცი. დიახ, ბიცოლა მატრონაც იყო ერთ დროს ახალგაზდა. ჩემს სულელთან გაძლებას, იცი, კაი მო ერბება უნდოდა! მე ყველა 77 ოინი ვიცი. ვხედავ, რომ ჩემი ბერი კაცი რაღაც აიღერდა. რით უნდა იცხოვროს კაცმა? ფიწალი რომ ჰკრა გვერდ-შა—ერთი წვეთა სისხლი არ გამოუვა, რომ შეხედო, იფიქრებ—გაზაფხულამდი ვერ გააწევსო, საჭიროა ვინმე ავიყვანოთ. ჩვენს შეილს რაღა უჭირს ვითამ, განა ცუდი მუშაა? სხვაზე ნაკლები რითია? მაშ რა გამიჭირდა ასეთი, რომ შეილი კარგ საქმეს მოვაცდინო? განა მე ჩემი შეილის მტერი ვარ!

ანუსია. ნეტაი არ წაიყვანდეთ!

მატრონა. ნუ სწუხხარ, არ მოგშორდებათ, ჩემო მერცხალო, ეს სულ ჩემი სუღელი ბერი-კაცის ბრალია, ხანდახან ისეთს საქმეს აჩემებს, რომ ვერაფრით ველარ გადაათქმევინებ!

ანუსია. მაშ რა მიზნია?

მატრონა. იცი, ჩემო კარგო, რა ლამაზი ბიჭია და რა მტერია ქალებისა ჩემი შვილი! რკინის გზაზე რომ მუშაობდა, იქ ერთი ობოლი გოგო იდგა. მერე აკი გადაეკიდა ეს გოგო ჩემს ნიკიტას!

ანუსია. მარინე?

მატრონა. მარინე, ის სასიკვდილე! მოხდა მათ შორის რამე, თუ არა—ეს არ ვიცი, მარა ჩემმა ბერი-კაცმა აკი შეიტყო! ვინ იცის, ვინ უთხრა? იქნება თვითონ დააბეზლა?

ანუსია. შეხედე იმ საძაგელს!

მატრონა. ამას მერე ჩემმა სულელმაც დაიჭინა: უნდა შევრთო და უნდა შევრთო, ცოდვა უნდა ავიშოროთ თაყიდანო. მოვიყვანოთ ჩვენი შვილი ოჯახში და ჯვარი გადავწეროთო. რამდენი ველაპარაკე—შენც არ მომიკვდე! მაშინ ვიფიქრე—რაკი ასეა, მაშ კარგი, სხვა გვართ მოუვლი ამ საქმეს-მეთქი. მაგ უჭკუო მამაკაცებთან სხვა რიგათ ხომ არა გაგივა რა, ჩემო ლამაზო! ყველაფერში უნდა მიჰყვე, და როცა საქმეზე მიდგება, მაშინ კი შენებურათ უნდა მოაჭრილო ჩარხი! რას გაიგებენ მაგენი დელაკაცის ამბავს! ვეუბნები: დიახ კაი

საქმეა, მარა მოფიქრება უნდა, წავიდეთ შვილთან და პეტრე ეგნატის დავეკითხოთ, აბა ის რა აზრისაა-მეთქი, და მოვედით.

ანუსია. კი, ბიძოლა, მარა მამამ რომ უბრძანოს, მაშინ რაღა ეშველება?

მატრონა. უბრძანოსო?—მისი ბრძანება ძალის კუდ ქვეშ იყოს! მე რომ გულში რასმე ამოვიკვეთ, ჩემსას გავიტან! დიახ, ჩემი შვილი ბედნიერ ცხოვრებაშია, ბედს მოვლის და მე ვილაცა მაწანწალა გოგო უნდა შევერთო? გიჟი ვარ თუ?

ანუსია. იმ გოგომ, მარინემ, აქაც მოიბრძინა შენ შვილთან. რომ მითხრეს ცოლს რთავენო, ღმერთს გეფიცები, ისეთი საქმე მომივიდა, თითქოს სამართებლით ყელი გამოვლადროსთ, ვიფიქრე—აღბათ ჟუყარს მეთქი!

მატრონა. რას ამბობ, ჩემო გვრიტო, აბა რათ ეყვარება იმისთანა უსახლკარო, მაწანწალა, გიჟი ხომ არ არის! იცი, რომ ნიკიტა ბრიყვი ბიჭი არ არის! განა არ იცის ვინ შეიყვაროს! ნურათურის ეჭვი გაქვს, არ წაეყვანთ აქედან, დამშვიდდი. არც ცოლს შევერთავთ, ოღონდ ფულზე გვიგდეთ ყური და დარჩეს.

ანუსია. ასე მგონია, ნიკიტა რომ მოგვეშორდეს, თავს მოვიკლავ.

მატრონა. განა არ მესმის, რა არის სიყმაწვილე! მოწიფული ქალი ხარ და მაგისტანა მიხრწნილთან ცხოვრება აბა რაა!..

მატრონა. ცოლის შერთვა რა საჩქაროა? ეს ხომ მთის მაყვალი არაა, დაქკნეს.

პეტრე. რატომ? ცოლის შერთვა არაა ცუდი საქმე.

აკიმ. მინდოდა, რაქვიან... იმიტომ, რომ მე, რაქვიან... ქალაქში ხეირიანი საქმე მაქვს...

მატრონა. კაი შენ მოგივა, კაი ხეირიანი საქმე ბინძური ორმოების დაწმენდა იყოს! ამას წინააღმდეგ რომ დაბრუნდი, გული ამერია და 'მუცელში არა ჩამრჩენია, ისე მალეზია პირიდან—ფუი!

აკიმ. მართალია, პირველათ, რაქვიან, ძალიან გეცემა სუნი, მარა ნელ-ნელა შეეჩვევა კაცი, ყველაფერს შეეჩვევა კაცი, მასთან ხეირიანი საქმეა... სუნზე, რაქვიან, გლეხებს საცვედური არ გვეთქმის, ტანისამოსის გამოცვლა შეიძლება. მინდოდა ნიკიტასთვის ოჯახი ჩამებარებია, მოეარა, რაქვიან, მე ქალაქში ვიშოვნოდი საქმეს.

პეტრე. შვილის წაყვანა შენი ნება, მარა წინდაწინ წაღებული ფულისას რას იტყვი?

აკიმი. ეს მართალია, სწორეთ მართალია... რაკი მოჯამაგირეთ დადექი კაცი, მაშინ თავი გაყიდული გაქვს... დიახ უნდა გაათავოს ვადა.. ჩვენ მხოლოდ აგერ ცოლი გვინდოდა შეგვეერთო, ცოტა ხნობით დაითხოვე...

პეტრე. რატომ არა, შეიძლება.

მატრონა. ჩვენი საქმე არეულია, პეტრე ეგნატის. მე შენ ისე გაგიტყდები, როგორც ღმერთს...

გაგვასამართლე მე და ჩემი ბებერი. დაიჟინა: უნდა შევერთო ცოლი და უნდა შევერთოვო. მერე, ვინ უნდა შერთოს, აბა ერთი ჰკითხე! ხეირიანი ვინმე რომ იყოს, განა მე ჩემი შვილის მტერი ვარ, არ მინდოდეს! მარა გაფუჭებული გოგოა და!

აკიმ. მაგას ცოდვას ამბობ, რას ერჩი იმ გოგოს, რაქვიან, რომ არა დაუშავებია რა! ის კი არა, ჩემი შვილია იმ გოგოსთან დამნაშავე, დიდი დამნაშავეა.

პეტრე. რა დანაშაული აქვს?

აკიმ ისა, რომ ჩვენი ნიკიტა, რაქვიან... ნიკიტა, რაქვიან, პირნათლათ არ არის იმ გოგოსთან.

მატრონა. დაიცა, მე უფრო შაქრიანი ენა მაქვს, მე ვეტყვი. სანამ შენთან დავაყენებდით, ჩვენი შვილი, შენც იცო, რკინის გზაზედ იდგა, - ამ დროს გადაეკიდა ერთი ატეხილი გოგო, მარინე, მუშების საკმელის მკეთებლათ იყო, ახლა ის გოგო ამბობს, რომ თქვენმა შვილმა შემაცდინაო.

პეტრე. ცუდი ამბავია.

მატრონა. გარყვნილი გოგოა, კაცებში დაეთრევა, როსკიპია!

აკიმ. არა, დედაკაცო, რაქვიან, არა, მაგას ტყვილათ ამბობ...

მატრონა. აი, ჩემი ორბისაგან ამის მეტს ვერას გაიგონებს კაცი, რაქვიან და რაქვიანო, და რა არის ეს რაქვიან, თითონაც არ იცის. შენ, პეტრე ეგნატიჩ,

მე ნუ მკითხავ, სხვებისაგან შეიტყვე, ყველა ამას გეტყვის, რომ ისჯოგო მაწანწალაა და გაფუჭებული.

პეტრე. (აჟიმს) რა კი ასეა, ბიძია აკიმ, რაღათ რთავ, ქალამანი ხომ არ არის, ფეხზე გახადო, — რძალია.

აკიმ. (გაჩხარდება) ცოდვია, დედაკაცო, რაქვიან, გოგო ცოდვია, რას¹ერჩი, რაქვიან, ძალიან კაი გოგოა, ძალიან გოგოა! მებრალება ის გოგო, მებრალება!

მატრონა. ქვეყნის სატირალს—ერთი დედაბერი ტიროდაო! ასეა შენი საქმეც. გოგო გებრალება, და შეილი კი არ გებრალება? თუ გინდა, თვითონ შენ მოიკიდე ის გოგო ზურგზე და იარე. კმარა ბრიყვეული ლაპარაკი.

აკიმ. ეს ბრიყვეული არ არი!

მატრონა. რას მიედებ-მოედები, მაცალე ვთქვა.

აკიმ. (გააწვეკტინებს) სულაც არ არის ბრიყვეული, შენ იმ გოგოს ბედი და შენი საქმე შენგებურად გინდა მოაწყო, და ღმერთს კი მისებურად უნდა მოაწყოს, რაქვიან... ასეა ესეც.

მატრონა. აბა შენ რა უნდა გელაპარაკო?

აკიმ. მუშა გოგოა, ჯათის მოყვარე და ის, რაქვიან... ჩვენი სიღარიბის გადამკიდე, ჩვენთვის კარგი იქნებოდა, რაქვიან, ის გოგო, ქორწილი იათად დაგვიჯდებოდა. ყველაზედ უფრო ისაა საანგარიშო, რომ ცოდვია გოგო, გაღანძრულია, რაქვიან, ობოლია, საბრალო გოგო, ნამუს ახდილია!

ანუსია. შენ, ბიძია აკიმ, ჩვენ უნდა გაგვიგონო—დედაკაცებს, ეგეები ჩვენ უფრო ვიცით.

აკიმ. მერე ღმერთი? განა ის გოგო ადამის შვილი არ არის?! ისიც ღვთისთვის, რაქვიან, ისეთი ადამიანია, როგორც სხვა. ამაზე რას იტყვი?

მარტოა. ააწყვე ჭიანჭური!

პეტრე. ახლა, ბიძია აკიმ, იმ გოგოებისაც არა დაიჯერება რა, შენი შვილი ცოცხალია, აქ არის ხომ. მოვიყვანოთ და ვკითხოთ საფუძვლიანად, მართალია, ესეები თუ არა. სულს არ წაიწყმენდს. დაუძახეთ ერთი (ანუსია ადგება), უთხარი, მამა გეძახისთქო (ანუსია მიდის).

სცენა XII.

იგინივე, ანუსიას გარდა.

მატრონა. ახლა, ასეც ხომ არ იქნება, თვითონ იმ ბიქსაც ვკითხოთ. განა ახლანდელ დროში ძალათ ცოლის შერთვევინება შეიძლება? არაფრით არ შეირთავს, არ შეირცხვენს თავს. ჩემის ჭკუით ისა სჯობია, შენთან დარჩეს და გემსახუროს. არც ზაფხულზეა წასაყვანი; შეიძლება ვიჭიროთ ვინმე. შენ ერთი წითელი ქაღალდი მოგვეცი და გყავდეს აქ.

პეტრე. ეგ სხვა საქმეა. ჯერ ერთი გაათავე და შემდეგ მეორე სთქვი.

აკიმ. მე იმას ვამბობ, პეტრე ეგნატიჩ, რაქვიან, კაცი შენს საქმეს იკეთებ და ღმერთი კი გავიწყ-

დება; გგონია, სჯობია შენს თავზე იზრუნო, მაგრამ უარესათ მოგივა საქმე. უღვთოთ საქმე არ გაკეთდება.

პეტრე. ვინ ამბობს: ღმერთი, რასაკვირველია, უნდა გახსოვდეს კაცს!

აკიმ. თვალის დასანახავათ რომ თითქო უარესიც იყოს, მარა თუ ღვთისა და კაცის კანჯის თანახმათ ირჯები, უფრო გამება. რაქვიან, ვფიქრობდი: შეილს ცოლს შევერთავ, ცოდვას გადავარჩინ მეთქი. ის, რაქვიან, შინ უნდა ყოფილიყო, მე კი ქალაქში რამეს ვიშოვიდი. საქმე სასიამოვნოა, მოსაგები. თუ ღმერთს ახსენებს კაცი, ასე სჯობდა. ობოლია საწყალი. ამ ზაფხულზე ამ გვართ მოურავს შეშა მოპარეს, იფიქრეს, მოვატყუებთო. მართალია მოურავი მოატყუეს, მაგრამ ღმერთი კი ვერ მოატყუეს, რაქვიან, მერე ხომ...

სცენა XIII.

იგინივე, ნიკიტა და ანიკო.

ნიკიტა. მეძახოდით? (დაჯდება და თუთუნს მიიქებნის).

პეტრე. (წინააღმდეგობის კალთით) როგორ ირჯები, განა წესი არ იცი! მამა მეძახის და შენ კი თუთუნით იქცევ თავს და დამჯდარხარ! ადე, აქ მო! (ნიკიტა მავიდასთან დადგება, თამამი სასიით დაეჭვინებს მავიდას და იღიმება).

აკიმ. ახლა, ბიჭო, შენზე, რაქვიან, საჩივარია, საჩივარია ნიკიტა...

ნიკიტა ვინ მიჩივის?

აკიმ, ვინა? ვინა და ის ობოლი გოგო, მარინე, ის გიჩივის.

ნიკიტა. (აღწანა) ახარებულა, ღმერთმანი. აბა რას მიჩივა? მერე შენ ვინ გითხრა; თვითონ იმან თუ?

აკიმ. მე ახლა ვიძიებ, რაქვიან, შე კი უნდა მიპასუხო. პირობა მიგიცია შენ იმ გოგოსთვის? მიგიცია თუ არა პირობა?

ნიკიტა. ვერ გამიგია კარგათ—რას მკითხავთ?

აკიმ. თუ რამე სიბრიყვე მოგივიდა იმ გოგოსთან, რაქვიან, სიბრიყვე, სიბრიყვე რამე, გესმის?

ნიკიტა. მერე რა მოხდა მაგისტანა! მზარეულ გოგოსთან, რომ მოგწყინდება კაცს, გაიხუმრებ, მუზიკასაც დაუკრავ, ისიც იცეკვებს. სხვა რა სიბრიყვე იქნებოდა.

პეტრე. შენ, ნიკიტა, ბანზე სიტყვას ნუ აგდე, მშობელი მამა რასაც გეკითხება, იმის რიგინი პასუხი სთქვი.

აკიმ. (მნიშვნელობით) ნიკიტა! კაცს რომ დაუმალო, ღმერთთან ვერ დამალავ, ტყვილი არ გაბედო, რაქვიან, გესმის! ობოლია ის გოგო, ცოდვია. შენ, ისა სჯობია, სთქვი რაც იყო.

ნიკიტა. რა უნდა ვსთქვა, რაც არა ყოფილა. ყველაფერს ვამბობ, მარა რომ არაფერი მაქვს სათ-

ქმელი. (გაცხსაზღება) ის რას არ მოიგონებს!.. მერე, თედოზე არა უთქვამს რა? ეს რაღა უბედურობაა, გახუმრებაც აღარ შეიძლება ამ დროში? ის რას არ მოიგონებს!

აკიმ. ნიკიტა, გახსოვდეს! სიცრუე თავს არ დაიმაღლავს. მოხდა თქვენ შორის რამე, თუ არა?

ნიკიტა. (გან'სე) რა ასე ჩამაცივდენ მართლა. ვამბობ, რომ არა ვიცი რა მეთქი. არაუფრო ცუდი იმ გოგოსთან არ შემმთხვევია. (უფლმოსულა) გეფიცები ღმერთს, აქვე გამისკდეს მიწა (შიშკვკარსიწეს), თუ რამე ვიცოდე. (სიხუმეა. საკატა სულ ფიცხობს). როგორ? ის გოგო მართლა გინდათ შემართოთ თუ? ხუმრობაა, თუ რა არი! ნამდვილი სკანდალია, ახლა ის დრო აღარ გახლავს, ძალათ რომ ცოლი შემართოთ! აკი დავიფიცე, არაფერი ვიცი მეთქი.

მატრონა. (ქმარს) ვაი, შე უბედურო, სულელლო, შე ვირის თავო, რასაც გეტყვიან, განა ყველაფერი უნდა დაიჯერო? რას ერჩი ამ ბიჭს, რომ არცხვენ? ამას ისა სჯობია, როგორცა დგას, ისევე დარჩეს პატრონთან, ახლა კი პეტრე ერთ თუმანს მოგვცემს და როცა დრო მოვა...

პეტრე. მაშ რას იტყვი, ბიძია აკიმ?

აკიმ. (შვილისაგენ მიისედავს და ენას გააწლავუნებს) გახსოვდეს, ნიკიტა, დაჩაგრული ცრემლი, რაქვიან, დამჩაგვრელსვე დაეცემა თავზე, გახსოვდეს, ვინიცობაა რომ...

ნიკიტა. მე რა უნდა მახსოვდეს, შენ თვითონ გახსოვდეს. (დაჯდება).

ანიკო. წავალ, დედას შევატყობინებ (გარბის).

სცენა XIV.

პეტრე, აკიმ, მატრონა და ნიკიტა,

მატრონა. (პეტრეს) აი ასეთია, ბატონო პეტრე, ეს უბედური. აიყინებს რასმე, და მერე ვერაფრით ველარ გადაათქმევინებს კაცი! ტყვილა უბრალოთ შეგაწუხათ. როგორც აქამდე იდგა ჩვენი ბიჭი თქვენსა, შემდეგაც ისე ღარჩეს. გყავდეს შენი მოსამსახურე.

პეტრე. აბა ახლა რას იტყვი, ბიძია აკიმ!

აკიმ. მაგის ნება იყოს, რაქვიან, ოღონდ მინდოდა, რომ, რაქვიან, მინდოდა, რაქვიან, რომ არ...

მატრონა. თითონაც არ იცი, რას როშავ. იდგეს აქ, როგორც მდგარა, ბიჭსაც არ უნდა მოშორდეს ამათ. ან ჩვენ რათ გვინდა, თვითონაც კმარვართ ოჯახში.

პეტრე. ერთი რამე უნდა გითხრა, ბიძია აკიმ, თუ ამ ზაფხულს წაიყვან, ზამთარში აღარ დავიბრუნებ. თუ დადგება, მთელი წლით უნდა დადგეს.

მატრონა. დიახ წლით უნდა დაქირავდეს, ჩვენ თუ მუშა დაგვკირდა, დავიქირავებთ, ბიჭი კი შენთან დარჩეს. ოღონდ ახლა ერთი თუმანი უნდა მოგვცე.

პეტრე. მაშ კიდევ ერთი წლით? არა?

აკიმ. (ამოიხვნეშება) სჩანს ასე უნდა იყოს, რა-
ქვიან, რაკი ასეა, მაშ სჩანს, რაქვიან...

მატრონა. დიმიტრობის შაბათიდან ერთ წლამ-
დი უნდა იქნეს. ფასზე გულს ნუ დაგვაკლებ.
ახლა კი ერთი თუმანი გვიწყალობე (ადგება და თაყ-
ვანსა სცემს).

სცენა XV.

იგინივე, ანუსია და ანიკო.

ანუსია. (განზე დაჯდება).

პეტრე. რაკი ასეა, მაშ კარგი. შევიდეთ ღუ-
ქანში და ერთი გადავკრათ. წავიდეთ, ბიძია აკიმ,
ერთი ჭიქა არაყი დავლიოთ.

აკიმ. არა ვსვამ, არა ვსვამ მაგ არაყს.

პეტრე. მაშ ჩაი დალიე.

აკიმ. ჩაის, რატომ არა, ჩაის დიან დავლევ.

პეტრე. დედაკაცებიც დალევინ ჩაის. შენ კი,
ნიკიტა თვალ ყური გეჭიროს: ცხვრებს საბალახე
მოუცვალე და ბზეს მოუარე.

სცენა XVI.

ნიკიტა მატრონა.

ნიკიტა (შაპინჯოს მძვინკვს). ერთი ნახეთ რა
ნაირაირათ ჩამაცივდენ: თქვი და თქვი, როგორ

იქეიფე გოგოებთანო. ეს ამბავი რომ დამეწყო, შორს წამიყვანდა. შეირთეო. ყველა თუ შევირთე, მაშინ რამდენი ცოლი უნდა მყავდეს?! ძალიან საჭიროა ცოლის შერთვა. უამისოთაც ცოლიანებზე უკეთ ვატარებ დროს, ჩემს ბედს ისეც ნატრულობენ სხვები! მარა რა მომივიდა, ხატზე რომ დავიფიცე, თითქოს ვილაცამ ხელი მკრან მაშინ. ძარღვები ჩამაწყდა გულში, ამბობენ ტყუილზე ფიცი ცუდიაო, მარა ესეები სულ სიბრძნეა, ღაპარაკობენ რაღა.

სცენა XVII.

ნიკიტა და აკულინა.

აკულინა. (შემოდის სათფურ ჩაცმული. თაკს დადებს. გაიმზრბს და საკუჭნაოში მიდის) ერთი აგენტო მაინც სანათი.

ნიკიტა. შენ გიყურო თუ? განა ისედაც არ გხედავ?

აკულინა. კარგი ერთი!

სცენა XVIII.

იგინივე და ანიკო.

ანიკო. (შემოდის და ყურში ეჩურჩულებს ანიკოს) ნიკიტა, წამოდი მალე. საჩქაროთ გეძახიან.

ნიკიტა. ვინ მეძახის?

ანიკო. მარინე რომ არის რკინის გზაზე, კიშკართან გელის.

ნიკიტა. მართლა?

ანიკო. ღმერთს გეფიცები.

ნიკიტა. მერე, რა უნდა?

ანიკო. გხმობილობს, ერთი სიტყვა მინდა ვუთხრაო ნიკიტას. ვკითხე, რა გინდა-მეთქი, მარა არ მითხრა. ის კი მკითხა, მართლა მიდის თქვენგანო!—მე ვუთხარი—არა-მეთქი, მამას კი უნდოდა შინ წაეყვანა და ცოლი შეერთო, მაგრამ არ დათანხმდა და ერთ წელიწადს კიდევ დარჩა ჩვენსა მეთქი. მაშინ მითხრა: მიმადლე შენს ღმერთს—გამოიყვანე ერთი აქაო, სიტყვა მაქვსო სათქმელი. დიდი ხანია გიცდის. წადი, ნახე!

ნიკიტა. იმისი თავი არა მაქვს ახლა, სად უნდა წავიდე?

ანიკო. ასე სთქვა: თუ არ მნახა—მე თვითონ მივალ, ვნახავო.

ნიკიტა. არა უშავს... მოიცდის, მოწყინდება და წავა.

ანიკო. ამბობს: განა აკულინა უნდა შერთონო?

აკულინა. (მოდის ნიკიტასთან ჩერასათვის) ვის უნდა შერთონ აკულინა?

ანიკო. ნიკიტას.

აკულინა. დიახ ერთი! მერე ვინ ამბობს ამას?

ნიკიტა. ალბათ ამბობენ (უჩიქებს და აცანას) აკულინა, გამყვები?

აკულინა. იქნება ადრე გაგყოლოდი, ახლა კი არა!

ნიკიტა. რატომ არ გამყვები ახლა?

აკულინა. იმიტომ რომ არ გეყვარები.

ნიკიტა. რატომ არ მეყვარები?

აკულინა. ნებას არ მოგცემენ, (იჭინის).

ნიკიტა. ვინ დამიშლის?

აკულინა. ვინ და ჩემი დედი-ნაცვალი. ის სულ ავ გუნებზნეა, სულ შენ გადევნებს თვალს.

ნიკიტა. (იჭინის) დახე აქას! ძალიან დაკვირვება გცოდნია.

აკულინა. განა ბრმა ვარ? დღეს საცოდავ მამას მისდგა და ისეთი ყოფა დაუთია, რომ... როკაპია, ნამღვილი, ის ღრუნჩიანი (მიჯის საკუჭნაოში).

ანიკო. ნიკიტა, მოიხედე! (იუფრება საჩქმელში). მოდის. ღმერთს გეფიცები, ისაა. მე დაგტოვებთ. (მიჯის).

სცენა XIX.

ნიკიტა, აკულინა საღუჭნაოშია და მარინე.

მარინე. (შემოდის) რას მიპირობ, ბიჭო?

ნიკიტა. რას გიპირობ? არაფერს.

მარინე. გინდა გამაგდო?

ნიკიტა. (გაჭკაჭკბული ადგება) აბა რა გინდოდა, რომ მოხვედი?

მარინე. ჰეი, ჰეი, ნიკიტა?

ნიკიტა. ახირებული ხართ, ღმერთმანი, აბა რასთვის მოხვედი!

მარინე. ნიკიტა!

ნიკიტა. მერე რა გინდა, ნიკიტა და ნიკიტაო, რომ იძახი. ვერ მხედავ განა ვინცა ვარ? აბა რა გინდა, სთქვი? გეუნები, გასწი მეთქი.

მარინე. გეტყობა გინდა დამაგდო, გინდა დამივიწყო, არა?

ნიკიტა. რა უნდა მახსოვდეს? თვითონ არ იცი...! აკი გამომიგზავნე ანიკო, მიხმე, ხომ არ მოვედი. მაშ, სჩანს არ მჭირიხარ, გესმის? მომშორდი თავიდან!..

მარინე. არ გჭირივარ? ახლა აღარ გჭირივარ? დავიჯერე, რომ გეყვარებოდი. ველარ მნახე და იმიტომ აღარ გინდებვარ!!

ნიკიტა. არაფერს არ გავს შენი ლაპარაკი! სულ ტყვილა ხარჯავ სიტყვას. შენ მამაჩემსაც დამასმინე. გამშორდი, მიმადლე შენს ღმერთს!

მარინე. თვითონ იცი, შენს გარდა არავინ მყვარებია, შემიერთავდი, თუ არა, ეს შენი ნება იყო, რათ დაგემღურებოდი. მარა გული იმაზე მწყდება, რომ შეგძულდი. რა დამიშავებია შენთვის, აბა რა?

ნიკიტა. ბევრი ლაპარაკის თავი არა მაქვს, აღარ წახვალ, ადამიანო!

მარინე. ის კი არ მტანჯავს, რომ მომატყუე, შემპირდი და აღარ შემირთე, არა, ისა მკლავს, რომ შემიძულე და სხვაში გამცვალე!

ნიკიტა. (მრასსანეთ ზეჲ მარინესთან). ქალებთან ლაპარაკი აბა რა ხელს მომცემს! გამშორდი, გეუბნები, თვარა ცუდ საქმეს ჩამადენინებ!

მარინე. ცუდსა? მცემო გინდა, თუ? მაშ კარგი—მცემე! რას იბრუნებ განზე მაგ ცხვირპირს? ჰეი, ჰეი, ნიკიტა!...

ნიკიტა. რასაკვარველია ცუდია, მაშ რა სახელია ეგ ჩემთვის? შემოგვესწრებიან. ტყვილა აბა რათ უნდა ვილაპარაკოთ?

მარინე. მაშ, მორჩა, გათავდა, რაღა, გაქრა, რაც მოხდა ჩვენს შორის! მიბრძანებ დაგივიწყო? აბა გახსოვდეს, ნიკიტა! მე ჩემ ქალიშვილობას თვალის კაკალსავით ვინახავდი. დამლუბე სულ ტყვილა უბრალოთ. შემეცდინე! არ დამინდვე ობოლი! (ტიჩის) მიჩატოვე! დამლუბე ხომ, მარა ცუდი მაინც არ მინდა შენთვის! ღმერთმა გაპატიოს! თუ უკეთესს შეხვდები—დაგავიწყდები და თუ უარესს გაგახსენდები. გაგახსენდები, ნიკიტა! რაკი ასეა—მშვიდობით! როგორ მიყვარდი, ბიჭო! უკანასკნელად გემშვიდობები (უნდა მოესვიოს).

ნიკიტა. (დაუსხლტება სკელიდან). კარგი ერთითავი დამანებე! რა კი არ მიდიხარ, მე თვითონ მოგშორდები, დარჩი აქ მარტო.

მარინე. (შეკეფლებს) აი, შე მხეცო! (კარებში) გახსოვდეს, ღმერთი სიკეთეს არ დაგაყრის!

სცენა XX.

აკულინა; (საკუჭნაოდან გამოდის) შენ, ნიკიტა, კაცი კი არა, ძალღი ყოფილხარ!

ნიკიტა. რათა?

აკულინა. რა რიგათ აბღავლდა საბრალო?

ნიკიტა. შენ რალა გინდა?

აკულინა. ისა, რომ ცოდვას! დაგიჩაგრავს! მეც მასე გამახეიბრებ შენ და დამჩაგრავ... შე ძაღლო შენ!.. (შედის საკუჭნაოში).

სცენა XXI.

ნიკიტა მარტო.

ნიკიტა. (ჩუმად) მოდი ახლა და ნუ იქნები ფრთხილად! მიყვარს ქალები, ისე როგორც თაფლი, მარა ცოდვას რომ ჩავიდენ მათთან — მაშინ კი ხათაბალა!..

X

ფ ა რ დ ა .

მოქმედება მეორე

მოქმედნი პირნი.

პეტრე, ანუსია, აკულინა, ანიკო, ნიკიტა, მარტონა, ნათლიდედა—(მესობელი) და ხალხი.

სცენა წარმოადგენს ქუჩას და პეტრეს სახლს. მარცხნით ორთვალი სახლია, რომელსაც შუაზე აივანი აქვს. მარჯვნივ კიშკარი და ეზოს ერთი კუთხე. ეზოს ყურში, ანუსია სელს წეწავს. პირველ მოქმედებას შემდეგ გასულია ექვსი თვე.

სცენა I.

ანუსია მარტო.

(შეჩერდება და უფრო უგდებს) კიდევ რაღაცა ბურღლულია, უთუოთ ფეჩიდან ჩამოვიდა.

სცენა II.

ანუსია და აკულინა.

(მხარზე წელის ჭურჭელ გადადებული შემოდის).

ანუსია. იძახის, წადი, ნახე, აბა რა უნდა? გესმის, როგორ ბღავის?

აკულინა. შენ კი რაღას აკეთებ?

ანუსია. გეუბნები, წადი მეთქი! (აკულინას სასახლეში შედის).

სცენა III.

ანუსია მარტო.

ანუსია. დამანელა სწორეთ, რომ არ ამხელს, ფული სადა აქვს შენახული! არ თქვა და არა! ეშინია, ვერ ელევა. ოღონდ ერთი მივაგნო, გუშინ ტანზე არ ჰქონდა! რომ აღარ ვიცი, სად აქვს! გამტანჯა ამდენის ძებნით!

სცენა IV.

ანუსია და აკულინა.

(გამოდის და თავსაფარს ასეკვს)

ანუსია. საით მიდიხარ?

აკულინა. საით? მიბძანა, ჩემი და მართა აქ მომიყვანეო. ვკვდები და მინდა რამე დაეუბაროო.

ანუსია. (თავისთვის). დას იბარებს, დავიღუპე, დავიღუპე, სწორეთ! ვაიმე, ვაიმე! აღბათ უნდა გადასცეს. რა შეშველებია! ვაიმე! (აკულიანას) დაბრუნდი! სად მიხვალ?

აკულინა. მამიდასთან.

ანუსია. ნუ მიდიხარ, გეუბნები, მე თვითონ წავალ. შენ კი სარეცხი წაიღე ლელეზე, თვარა სალამომდი ვერ გაათავებ.

აკულინა. კი, მაგრამ მამამ რომ მიბრძანა?

ანუსია. შენ საითაც გგზავნიან, იქ წადი! გეუბნები, რომ თვითონ წავალ მართას მოსაყვანათ მეთქი. პერანგები ჩამოიღე ლობიდან.

აკულინა. პერანგებო? შენ არ წახვალ, მე კი მიბძანა.

ანუსია. წავალ, ადამიანო! ანიკო სად არის?

აკულინა. ანიკო ხბოებს წყესავს.

ანუსია. აქ გამოგზავნე (აყუღინა მოკრებს სარტყს და მაღის).

სცენა V.

ანუსია მარტო.

ანუსია. არ წავიდე, გინებას დაიწყებს, წავიდე და, იმ ფულებს დას გადასცემს. ჩამიარა ამდენმა მეცადინობამ. რომ არ ვიცი, რა ვქნა! ლამის თავი გამისკდეს! (განაგრძობის მიუზიკას).

სცენა VI.

ანუსია და მატრონა.

(შემოდის, კოსი და სამგზავრო ბოხია სელში უჭირავს).

მატრონა. ღმერთი გწყალობდეს, ჩემო გვრიტო,

ანუსია. (მიიხედავს, თავს ანებებს სელ-საქნაწის და სისარულით ტაშს დაუკრავს). სულ არ გელოდი ბიკოლა. სწორეთ თვითონ ღმერთმა მოგიყვანა ახლა აქ?

მატრონა, რა ამბავია?

ანუსია. ლამის გავგიჟდე, უბედურებაა!

მატრონა. ცოცხალია კიდევ?

ანუსია. ნულარ კითხულობ! არც მოკვდა და არც დარჩა!

მატრონა. ფული ხომ არავისთვის გადაუცია?

ანუსია. ამ წამში დას იბარებდა, მართას. ალბათ ფულის თაობაზე.

მატრონა. უთუოთ. სხვა ვისთვისმე ხომ არ გადაუცია?

ანუსია. არავისთვის. ქორივით ვდარაჯობ.

მატრონა. მერე, სადა აქვს ფული?

ანუსია. არ ამხელს. ვერ შევიტყვე ვერა გზით, დამარხული აქვს უთუოდ სადმე. აკულინასიც შეშინია. სულელია, მაგრამ თვალ-ყურს მაინც მადევნებს, მდარაჯობს. ეჰ, რა რიგათ გავწვალდი!

მატრონა. თუ ფულები დაგეკარგა, მერმე მთელი შენი სიცოცხლე უნდა დაჯდე და იტურო. სახლიდან გაგაგდებენ პერანგის ამარა! მთელი შენი ცხოვრება უგემურათ გაატარე ქმართან. არ გიყვარდა და ახლა ქვრივ-ოხერი ზურგზე ტომარმოკიდებული უნდა გაუდგე გზას!

ანუსია. ნულარ მელაპარაკები, დედა მომინელო ამ საქმემ! გული დამიდნო! არც ვიცი, რა ვქნა, ვის დავეკითხო! ნიკიტას ვუთხარი, მაგრამ ამ საქმეში გარევის ეშინია. ის კი მითხრა, რომ ფული იატაკს ქვეშ აქვსო შენახული.

მატრონა. მერე, მიაგენი?

ანუსია. რას ამბობ! თვითონ იქ არის. ვხედავ, ხან თან ატარებს, ხან მარხავს.

მატრონა. გახსოვდეს, ქალო, რაკი ერთხელ საქმეს ხელიდან გაუშვებ, მერე შენს დღეში ველარ მოაბრუნებ! (სიყმათ) მუქი ჩაი თუ დააღევიანე!

ანუსია. ოოოო... (უნდა ჰასუსია მისტეს, დანასხავს მესობელა ქალს და გახუმდება).

სცენა VII.

იგინივე და ნათლიღელა.

(გაუღლის სხლას გვერდით, დააკვირდება სმას, რომელიც სხლდიდან ისმას. ანუსიას).

ნათლიღელა. ქალო, ანუსია, ანუსია! მგონი შენი ქმარი გიძახის!

ანუსია. არა, ახველებს, — ისე ახველებს თითქო ყვირისო, ძალიან ცუდათაა.

ნათლიღელა. გამარჯობა, ბები. საიდან მოსულხარ?

მატრონა. შინიდან, ჩემო კარგო. შვილის სანახავათ მოვედი. პერანგები მოვუტანე. რა ვქნა, ჩემს ღვიძლზე ნადებია, მებრალება.

ნათლიღელა. დიახ, მართალია. მინდოდა — ხაში შემეღება, მაგრამ ჯერ აღრეა, არ დაუწყიათ.

ანუსია. რა საჩქაროა?

მატრონა. შეატყობინეთ?

ანუსია. როგორ არა. გუშინ იყო მღვდელი.

ნათლიღელა. გუშინ რომ ენახე, გამიკვირდა, ვამბობ: რაში უდგია სული მეთქი? სულ დაღეულა. ამას წინათაც ძლივს გააწია, წესის ასაგებათ იყო. გამოიტირეს და გაბანას უპირებდენ.

ანუსია. ახლა გამოცოცხლდა, ადგა. ოღონდ აღერლილათ კი დადის!

მატრონა. ზეთს არ უკურთხებინებთ?

ანუსია. კი გვირჩიეს, თუ ხვალემღი გააწია, გვინდა მღვდელი დავიბაროთ.

ნათლიღედა. გაგიჟირდა, უთუოთ, შე საბრალო? ტყვილათ კი არაა ნათქვამი: ის კი არ არის ცოდვა, ვინც ავით არის, ცოდვა ისაა, ვინც ავით მყოფს უვლისო.

ანუსია. ერთი რამე გადაწყვეტილიყო მაინც!

ნათლიღედა. ხუმრობაა, მთელი წელიწადი მომაკვდავით ლოგინზე გდება! დაბორკილი ხარ ადამიანი.

მატრონა. დაქვრივებაც ცუდია. ახალგაზდობაში კიდევ რა გაეწყობა, მოხუცებულს კი ვინ შეიბრალებს, ცუდია სიბერე. თუ გინდ ჩემი საქმე ახლა. რა ბევრი გზა მე გამოვიარე, მაგრამ დავიღალე, აჯა აღარ მაქვს... სადაა ჩემი შვილი?

ანუსია. ყანაშია, ხნავს, შემოდი, რას უყურებ? სამოვარი დავდგათ და ჩაით ცოტა სული მოვიბრუნოთ.

მატრონა. (დაჯდება) მართლა რომ დავიღალე, ჩემო კარგებო. ზეთი უთუოთ უნდა უკურთხებინოთ, ამბობენ სულს მოუხთებაო.

ანუსია. ხვალ მოვაყვანინებთ მღვდელს.

მატრონა. დიახ სჯობია. ჩვენ ქორწილი გვქონდა.

ნათლიდედა. ამ გაზაფხულზე? რა დროსი იყო?

მატრონა. ტყვილათ კი არ ჰრის ნათქვამი: ღარიბი მაშინ შეირთავს ცოლს, როცა ღამე დამოკლდებაო. სიმონმა მარინე შეირთო.

ანუსია. კარგ ბედს არ გადაყრია!

ნათლიდედა. ქვრივი იყო და აღბათ შეიღებოს მოსავლელათ აიყვანა.

მატრონა. ოთხი შვილი ხუმრობაა! რომელი ხეირიანი ქალი გაყვებოდა! იმ ქალს კი ძალიან გაუხარდა. დაღიეს, მოიღბინეს.

ნათლიდედა. მოდი უყურე ერთი! ამბობდნენ, შეძლებული გლეხიაო.

მატრონა. რა უჭირთ.

ნათლიდედა მართალია, შეიღებთან კაცს აბა ვინ გაჰყვება. აი თუნდა ჩვენი მიხეილი ნამდვილი გლეხია...

გლეხის ხმა. ჰეი, მავრა, სად ეშმაკში ხარ? გამოდი, ძროხა შემოდენე, (მეზობელი გადას).

სცენა VIII.

მატრონა. (მეზობლის წასვლას და დამშვიდებულას სმით ღაზარაკობს) გათხოვდა. ახლა მაინც თავს დანებებს ნიკიტას ჩემი სულელი (უეცრათ სქას გამოიჭვალს და ჩუჩუღით ეტყვის) წავიდა! ჩაი თუ დააღვივინე?

ანუსია. ნულარ გამახსენებ. ისა სჯობდა თავი-

სით მომკვდარიყო. მაინც, რომ არ კვდება: ტყვი-
ლათ ვიკისრე ცოდვა, ვაიმე, რალა მეშველება! რათ
მაძლევდი იმ წამალს?

მატრონა. წამალს? ის წამალი ხომ დასაძინე-
ბელია; რას აწყენს? რატომ არ უნდა დაგელევი-
ბინა? არ აწყენს!

ანუსია. მე დასაძინებელ წამალზე კი არ ვამ-
ბობ! აი თეთრი წამალი რომ იყო, იმაზედ გელა-
პარაკები.

მატრონა. ის წამალი, ჩემო ლამაზო, მოსა-
ხდენია.

ანუსია. (ამ. აისკვნეშეს) ვიცი, მავრამ მეშინია,
დამანელა მე იმისმა ზაფრამ.

მატრონა. ბევრი ჩაუყარე?

ანუსია. ორჯერ დავალევინე.

მატრონა. მერე არ იმოქმედა?

ანუსია. მე თვითონ გავშინჯე ჩაიში, ცოტა
მომწარო იყო. მან კი დალია ჩაიში და თქვა: ჩაიც
კი შემძაგდაო. მე ვუპასუხე, ავამყოფს ყველაფერი
მწარეთ ეჩვენება-მეთქი. რა რიგათ შემეშინა. ბიცო-
ლა, რომ იცოდეს!

მატრონა. ნუ გეშინია. რომ დაფიქრდები,
უარესია.

ანუსია. ნეტავ სულაც არ მოგეცა და ცოდ-
ვაში არ შეგეყვანე. რომ გამახსენდება, სული მე-
ხუთება. აბა, რათ მაძლევდი?

მატრონა. დამიფარე, ღმერთო! როგორ? მე

გინდა გადმომაბრალო თუ? შრს ცოდვას მე მიპირობ თავზე მოხვევას? თუ რამე ამბავი შედგა, იცოდე. მე ულას არ ვიქნები: არც ვიცი და არც გამიგია რამე მეთქი, ასე ვიტყვი. ხატზე დავიფიცებ, რომ არაფერი წამალი არ მიმეცეს, არც მენახოს და არც გამეგონოს რამე წამალი. აბა შენ თვითონ იფიქრე, ამას წინათ ვამბობდი შენზე, დანელდა ის საბრალო, გერი სულელი ჰყავს, ქმარი ხომ დამპალია, ამ გვარ გამწარებულ ცხოვრებაში ადამიანი რას არ იფიქრებს მეთქი.

ანუსია. დიახ არ ვუარობ, ჩემს ადგილს სხვა ასეთს საქმეს ჩაიდენდა კი არა. ან თავს მოიკლავდა, ან დაახობდა იმ ჩახჩუებულს. განა ჩემი სიცოცხლე სიცოცხლეა?!

მატრონა. მართალს ამბობ, შენმა გაზდამ! მარა ფულს მაინც დაძებნა უნდა და ჩაიც დააღვეინე.

ანუსია. ვაიმე დედა, დედა! ახლა აღარ ვიცი, რა ვქნა? უიშიცა მაქვს! ნეტავი თვითონ მომკვდარიყო. არ მინდა ცოდვაში გავერიო.

მატრონა. (გულ მოსუფლა). აბა რათ მალავს ფულებს? საფლავში ხომ არ უნდა ჩაიტანოს? განა კარგია ესა? მერე, ამდენი ფული ტყვილა უნდა დაიკარგოს! ცოდვა არ არის! აბა რას აპირობს? განა ასე უნდა შეაჩერდე?

ანუსია. თვითონაც არ ვიცი, რა მეშველება, დამანელა სულ-ძაღლმა!

მატრონა. როგორ თუ არ იცი? ცხადია, ფუ-

ლი ახლა თუ ვერ იგდებ ხელში, ბოლოს ინანებ. ველარ მიეწევი წასულ საქმეს! ფულს თავის დას გადასცემს და მერე უყარე კაკალი!

ანუსია. დაიბარა კიდევ, უნდა წავიდე, მოვიყვანო.

მატრონა. დაიცა. რა გეჩქარება. ჯერ სამოვარი გააჩაღე, ჩაი დავალევინოთ და მერე ფული ორივემ დავძებნოთ? შივაგნებთ, ფიქრი ნუ გაქვს.

ანუსია, ვაიმე, ვაიმე! რამე უბედურობა არ დაგვემართოს!

მატრონა. მაშ ვიცადოთ ასე? რას უნდა ვუცადოთ? იმ ფულს ტყვილა დასუნავ და გაგიქრება ხელიდან, გაბედე, ნუ გეშინია!

ანუსია. აბა კარგი, წავალ, საშოვარს დავადგამ.

მატრონა. წადი, ჩემო ლამაზო, წადი და საქმე კარგათ, გააკეთე მერე რომ სანადვლოთ არ გაგიხდეს. აბა (ანუსია მიდის, მატრონა მოახრუნებს) იცოდევ, ნიკიტას არაფერი უთხრა, ცოტას მოიბრიყვეებს, ღმერთმა ნუ ქნას, წამლის ამბავი რომ გაიგოს. ვინ იცის, რას არ ასტეხს, საწყალი გულისაა. ქათამი არ დაუკლავს თავის დღეში! არ გაუმხილო რასმე გადაგვიკიდებს, ვერ გასჯის (შეშინებული შედგება. კარებსა შეიწე გამოხსნდება).

სცენა IX.

იგინივე და პეტრე.

(კედეუს მოუკება, ძლივს ააჯანსუკ გამოდი დას სოხტას სმით იძსიხს).

პეტრე. რა არი, ერთი აღარ მომხედეთ! ო-
ოჰ! ანუსია, ვინ არის მანდ? (დაეცემა სკამ-ლოჯინზე).

ანუსია. (გამოდის) რას აფორთხებულ! არ აბა,
წოლილიყავი იმ ლოჯინზე, სადაც იწევი.

პეტრე. რა ჰქენით, გაშიგზავნეთ გოგო მარ-
თასთან? ოჰ, გავიტანჯე, ბარემ სიკვდილი მღირსე-
ბოდა.

ანუსია. არ ეცალა, ღელეზე იყო. დამაკადე
ცოტა, მე ძვითონ წავალ.

პეტრე. ანიკო გაგზავნე. სად არის? მოვეკვდი!
გათავდეს ბარემ, მოვიდეს ეს სიკვდილი!

ანუსია. გავვზანე კიდევ შენს დასთან.

პეტრე. ოჰ! მერე სად არის ამდენს ხანს?

ანუსია. სადაა და შინ. წელკავმა კი მოუაროს!

პეტრე. ოჰ! აღარა მაქვს ღონე, ცეცხლი მო-
მეკიდა გულ-ბოყვში, ბურღივით მბურღავს რაღაცა,
რა არი, ძაღლსავეით რომ დამავდეთ მარტო! წყალის
დამღვეინებელიც არავინა მყავს! ოჰ, ანიკო გამო-
მიგზავნეთ...

ანუსია. აი აგერაა. წადი მამასთან.

სცენა X.

იგინივე და ანიკო.

(შემოდის ანუსია მიდის).

პეტრე. წადი დეიდა მართასთან და უთხარი,
მამა გიძახის, საქმე აქვს თქო.

ანიკო. კარგი.

პეტრე. დაიცადე. უთხარი საჩქაროთ მოვიდეს,

საჩქაროთ, ვკვდებითქო, ოოჰ!..

ანიკო. თავსაფარს მოვიხვევ, ამ წამში წავალ.
(გარბის).

სცენა XI.

პეტრე, ანუსია და მატრონა.

მატრონა (იკვალს უქნეკს) აბა გაბსოვდეს, ქალო, შენი საქმე. შედი სახლში და ყველაფერი დააბუჯუჭე. დაძებნე ისე, როგორც ძალლი რწყილს ეძებს არაფერი დაგრჩეს გაუსინჯავათ. მე კი თვითონ მას დაუხედავ ტანზე, თუ სადმე აქვს.

ანუსია. (მატრონასს) არა, ერთათ სჯობია. შენთან უფრო გაბედულათ ვიქნები. (მაჯას ჯიკანთან. ზეტრეს) იქნება სამოვარი გინდა დაგიდგა? ბიცოლა მატრონაც აქაა. შვილთან მოვიდა და ერთათ დალიეთ ჩაი.

პეტრე. კარგი, დადგი (ანუსიას გჯდის).

სცენა XII.

პეტრე და მატრონა.

(მატრონა ჯიკანთან მაღის).

პეტრე. გამარჯობა.

მატრონა, გაგიმარჯოს, ჩემო ბატონო, გაგიმარჯოს, ჩემო თვალის სინათლეო! გეტყობა, უნდომათა ხარ, რომ შეიტყო, რა რიგათ შესწუხდა ჩემი ქმარი, წადი გაიგე, როგორ არისო, გამომგზავნა. მოკითხვა შემოგითვალა. (კადეკ უკრჯეს საფეს).

პეტრე. ვკვდები.

მატრონა. უიმე, უიმე! როგორ დაღეულებარ, მოგიკვდა ჩემი თავი, ჩემს მტერს ჩაუდგა სწეულება ტანში!

პეტრე. მომიწია სიკვდილის დღემ.

მატრონა. რა ვუყოთ, ბატონო, ყველაფერი ღვთის ნებაა. მითხრეს, ზეთი უნდა გიკურთხონ. კარგია. შენი დედაკაცი ჭკვიანია, რიგიანათ დაგმარხავს, ქელეხსაც კარგს გაგიმართავს და პატივისცემას არ დაგაკლებს. ჩემი შვილიც, სანამდი საჭირო იქნება. იმეცადინებს ოჯახში.

პეტრე. აჰ ვის უნდა დავუბარო რამე! ჩემი დედაკაცი უსაფუძვლოა, რაებს არ ჩადის... განა არ ვიცი. ყველაფერი ვიცი... სულელი ქალია, ახალგაზდა. ოჯახი ავაშენე, მარა მომვლელსა და პატრონს არავის ვტოვებ, და ესაა რომ მაწუხებს. (ოვლაკვინებს).

მატრონა. რატომ? თუ ფულის ან სხვა რისმე საქმეა, გვიბძანე.

პეტრე. (ანუსიას) ჯერ კიდევ არ წასულა ანიკო?

მატრონა. (თაგასთვის) რა ნაირათ ახსოვს.

ანუსია. (ამასას). იმ წამსვე წავიდა. სახლში შედი, შეგიყვან.

პეტრე. დამაცადე ერთი ამ სიკვდილის ჟამს. სახლში ცუდი სუნია, მოკვდები... ოჰ, აღმური მომეკიდა... დამიწვა გულ-ღვიხლი... ბარემ მოკვდე-ბოდე...

მატრონა. სანამ ღმერთი სულს არ ამოართმევს ადამიანს, მანამდი არ მოკვდება სიკვდილსიცოცხლე, ბატონო პეტრე, ღმერთზეა! სიკვდილს რას გაუგებ! ხან და ხან კიდევ გამორჩება კაცი. ამას წინათ ჩვენს სოფელში ერთი გლეხი სიკვდილზე იყო მიძღვარი და...

პეტრე. არა. ვგრძნობ, რომ დღეს უნდა მოკვდე, ვგრძნობ! (მაკუუდებს კედელს და თვალს სუქვას).

სცენა XIII.

იგინივე და ანუსია.

ანუსია. (გამოდის) რას შვრები, შედიხარ, თუ არა? რომ ველარ შეეჭიე. პეტრე, პეტრე!

მატრონა. (ცანსე გადის და თითით ანიშნებს — მოდით) რას შვრები?

ანუსია. (აივანიდან ჩამოდის მატრონასთან). ვერ ვნახე.

მატრონა. დახედე კი ყველგან? იატაკს ქვეშაც?

ანუსია. არც იქ არის. ვერსად ვერ მივაგენი.

მატრონა. დაძებნე ყველგან, დაძებნე. არაფერი დაგრჩეს გაუჩხრეკელი. დღეს ვატყობ მოკვდება. ფრჩხილი გაულურჯდა და სახეზეც მიწის ფერი დაედვა. სამოვარი თუ დადგი?

ანუსია. ამ წამს წამოდულდება-

სცენა XIV.

ივინივე და მატრონა.

(მეორე მხრიდან ჭიშკარს მოადგება პეტრეს ვეჯ სედავის).

ნიკიტა. (დედას) გამარჯობა დედას. მშვიდობაა ჩვენსა?

მატრონა. მადლობა უფალს, სული გვიდგია და პურს ვღვებ.

ნიკიტა. რას შერება პატრონი?

მატრონა. წყნარა, აი თვითონ აგერ ზის (ანა-შნებს აკვანსე).

ნიკიტა. იჯდეს. მერე, რა მენადვლება.

პეტრე. (თვალს გახსელს) ნიკიტა, ნიკიტა, ერთი აქ მოდი! ნაკი(ა) მაუასლოკდება. ანუისა მატრონასს ეურმა ჩასხურსულებს).

პეტრე. რა ასე ადრე დაბრუნებულხარ?

ნიკიტა. მოვრჩი ხენას.

პეტრე. ხიდს გაღმა რომ შოლტი მიწაა დახანი?

ნიკიტა. ის შორს არის.

პეტრე. შორსო? იქით რომ იყავი, ბარემ დაგებნა! (ასუსთა დამადუქავი ეურს უგდება)

მატრონა. (მაუასლოკდება) ვჰ, შეილო, რატომ არ ასიამოვნებ შენს პატრონს? მაგ ახლა დავრდომილია, შენი იმედითაა და შენ ისე უნდა ირჯებოდე, როგორც საკუთარი მამის ოჯახში; დღე და ღამე უნდა ჯაფობდე განა ასე არ გასწავლიდი, შეილო?

პეტრე. მაშ შენ ის, ოოჰ! მიწის ვაშლი ამოყარე... დედაკაცები, ოოხ!... მოხეკენ.

ანუსია. (თაჯისაყის) დიახ, ახლავე არ წავალ! უნდა გაიცალოს ყველა, ალბათ ფული თან აქვს ტანზე და უნდა დამარხოს.

პეტრე. თორემ... ოოჰ! დარგვის დრო რომ მოვა, აღარ ივარგებს, ოოჰ, მოვკვდი! (აღგება).

მატრონა. (შემოძრბის აიჯანსუკი, სეღს კადებს ჰეტრეს). გინდა სახლში შეგიყვანო?

პეტრე. შემიყვანე (შეჩერდება), ნიკიტა!

ნიკიტა. (გულ-მოსუღი) რა გინდა?

პეტრე. ველარ გნახავ... დღეს მოვკვდები. მაპატივე, ღვთის გულისთვის, თუ რამე დანაშაული მაქვს შენთან... სიტყვით, თუ საქმით შემიცოდებია ოდესმე... და შეგცოდე კიდევცა... მაპატივე.

ნიკიტა. რა უნდა გაპატივო, ჩვენც თვითონ ცოდვილი ვართ.

მატრონა. ჰეი, შეილო, --- იგრძენი კარგათ!

პეტრე. მაპატივე ღმერთის გულისთვის! (სტირის)

ნიკიტა. (ფშკისაკს) ღმერთმა შეგინდოს, ბიძია

პეტრე. მე რისთვის უნდა დაგემღურო. ცუდი მე შენგან არ მახსოვს. ის კი არა, შენ თვითონ შემინდვე მე (სტირის). (პეტრე ფლაკუანათ გადას. მატრონა ესმარება, ან წააქცესო).

სცენა XV.

ნიკიტა და ანუსია.

ანუსია. რაღა მეშველება! ტყვილათ კი არ

არის ასე. უთუოთ რამე განიზრახა. (მადის ნიკიტასთან) აკი თქვი ფული იატაკ ქვეშ არისო. იქ რომ არაა?

ნიკიტა. (აწ უზახუსებს, სტაჟის). კარგის მეტი, ცუდი არა მახსოვს რა მისგან. მე კი რას ჩავდივარ!

ანუსია. კმარა ერთი. ფული სად არის?

ნიკიტა. (ცუღ-ძოსუღა). მე რა ვიცი, ჯაძებნე შენ თვითონ.

ანუსია. რა ასე აგიჩვილდა გული?

ნიკიტა. მებრალება! რა რიგათ მებრალება, რომ იცოდე! როგორ ატირდა, ოოჰ!

ანუსია. რა ასეთ სიბრალოელის გუნებაზე ხარ? ძალიან შესაბრალოსი არ არის? ძალღური ცხოვრება გქონდა მაგის მიზეზით; ახლაც ხომ სახლიდან გიპირობდა გაგდებას. ისა სჯობია, მე შემიბრალო!

ნიკიტა. შენ შესაბრალოსი რა გაქვს?

ანუსია. მოკვდება და ფულს დამალავს...

ნიკიტა. ფიქრი ნუ გაქვს, ვერ დამალავს...

ანუსია. ეჰ, ნიკიტა! თავისი და იხმო, იმას უნდა გადასცეს. რალა გვეშველება მაშინ, როგორ ვიცხოვრებთ, ფული რომ გადასცეს. კარში გამაგდებენ. რომ დაფაცურებულიყავი, რა გიქირდა! აკი ამბობდი, სალამოს საკუქნაოში შევიდაო?

ნიკიტა. დავინახე კი, რომ იქიდან გამოდიოდა, მაგრამ სად მიმალა, ვინ იცის!

ანუსია. ვაი ჩემო ღლეო, რა მეშველება! წავალ, დავხედავ (ნიკიტა მადის).

სცენა XVI.

იგინიე და მატრონა. (გამოდის სხსლადან. შაფის ნაიტიას, და ასუსიას: ან და ეჭრმა ეუბნებან).

მატრონა. ნურსად ეძებ. ფული ტანზე აქვს ელეგში.

ანუსია. აბა, რაღა მეშველება?

მატრონა. ახლა თუ აგცილდა, მერე უყარე კაკალი. დაი რომ მოუვა, მერე ფულს გამოეთხოვე, დაკარგულია!

ანუსია. მართლა, რა გაეწყობა? რაღა მეშველება!

მატრონა. რა გაეწყობა? აი რა უნდა გითხრა, სამოვარი რომ აღუდღება, წადი, ჩაი დააყენე, დაუსხი, წამალი სულ ჩაუყარე და დააღვივნე. როცა ერთს ჭიქას დაღვეს, გასჭრის და მაშინ აართვი ფული. ნუ გეშინია, არ გაგამხელს.

ანუსია. მეშინია!

მატრონა. რას როტავ, მალე ჰქენი, მე კი მის დას დავუდარაჯდები, რომ არ მოგასწროს, იცოდე, ხელი არ შეგეშალოს; აართვი ფული, აქ მოიტანე და ნიკიტას დავამალვინებთ...

ანუსია, რა ვქნა, როგორ გავბედო! დედა, დედა...

მატრონა. გეუბნები, ნუ ყოყმანობ მეთქი! შეასრულე, რასაც გიბრძანებ. ნიკიტა!

ნიკიტა. რა იყო?

მატრონა. აქ დაიკადე, ცოტა ხანს, იქნება საჭირო იქნე.

ნიკიტა. (სიქლს კაჯახქეკის) ეს დედაკაცები რას არ მოიგონებენ! რა ესეღს გააბმენ! დასწევლოს ღმერთმა მაგათი თავი! წავიდე მიწის ვაშლი ამოვყარო.

მატრონა. (სიქლს კაჯახქეკის). გეუბნები დარჩი შეთქი!

სცენა XVII.

იგინივე და ანიკო. (შემოდას)

ანუსია. რა ჰქენი?

ანიკო. თავის ქალთან იყო ბოსტანში; ამ წამს მოვა.

ანუსია. მოვა და რალა გვეშველება?

მატრონა. მოასწრებ, ოღონდ ისა ჰქენ, რასაც გეუბნები.

ანუსია. თვითონაც არ ვიცი, რას ჩავდივარ! ჰკუა ამერია. ანიკო, წადი. შენს გაზდას, ხბოებთან, ლამის გაიბნენ. რომ ვერ გავბედე!

მატრონა. წადი რალა, სამოვარი ჩაქრება.

ანუსია, ვაიმე, ვაიმე! (მადას).

სცენა XVIII.

მატრონა და ნიკიტა.

მატრონა. (მიდის შვილთან და დაჯდება გვერდით)

შენს საქმესაც მოფიქრება უნდა, შვილო. სახუმრო არ არის!

ნიკიტა. რა საქმეს?

მატრონა. იმასა, თუ როგორ იცხოვრო ქვეყანაზე!

ნიკიტა. როგორ და როგორც სხვები ცხოვრობენ, მეც ისე ვიცხოვრებ.

მატრონა. ბებერი, უთუოდ, დღეს დაღვეს სულს?

ნიკიტა. თუ მოკვდება, აცხონოს ღმერთმა, მე რა?

მატრონა. (ღაპარადას დასაჯანსიყენ იუწყება) ეჰ, შვილო! ცოცხალმა კაცმა საცოცხლეზე უნდა იზრუნოს. განა ამა'ს ჭკუა არ უნდა, შვილო? შენ რა გგონია, რამდენი ვიწანწალე შენი გულისთვის, სიარულით წვივები შემახმა, სულ შენს საქმეს ვმეცადინობდი. გახსოვდეს, შვილო, არ დამივიწყო.

ნიკიტა. მერე რას მეცადინობდი?

მატრონა. რასა და შენს საქმეს, შენს ბედს. ბიჭო, თუ არ ეცადე და არ იცოდვალე, არა იქნება რა. ივან მოსეიჩის ხომ იცნობ? აი იმასთან. ვიყავი ამას წინათ, იმასაც გავუბრუნე ერთი კაი საქმე და როგორღაც დავეკითხე: ვსთქვათ ქვრივმა გლეხმა მეორე ცოლი შეირთო და პირველისა და მეორე ცოლის ხელში თითო ქალიშვილი ჰყავს. ახლა რომ გააბრუნდეს ის გლეხი და მოკვდეს, ივარგებს, რომ სხვა კაცი ჩავიდეს იმის ოჯახში, ქალები დაათხო-

ვოს და თვითონ კი ოჯახში დაჩხეს მეთქი. კი მოხერხდებაო მითხრა, მაგრამ დიდი მეცადიენობა უნდა ამ საქმეს და ბევრი ფული დაქირდებოა, უფულოთ გულშიაც არ გაივლება ასეთი საქმეო?

ნიკიტა. (აღასას) ფულზე ისინი, რაღა თქმა უნდა, ძალიან კბილ მოლესილნი არიან. ფული ყველას უნდა.

მატრონა. მე. შვილო, იმ კაცს ყველაფერში გაუტყდი. პირველი ისა, რომ შენი შვალი იმ სოფლის მცხოვრებად უნდა ჩაირიცხოს, ამას ფული უნდაო, მოხუცებულს კაცებს არაყი უნდა დააღვენოთო, მაშინ ისინი ბეჭედს დაასმენო. ყველაფერს ქკუა უნდაო. დახე ამას (აქოაღებს უბიჯს ქაღალდს) ა, ქალაღიცი დავაწერინე, წაიკითხე, შენ ხომ მწიგნობარი ხარ. (ნიკიტა ვიასუფლოს. მატრონა ეფრს უგდებს).

ნიკიტა. ეს ქალაღი—განჩინებაა, შენ გგონია დიდი რამ იყოს!

მატრონა. შენ ის დაიმარხე გულში, ივან მოსეიჩმა რაცა სთქვა: ეცადეთ, ფული არ დაგეკარგოსო! ფული თუ ვერ იგდო ხელში ქვრივმა, ქმრის შერთვის ნებას არ მისცემენო, ფული ყველა საქმის საძირკველიაო. მაშ გახსოვდეს, შვილო, იცოდე, ბედი კარზე გვადგია!

ნიკიტა. მე რა ხელი მაქვს ფულთან, ფული ქვრივისაა და მან უნდა იზრუნოს!

მატრონა. ეჰ, შვილო, აბა რას ამბობ? განა

დედაკაცს შავის მოფიქრების შნო აქვს? კიდევ რომ ჩაუვარდეს ფული ხელში, მაინც რა ურდა გააწყოს? დედაკაცის ამბავი განა არ იცი!—შენ კი მამაკაცი ხარ—სულ სხვაა! შენ მონახვაც შეგიძლია და ყველაფერი... შენ ჭკუაც მეტი გაქვს, რომ, ვინიცობაა, რამე საქმე შედგეს.

ნიკიტა. ეჰ, არ არის საფუძვლიანი ეს თქვენი აზრები, დედა-კაცები არა ხართ!

მატრონა. როგორ თუ საფუძვლიანი არ არის! შენ ფულები ჩაბოქე და მაშინ დედა-კაციც ხელში გეყოლება: მაშინ ბურღულიც რომ დაიწყოს, მაინც ხელში გეყოლება და ვერაფერს ვერ გაგიბედავს.

ნიკიტა. მაშ ღმერთმა გკიცხოსთ! მივდივარ!

სცენა XIX.

ნიკიტა, მატრონა და ანუსია. (შემოირბენს ცაივრ-თსაღებულა და მატრონასთან მაჯის).

ანუსია. ტანზე ჰქონდა. აი აგერა მაქვს. (ახვე-ნებს ფუღს ფეშტამაღს ქვეშ).

მატრონა. მიეცი ნიკიტას; მაგ შეინახავს; წაი-ღე, დამარხე სადმე.

ნიკიტა. კარგი, მოიტანე!

ანუსია. უიმე, უიმე! რა ვქნა ახლა! (მაჯის ჭაშკრისუნ).

მატრონა. (წაატანს სუღს). სად მიხვალ? მოი-კითხავენ ამ წამსვე, აი იმის დაც მოდის. მიეცი ზა-გას. მაგან იცის! რა უტვინო ხარ!

ანუსია. (აქეზება) დედა, დედა!

ნიკიტა. მომეცე რაღა; ჩავაჩხირობ სადმე.

ანუსია. სად უნდა ჩააჩხირო?

ნიკიტა. გეშინია თუ? (იტიხას).

სცენა XX.

იგინივე და აკულინა. (სარტყისა მოსაქვს).

ანუსია. დედა, დედა! (აძღვას უფლს) ნიკიტა, იცოდე!

ნიკიტა. რისა გეშინია? ისეთს ადგილს ჩავაჩხირობ, რომ მე თვითონ ველარ ვიპოვნო. (მიდის).

სცენა XXI.

მატრონა, ანუსია და აკულინა.

ანუსია. (შეშინებული ღვას) დედა, დედა! ნიკიტამ რომ...

მატრონა. მოკვდა.

ანუსია. მოკვდებოდა. ფული რომ ავართვი, არ გაუგია.

მატრონა. სახლში შედი, აი აკულინაც მოდის.

ანუსია. მე ცოდვა დავიდევ კისერზე, შენ კი... ვაი თუ ფულები...

მატრონა. კმარა, შედი სახლში, არა ხედავ, მართა რომ მოდის?

ანუსია. დავენდვე. ვნახოთ რა იქნება! (მიდის).

სცენა XXII.

მართა, აკულინა და მატრონა.

მართა. (მართა ეათის მსწით მოდის, აკულინა მეორე მსწით. აკულინას) უფრო ადრე მოვიდოდი, მაგრამ ჩემს ქალთან ვიყავი. რას შვრება, მოხუცებული, როგორაა? მართლა კვდება?

აკულინა. (ხსამოდებს სარქვისს) რა ვიცი! მე წყალზე ვიყავი.

მართა. (მსტრონისკე მაუთათებს) ეს ვინაა?

მატრონა. მე ნიკიტას დედა ვარ, ზუევიდან, ჩემო კეთილო! გამარჯობა თქვენი. გაიტანჯა, გაიტანჯა საცოდავი შენი ძმა. თვითონ გამოვიდა, ჩემი და აქ მომიყვანეთო, რადგანაც რომ... იქნება კიდევ აღსრულდა?

სცენა XXIII.

ანუსია. (შემოდის სასლაჯან კეილით, მოესკეპს სკეტს და ღრავებს). ვაიმე! ვაიიმე... ვ-ი-ი-ი-სთან დამაგდე... ვაიმე, ვაიმე! რაღა მე-შვე-ლება! გაჭირვებულ ქვრივ ოხე-ე-რს. როგორ დაგებუქა თვალი საუ-უ-კუნოთ!

სცენა XXIV.

იგინივე და ნათლიდედა.

(ნათლიდედა და მსტრონა სელს მოკიდებენ, აკულინა და მართა სასლში შედიან. სალსა გროკდება).

ერთი ხმა ხალხიდან. დედაბრებს დავუძახოთ, გაბანვა უნდა.

მატრონა. (სელებს წამოიძვლებს) მერე წყალი
 კია კარდალში? თუ არაა, სამოვრის წყალი იქნება
 ჯერ არ გადაუქცევიათ. რა ვქნა, გავირჯები!

ფ ა რ ბ ა.

წამოიძვლებს. წამოიძვლებს. წამოიძვლებს.
 წამოიძვლებს. წამოიძვლებს. წამოიძვლებს.
 წამოიძვლებს. წამოიძვლებს. წამოიძვლებს.
 წამოიძვლებს. წამოიძვლებს. წამოიძვლებს.
 წამოიძვლებს. წამოიძვლებს. წამოიძვლებს.
 წამოიძვლებს. წამოიძვლებს. წამოიძვლებს.

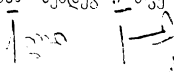
მოქმედება მესამე.

მოქმედნი პირობნი:

აკიმ, ნიკიტა, აკულინა, ანუსია, ანიკო, მიტრიჩ —
მოხუცა მოჯამგარე, კადამდგაჲ სადღათა. ნათლი-
დედა ანუსიასი.

ვლახის სახლი. ზამთარია. მეორე მოქმედებას შემდეგ ოთვე
გავიდა.

სცენა 1.

ანუსია შილიფათ საქსოვს უზის და ქსოვს. ანიკო
ფეჩხეა. მიტრიჩ — მოხუცი მოჯამგარე.

მიტრიჩ. (შემოდას და სულა ტანასამოსს ისდას).
ეჰ, ღმერთო, შემეწიე. რა ამბავია, პატრონი რომ
აღარ მოვიდა?

ანუსია. რაო?

მიტრიჩ. ნიკიტა არ ჩამოსულა ქალაქიდან?

ანუსია. არა.

მიტრიჩ. ქეიფს ეწევა ალბათ, ეჰ, ღმერთო!

ანუსია. კალოს მორჩი?

მიტრიჩ. მოვრჩებოდი აბა რას ვიზამდი, ყვე-
ლაფერი მივალაგე და ბზით დავხურე. მე ისე, ალა-
ალათ არ მიყვარს საქმის გაკეთება. დამიფარე, წმინ-
დაო ნიკოლოზ! (ფეხსე აბედს ისსაჯნას). დროა და-
ბრუნებულყო.

ანუსია. რა ეჩქარება! ფული ბევრი უყრია

ჯიბეში და ღროს ატარებს გოგოსთან, უთუოთ...

მიტრიჩი რაკა ფული აქვს, რატომ არ იქეიფებს. აკულინა რაღასთვის წავიდა ქალაქში?

ანუსია. ჰკოთხე აბა ერთი, რა ვშმაკი უნდოდა?

მიტრიჩი. ქალაქში რა უნდოდა? ქალაქში ყველაფერი იშოვება, ოღონდ ფული გქონდეს კაცს. დამიფარე, ღმერთო!

ანიკო. მე, დედა, თვითონ გავიგონე, რომ უთხრა: მოსახურაკ შალს გიყიდიო, უთუოდ გიყიდიო: თვითონ გამოაჩინეო. მერე, რა ლამაზათაა გამოწყობილი! რაკები არ უყრდა: ბამბის ხავედის ჩასაცმელი, ბაღდადის თავსათარი!

ანუსია. „ქალაშვილის“ ნამუსი კარებამდიო“, რომაა ნათქვამი. მართალი ყოფილა. რა კი გადააბიჯებს ამ კარებს, მორჩა და გათავდა. რა უსირცხვილოა!

მიტრიჩი. ეჰე! რისა უნდა რცხვენოდეს! ფული აქვს და ქეიფს ეწევა! დამიფარე, ღმერთო! ვახშმის ღრო არ არის ვითომ? (ჩანუსია ჩუქობას). წავიდე მანამდი. ცოტა გავთბე, მიშველე, ღმერთო, დედაო მღვთისაო, წმინდაო ნიკოლოზ!

სცენა II.

ნათლიდედა. (სქემადის). არ დაბრუნებულა ჯერ შენი კაცი?

ანუსია. არა.

ნათლიდედა. კი იყო ღრო, იქნება ჩვენს დუ-

ქანში შეუხვია? ჩემმა დამ, თეკლემ, მიაგზო მრავალი მარხილები დგას იქ, ქალაქიდან მოსულიო.

ანუსია. ანიკო, ანიკო!

ანიკო. რა იყო?

ანუსია. გაიქე ერთი ღუქანში, დათვრებოდა და იქნება იქა გდია!

ანიკო. (იქიჩიდან ჩამოსკება და ტანს აცემს). ახლავე.

ნათლიდედა. აკულინაც თან წაიყვანა?

ანუსია. აბა უმისოთ რას ივარგებდა! სულ იმიტომაა, საქმეები რომ გაუჩნდა; ბანკში მისაღები მაქვსო, სულ ისა რევეს!

ნათლიდედა. (თავს იქსიკის) აბა სხვა ვინ იქნება! (სახუმჯა).

ანიკო. (კატეხის). იქ რომ იყოს, მერე რა ვუთხრა?

ანუსია. შენ შეიხედე—იქაა, თუ არა?

ანიკო. ამ წამს მოვირბენ. (მადას).

სცენა III.

ანუსია და ნათლიდედა.

მიტრიჩ. (ბურღაუღლავს). დამიფარე, უფალო და წმინდაო ნიკოლოზ!

ნათლიდედა. (სიკატეხის) აკი შემაშინა. ვინ არის ეგ?

ანუსია. მიტრიჩია—ჩვენი მოჯამაგირე.

ნათლიდედა. გული არ გამიხეთქა. სულ და-

მავიწყდა. რაო, ნათლია, ამბობენ აკულინას ათხრ-
ვ ბოო?

ანუსია. (თავს აწივებს საქოკის და მკვიდს მათ-
ჯებეს). დედლოვის სოფლიდან მოგვივიდა მაქანკა-
ლი, მაგრამ რაკი ყური მოკრეს, თავი დაანებეს და
ჩაქრა ეს საქმე. ნათრევი გოგო ვის რათ უნდა?

ნათლიდედა. ზუევიდან ღიზუნოვებმა რალა
შემოთვალეს?

ანუსია. შუანავალი იყო, მარა ეერ მორიგდენ.

ნათლიდედა. საქირო კი იყო, მალე გაგეთხო-
ვებიათ.

ანუსია. მერე რა რიგათ იყო საქირო, რომ
იკოდე! სახლიდან როდის გამავდებენ, ისიც კი არ
ვიცი. საქმე თავს არ მოდის. არ უნდათ დაშორდენ
ერთმანერთს. ვერ მოიჯერა კიდევ გული თავის ლა-
მაზთან!...

ნათლიდედა. ეს ცოდვის ბრალია, რაებსა ჩა-
დის! სხვა რომ არა იყოს რა, მამინაცვალთ!

ანუსია. ეჰ, ნათლიდედა! ისეთ ქსელში გამა-
ბეს, რომ აღარ ითქმის! ისე გავთხოვდი, რომ ვერა-
ფერს ვერ ვამჩნევდი, არაფრის იქვი არ მქონდა.
აბა რას ვიფიქრებდი! მაგათ კი, თურმე, პირობა
ჰქონდათ შეკრული.

ნათლიდედა. დახე, რა ამბავი ყოფილა!

ანუსია. რაც დრო გადიოდა, ვხედავდი უფრო-
და-უფრო გაფრთხილდენ. ეჰ, ნათლიდედა, გამიმ-
წარდა სიცოცხლე, გამიმწარდა, სწორეთ გითხრა!
არ მიყვარდეს მაინც!

ნათლიდედა. განა არ შეხმის!

ანუსია. გული მტკივა, ნათლიდედა, გული: განა ამას შემართლებოდა!

ნათლიდედა. ამბობენ გაჭინქყლდა კიდევ და გლახავსო, მართალია?

ანუსია. ეჰ, ნულარ მკითხავ! დათვრებოდა, მარა ჩხუბი არ იცოდა, მართალია, უწინაც კი გაულახავარ, მარა მაინც ვუყუარდი. ახლა კი რომ გაანჩხლდება, უნდა გადამყლაპოს, გამსრისოს ფეხით. ამას წინათ ნაწნავებში წამავლო ხელი, ძლივს თავს ვუშველე! ის წყეული გოგო ხომ, რაღა გითხრა, გველის წიწილია! რატომ ღმერთი ასეთს აღამიანს მიწას არ გაუთხრის!

ნათლიდედა. ეჰ, ნათლიავ, დასწეულებულხარ, როგორც გატყობ, ძნელია მაკეების მოთმენა! გლახაკათ შეიყვანე ოჯახში და კიდევ შენ უნდა აგიგდოს და გაწვალოს ასე! მერე, როგორ ვერ შეაკვეცე ფრთები?

ანუსია. კი მაგრამ ამ ოხერს გულს რა ვუყო, საყვარელო ნათლიდედა? ცხონებული, რა ავი იყო. მაგრამ მაინც როგორც მინდოდა, ისე ვატრიალებდი—ამასთან არაფერი არ გამიდის! რომ შევხვდავ, გული დამისუსტდება. ვერაფერს ვერ დავუმაღლავ. გალახულ ძაღლსავით მეშინია.

ნათლიდედა. ეჰ, გატყობ, ნათლიავ, თვალნაკრავი ხარ, მატრონას სწამობენ—გალაღვა იცისო. უთუოთ იმის ბრალია.

ანუსია. მეც ასე მგონია, ნათლიდედავ. ისეთი გული მომივა, მგონია ქორივით გავგლეჯ მეთქი, მაგრამ, რომ შევხედავ, გული აღარ მიშვრება!

ნათლიდედა. ცხადია, თვალნაკრავი ხარ. ძნელია განა ადამიანის გაღალვა და გაფუჭება! თურმე ესაა მიზეზი, ასე რომ მოქცეულხარ! რა მოგსვლია, საცოდავო! სადაა შენი სილამაზე!

ანუსია. დავილიე. აბა სულელი აკულინა ნახე ახლა, რა ბანძური პირ დაუბანელი გოგო იყო, ერთი ახლა შეხედე როგორია! საიდან რა არ მოუტანა! რა ნაირათ არ გამოაწყო! ისე გამოპრანჭული და გაბერილია, რომ გაგიკვირდება! ბრიყვია, მაგრამ ამას კი ამბობს: ოჯახის პატრონი მე ვარო, თქვენ ეინა ყრიხართო! სახლი ჩემიაო! ნიკიტა ჩემთვის უნდოდა კმრათ მამაჩემსაო. მერე რა ავია, რომ იცოდე! ღმერთმა ყოველი ჩემი მტერი დაიფაროს იმისაგან. რომ გააფთრდება დაჭამს ყველას.

ნათლიდედა. რა გატანჯული ყოფილხარ, შე საცოდავო? მერე რამდენი ქალი ნატრობს შენს ბედს! ამბობენ, მდიდრები არიანო, მაგრამ თურმე, დაო, ცრემლსა და მწუხარებას ოქრო-ვერცხლიც ვერ შველის!

ანუსია. ძალიან სანატრელია, მე გეტყვი! ეს სიმდიდრეც ოხრათ ჩაივლის! რა ნაირათ ხარჯავს ფულს, რომ იცოდე!

ნათლიდედა. მერე რა ასე მიგიშვია აღვირი! ფული ხომ შენია!

ანუსია. რომ იცოდე ყველაფერი!. ერთი ძალიან შემეშალა.

ნათლიდედა. მე კი შენს ალაგს რომ ვიყო, ნაჩანის მოვახსენებდი. ფული ხომ შენია, რა ნება აქვს გააბნიოს? როგორ შეიძლება!

ანუსია. ვინ დასდევს ახლა მაგეებს?

ნათლიდედა. ეჰ, გხედავ, ძალიან დასუსტებულიხარ!

ანუსია. დავსუსტდი, ნათლიდედა, დავსუსტდი! გამაბა ქსელში! გამოვსულელდი. ვაიმე, ვაიმე, რაღა მეშველება!

ნათლიდედა. მგონია ვიღაცა მოდის (ყურს დაუბრუნებს. კარებს გააღებს და ჯემს შემოღას).

სცენა IV.

იგინივე და აკიმ.

აკიმ. (წინა კაბის აწმის. ქალამნებს და აკრტებს და 'ხედა ხსენებელს ისჯის). მშვიდობა სახლსა ამას. კარგათა ხართ? გამარჯობა, ბიცოლა!

ანუსია. გამარჯობა ბატონო, სახლიდან მოხვედით?

აკიმ. ვფიქრობდი, რაქვიან, წავეალ შეილს ვნახავ მეთქი, რაქვიან, უფრო ადრე ვეღარ მოვახერხე, სადლი ვჭამე და ისე წამოვედი. თოვლია, რაქვიან, და გზა გაშიძნელდა, რაქვიან, და იმიტომ დამაგვიანდა. ნიკიტა შინ არის, შინაა ნიკიტა?

ანუსია. ქალაქშია, არ დაბურნებულა.

აკიმ. (ხამოჯდება სკამ-ლოჯინსუ) სა_მე მაქვს მასთან, რაქვიან, საქმე. ამას წინათ ვუთხარი საკიროება გვაქვს-მეთქი, რაქვიან, საკიროება. ცხენი და-გვიმკლევდა, გაფუქდა, რაქვიან, ცხენი-მეთქი. სხვა ცხენი უნდა გავიჩინოთ მეთქი, რაქვიან, სხვა ცხენი. ახლა ამიტომ მოვედი, რაქვიან, რომ...

ანუსია. ნიკიტას ახსოვს. მოვა და მოილაპარაკეთ (დაჯდება აქვითასი). ვახშამი ქამეთ და ამასობაში ისიც მოვა. მიტრიჩ, მიტრიჩ---მეთქი! მოდი, ვახშამი ქამე.

მიტრიჩ. დამიფარე, ღმერთო, წმინდაო ნიკოლოზ!

ანუსია. მოდი, ვახშამი ქამე.

ნათლიღედა. არა, წავალ. მშვიდობით. (მადასი).

სცენა V.

აკიმ, ანუსია და მიტრიჩ.

მიტრიჩ. (ხამოჯა) ისე დამძინებია, არც გამიგია. დამიფარე, წმინდაო ნიკოლოზ, სათნო-მყოფელო უფლისა! ბიძია აკიმს გაუმარჯოს!

აკიმ. მიტრიჩი ხარ! შენ, რაქვიან?...

მიტრიჩ. შენს შვილს ნიკიტას მოჯამაგირეთ ვყავარ?

აკიმ. მოდი ერთი! მაშ, რაქვიან, მოჯამაგირეთა ხარ ჩემს შვილთან? დახე ერთი!

მიტრიჩ. უწინ ქალაქში ვიდექი ვაქართან და რაც ვიშოვე, ყოველისფერი ლოთობაში შევქამე.

ახლა სოფლათ მოვედი, ბინა არა მაქვს და აქ დავდექი ჯამაგირში. (ამთქნაძებს) დამიფარე, უფალო!

აკიმ. მერე, რაქვიან, ნიკიტა როგორ ირჯება? ბევრი საქმე აქვს ალბათ, რაქვიან, რომ მოჯამაგირე დაუჭერია?

ანუსია. საქმე კი არა!... წინათ თვითონაც ერეოდა საქმეს, ახლა სხვა ჭკუაზეა და მოჯამაგირე აიყვანა.

მიტრიჩ. ფული აქვს იმ კაცს და რა ენაღვლება!...

აკიმ. ეს, რაქვიან, არ ვარგა, სულაც არ ვარგა, რაქვიან. რა საქირო იყო, რაქვიან, ცულლუტობაა!

ანუსია. რა რიგათ გაცულლუტდა, გაფუქდა, რომ იცოდე!

აკიმ. მეგონა უკეთ იყო, რაქვიან, და ის კი უარესად ყოფილა, რაქვიან, გაცულლუტდება სიმდიდრეში კაცი, გაცულლუტდება.

მიტრიჩ. ნამეტანი სიმსუქნისაგან ძალიც გახელდება. აბა როგორ არ გაცულლუტდება სიმდიდრისაგან! თუ გინდა მე? რას ჩავდიოდი, შეძლება რომ მქონდა! სამ კვირას გაუწყვეტლათ ვლოთობდი! ფეხსახვევებიც კი არაყში გავყიდე. რომ გამოემელია—დავწყნარდი. ახლა აღთქმა მაქვს დადებულის, აღარ გავეკარო არაყს!

აკიმ. შენი ბებერი დედაკაცი სადღაა?...

მიტრიჩ. ჩემი ბებერი, ძმაო, ადგილზეა. ქალაქში დუქნებში დადის. ისეთი პრანქიაა, რომ!... ცალი თვალი გადმოგდებული აქვს, მეორე დალილავებული, დრუნჩიც გვერდზე აქვს მოგრებილი, — უცნაურია!

აკიმ. რატომ მერე?

მიტრიჩ. აბა სხვა რა ადგილი უნდა ჰქონდეს სალდათის ცოლს: (საჩუმეა).

აკიმ. (ანუსას) ნიკიტამ, რაქვიან, ქალაქში გასაყიდათ წაიღო რამე, გასაყიდათ?

ანუსია. (სუფრას გაწყობს და სსკმელს მოატანს) ცალიერი წავიდა. ბანკში ფული: ასაღებათ წავიდა.

აკიმ. (სსკმელს ქაშს) მერე, რაქვიან, რა უნდა უყოთ ახლა იმ ფულს?

ანუსია. იქა გვაქვს შენახული. ორი თუ სამი თუმანი დაიხარჯა, ახლა უნდა გამოვიტანოთ.

აკიმ. უნდა გამოიტანოთ! რატომ უნდა გამოიტანოთ, რაქვიან, ის ფული? დღეს გამოიტან, რაქვიან, ხვალ გამოიტან, და ასე ამგვარათ შემოგეხარჯებათ სულ, რაქვიან.

ანუსია. ეს სარგებელია, და თავნი ხელუხლებელია.

აკიმ. ხელუხლებელია? როგორ, რაქვიან, ხელუხლებელია! გამოგაქვს და მაინც ხელუხლებელია!

ჩაჰყარე შენ, რაქვიან, ბედელში ან ზანდუკში ჰურის ფქვილი. მერე ილე და ილე იქიდან, უკელი, რაქვიან, და მაინც ხელუხლებელი იქნება? როგორც ვხედავ—, რაქვიან ეს მოტყუება ყოფილა, შეიტყვე კარგათ, თორემ მოგატყუებენ. როგორ არ მოაკლდება? აკლებ, რაქვიან, და არ მოაკლდება!

ანუსია. აბა რა ვიცი. მაშინ ივან მოსეიჩმა გვირჩია, ფული ბანკში მიაბარეთ, სარგებელს მოგცემენ და თავნიც შეგენახებათო.

მიტრიჩ. (წასმსია გაათავჯა) მართალია... მე ვაქართან ვიდექი. ვაქრებიც ასე შვრებოდენ. ჩადე ბანკში ფული და მერე გაგორდი ლოგინზე და იყავი, მოგდის და მოგდის სარგებელი!

აკიმ. საკვირველ ამბავს ამბობ, კაცო: ახლა, რაქვიან, შენ რომ ფული გაძლიონ, ვილას უნდა გადაახდევინონ, რაქვიან, ეს ფული?

ანუსია. ბანკიდან აძლევენ ფულს.

მიტრიჩ. ასე როდია! დედაკაცია, რა ესმის! გაიგონე: ყველაფერს აგიხსნი. ახლა, ვთქვათ, შენ ფული გაქვს და მე ყანის დამუშავება მჭირია, გაზაფხულია, ან საფოსტო ფული უნდა შევიტანო და არა მაქვს. ამ დროს მოვდივარ შენთან და გეუბნები: —აკიმ, მოდი ერთი თუმანი მასესხე და სამაგიეროთ საღვთიმშობლოთ მოსაველს რომ მოვიწვევ, ფულსაც დაგიბრუნებ და ერთ დღიურ ყანას დაგი-

მუშავებ მეთქი. შენც ხელავ, რომ პირობას შეგი-
სრულებ, რადგანაც ან ცხენი მეყოლება, ვთქვათ,
ან ძროხა, და მეუბნები: კარგი, ორი ან სამი მა-
ნათი ხელ-გასაწყო მომეცი და გასესხებო. მეც გე-
თანხმები, რა ექნა, ვილუბები, გზა არა მაქვს? შე-
მოდგომაზე მოსავალს გავყიდი, თვენს გიბრუნებ და
სარგებელს სამ მანათს ჯიბიდან მაცლო!

აკიმ. ეს ხომ, რაქვიან, არმობაა, კაცის გაფ-
ცქენაა და ღვთის საწყენი საქმე! ეჰ, ეს არ ვარგა,
ცოდვია!

მიტრიჩ. დაიცა, სწორეთ ასეა და! ახლა შენ
რომ ასე გამძვრე ტყავი, ამ დროს ანუსიას, ვთქვათ
ფული აქვს სკივრში შენახული და არ იცის, რა
უყოს. მოდის შენთან და გეხვეწება: არ შეიძლება
ჩემს ფულსაც სარგებელი გამოაღებინოვო? შენც
ეუბნები რატომ არა, შეიძლებაო, და უცდი ამასო-
ბაშა ზაფხულმაც მოაწია და მოვდივარ შენთან,
მოდის ერთი თუმანი მასესხე და გემსახურები მეთქი...
შენც მათვალთვლებ, და თუ ჯერ ტყავი მთლათ
არა მაქვს გამძვრალი, იფიქრებ გულში: მოდი ანუ-
სიას ფულს მივსცემო. მაგრამ თუ ვერ გადავიხთი,
ფერდები შიმშილით მახმება, მეუბნები: წადი, შეი-
ლო, სწავგან ეძიეო, და ისეთს ვისმე მიასესხებ
ანუსიას ფულს, რომ შეგეძლოს იმასაც ტყავი ააძრო
ზურგზე. აი, ესაა ბანკი და ასე ჯარასავით ბრუნავს
იქ საქმე. ეშმაკური, საჭკვიანო რამ არის ეს ბანკი!

აკიმ. (გაიფიცდება) ეს რაღა ყოფილა,? ეს, რაქვიან, საძაგლობაა. ასე რომ, რაქვიან, ჩვენი გლეხები იქცევიან, რაქვიან, და ვამბობთ ცუდს საქმეს, ცოდვას ჩადიანთქო. არა, ეს უსჯულობა და უღმერთობაა, საძაგლობაა. მერე, ნასწავლები, როგორ შვრებიან ამას, რაქვიან?

მიტრიჩ. ეს მათთვის სულ უბრალო და საყვარელი ხელობაა! ახლა შენ რა გითხრა: ვინც მობრიყვოა, ქალი იქნება, თუ კაცი, ყველას იქ მიაქვს ფული მათთან, ბანკში. ისინიც ცოტა რასმე ფულის პატრონს გადმოუგდებენ და ამ ფულით ხალხს კი ტყავს აძრობენ. ზურგზე, ძალიან საქკვიანო რამ არის...

აკიმ. (აქოასგსეშებს) უფულობა ძნელია, მარა, როგორც ვხედავ ფულიც უარესი უბედურობა ყოფილა! ეს რასა გავს! ღმერთი გვიბრძანებს ვიმუშავოთ, და შენ კი ჩადევი ბანკში ფული. წამოწევი მერე და მოგდის სარგებელი ბზესავით ხელ გაუნძრეველათ. საძაგლობა უსჯულობაა, ნამდვილათ!

მიტრიჩ. უსჯულობაა? ახლა მაგას, ძმაო, როდი დასდევენ, ისეთ ქსელში გაგაბმენ, რომ შიშველს გაგიშვებენ! მაშ რა გგონია!

აკიმ. (ამოიხსენეშებს) ეტყობა, რაქვიან, მეორეთ მოსვლა მოახლოვდა! ქალაქში რომ ფეხის ალაგები ვნახე, გამიკვირდა, რა ამბავია მეთქი! რა მოუფიქ-

რებიათ?! ასეთი გაწმენდილი და გაკანკალებულია, ისეთი მოწყობილი და მორთულია, გეგონება დუქანიო. ნეტავი საჭირო მაინც იყოს! ღმერთი დაგვაფიწყდა, მაძლარი და კმაყოფილი რომა ვართ, ღმერთი აღარ გვახსოვს. (აღგება სუფრაჯან. მიტრის ფეჩისე ჯღას).

სცენა I.

იგინივე და ანიკო.

ანიკო, (შემოდის).

აკიმ. ჭკვიანი გოგო ხარ, ასე რომ ჯაფობ! გაცივებული იქნები ახლა შენ!

ანიკო. მართლა გამიყინდა ხელ-ფეხი? გამარჯობა, ბაბუ?

ანუსია. რა ამბავია? იქ არის?

ანიკო. არა, ანდრიანეა ქალაქიდან ჩამოსული და სთქვა, რომ მამაშენი ქალაქში ვნახე, დუქანშიო და ისეთი ღამთვრალი იყო, ფეხზე ვერ დგებოდაო.

ანუსია. საქმელი თუ გინდა, ა, ჭამე.

ანიკო. (ფეჩისკენ მიდის). რა სიცივეა! თითები წამგლიჯა! (აკიმ ფესს ისჯას. ანუსია ჭურჭელს რეცხს).

ანუსია. ბატონო!

აკიმ. რა გინდა?

ანუსია. როგორ სცხოვრობს რინე?

აკიმ. რა უჭირს, არის თავისთვის! ჭკუიანი და ღმობიერი დედაკაცია. ოჯახში მეცადინობს.

გვარიანი კარგი დედაკაცია, ნამდვილი გამრჯელი და მორჩილი, რაქვიან.

ანუსია. იქნება გაიგონეთ, რომ მარინეს წათესავს ჩვენი აკულინას შერთვა უნდაო?

აკიმ. მირონოვებს. რაღაცას კი ბეუტურობდნენ დედაკაცები, მარა მართალი არ ვიცი, საიდუმლო უნდა იყოს, რაქვიან; არ ვიცი. დედაკაცები კი ამბობდნენ რაღაცას. მარა არ დამამახსოვნდა, არა მაქვს ხსოვნა. მერე მირინოვს რა უშავს. კაი ოჯახი აქვს!

ანუსია. ნეტავი მალე გავათხოვებდეთ აკულინას!

აკიმ. საგანია რამე? არის?

ანიკო. (ყურს უგდებს) მოვიდნენ.

ანუსია. ჯანაბაშიც წასულან (განაგრძობს კოვჩების რეცხას. ყურადღებას არ აქცევს მასულთ).

სცენა VII.

იგინივე და ნიკიტა.

ნიკიტა. ანუსია! დედაკაცო! ვინა ვარ მე!

ანუსია. (გახედავს, ჰიზს მიუბრუნებს და წუმათ არის).

ნიკიტა. (მჩისხანეთ) ვინა ვარ-მეთქი? თუ დაგავიწყდა?

ანუსია. გეყოფა ყბედობა, ერთი შენ! გასწი.

ნიკიტა. (კადე; უიგრო მრისსახსნეთ) ვინა ვარ—
მეთქი?

ანუსია. (მიდის სელსე სელს კადებს) ვინა ხარ
და ქმარი. გასწი, შედი სახლში.

ნიკიტა. ქმარი! ჰო, ასე სთქვი, ქმარი-თქო!
აბა რა ქვია შენს ქმარს სახელი, მითხარი ერთი?

ანუსია. კარგი, განშორდი—რა ქვია და ნიკიტა.

ნიკიტა. უზრდევო! მამა ჩემს რა ქვია?

ანუსია. აკიმი—მერე!

ნიკიტა. (სულ კარებსა დგას). ჰო, ასე! არა,
შენ ის მითხარი, რა გვარი ვარ?

ანუსია. (აწინას და სელსა ეწიადებს სახლში).
ჩილიკინი, როგორ გახეთქილა!

ნიკიტა. (კარებს ისაუბრებს სელსა). არა, შენ
ის მითხარი, რომელი ფეხით შემოდის ჩილიკინი
სახლში!

ანუსია. კმარა ერთი! სახლი გააცივე.

ნიკიტა. სთქვი რომელი ფეხი შემოდგა? უთუ-
ოთ უნდა სთქვა.

ანუსია. (თავასთკის) ტვინს ამომიდუღებს აქ-
ლა. მარცხენა ფეხი შემოდგა. ახლა აღარ შემო-
დგალ?

ნიკიტა. მასე ჰო!

ანუსია. გაიხედე, ვინაა სახლში!

ნიკიტა. მშობელი? მე მშობელს არ ვთაკილობ.

მშობელს პატივსაც ვცემ. გამარჯობა, მამავ! (საღამოს
აძლეკს და სელს უწვდის) ღმერთმა გაგიმარჯოს!

აკიმ. (ზასუსს აზ აძლეკს) დახე არაყს რა შეუ-
ძლია, არაყსა! საძაგლობაა.

ნიკიტა. არაყი? რომ დავლიე? მართალია, დამ-
ნაშავე ვარ, მეგობართან გადავკარი, მომილოცა.

ანუსია. წადი, დაწევი.

ნიკიტა. დედაკაცო, სადა ვარ ახლა, სთქვი?

ანუსია. კარგი, კმარა, წადი, დაწევი.

ნიკიტა. არა, ჯერ ჩაი ჰუნდა დავლიო მშო-
ბელთან. სამოვარი დადგი, აკულინა, მოდი რაღა.

სცენა VIII.

იგინივე და აკულინა.

აკულინა. (გამაწყობილად, სავაჭრით მიდის ნა-
კატასაკენ). როგორ დაგინგრევია ყველაფერი? ნართი
რა უყავი?

ნიკიტა. ნართი? ნართი იქაა. მიტრიჩ, კაცო!
სადა ხარ! დაგეძინა, თუ რა დაგემართა, ე-მანდ
შენ? გასწი, ცხენს მიხედე.

აკიმ. (აჟუღინას ვერ სეჯავს, შეიღს უმსკრს).
რას აკეთებს? დაღალულა ბერი კაცი, რაქვიან,
მთელი დღე მუშაობდა, ეს კი გახეთქილა და კიდევ
იმას უბრძანებს: „ცხენს მიხედეო“! ფუი შენს კა-
ცობას! რა საძაგლობაა!

მიტრიჩი. (ჩამოკა ექსიდან და ნაბდას ექსსაცმელს „ცკამს). დამიფარე, ღმერთო! გარეთაა ცხენი თუ? უთუოთ მოკალი ჰაი! რა გვართ გამოუენთილა! თავს გადადის! დამიფარე, წმინდაო ნიკოლოზ! (ჩაიცკამს ტუკს და გარეთ მიდის).

ნიკიტა. (დაჯდება) მაპატივე, მამავ! მართალია, დავლიე, მაგრამ რა გაეწყობა! ქათამიც კი სვამს. ასეა ხომ? უნდა მაპატივო. მიტრიჩის არ სწყენს, რა უჭირს, რომ მიხედოს!

ანუსია. მართლა დავადგა სამოვარი!

ნიკიტა. დაადგი, მშობელი მესტუმრა, მინდა ველაპარაკო, ჩაი მინდა დავლიო მასთან, (აკულისას) ნავაჭრი გადმოიღე?

აკულინა. ნავაჭრი? ჩემი გადმოვიღე, სხვა კი მარხილშაა. აი ეს, ჩემი არ არის, გამომართვი. (კად-მოისვრას სუფრასე გასვეელს ნაკაჭკის, სხვას წანდუგ-შა ინასაკს. ანიკო უმწერს, აკულინა როგორ აწუბს წანდუგში. აკიმ არ უეუტებს შვილს და თავის ქაღამასს და ტანსაცმელს ინასაკს ეკჩრე).

ანუსია. (მადის სამოვრით) ისეც სავსე ჰქონდა ზანდუკი და კიდევ რეები უყილია!

სცენა IX.

აკიმ, აკულინა, ანიკო და ნიკიტა.

ნიკიტა. (ფხისლათ უნდა ექკენოს) შენ, მამა, ნუ გამიჯავრდები. ახლა შენ გგონია, მთვრალი ვარ?

აბა გეტყვი, რომ ყველაფერი შემიძლია, დავთვრები, მაგრამ ჭკუა კი არ მეკარგება! მე ახლა, მამა, შენთან ლაპარაკი შემიძლია, ყველაფერი მახსოვს, ფულის თაობაზე რომ მიბძანე, ცხენის ყიდვა მინდაო, მახსოვს. ყველაფერი მოხერხდება. ყველაფერი ჩვენს ხელშია. დიდი ფული რომ იყოს საჭირო, უნდა მოგეცადა, და ეს რა სათქმელია, ახლავე შემიძლია მოგცე. აი წაიღე!

აკიმ. (თავის სახაკს უკლავს) ეჰ, ბიჭო, რაქვიან, გაზაფხულზე გაკეთებული გზა არ ვარგა, რაქვიან...

ნიკიტა. მაგას რაზე ამბობ? დამთვრალთან ლაპარაკი, მუსაიფი არ ვარგა, თუ? ექვი ნუ გაქვს, ჩაი დაელიოთ. მე ყველაფერი შემიძლია, ერთი სიტყვით, რაც გინდა, იმ საქმეს შეგისრულებ.

აკიმ. (აქნეკს თავს) ჰაი, ჰაი, ჰაი!

ნიკიტა. ფული? ა ფული! (ამოიღებს ზორტმანსს კაბიდან გაშლის და თემნიან წითელ ქაღალდს ხელში, იჭერს) წაიღე, ცხენი იყიდე, იყადე ცხენი! მე მშობელს არ ვივიწყებ. ჩემს დღეში არ დავივიწყებ, იმიტომ რომ მშობელი ხარ. წაიღე და! სულაც არ მშურს (მიღის და ხელში აჩეჩებს აკიმს ფულს) წაიღე და, როდესაც გაძლევ, მე არა მშურს.

აკიმ. არ მინდა, რაქვიან... არ შემიძლია, რაქვიან, შენთან ლაპარაკი, იმიტომ, რაქვიან, რომ შენ ადამიანის სახე არა გაქვს.

ნიკიტა. არ გაგიშვებ. წაიდე! (აჩქარებს აკამს სკელშია ფუფს).

სცენა X.

იგინივე და ანუსია.

ანუსია. (შემოდის და დადგება) გამოართვი, ხომ არ მოგეშვება.

აკიმ. (ვამოაზრობებს. აჩქარებს თავს) ეჰ, ღვინომ ეს იცის!

ნიკიტა. ასე არა სჯობს, დამიბრუნებ, ხომ კარგი, თვარა ღმერთმა მოგახმაროს. (აქედანას დაასასხვს) აკულინა, ნავაქრი მოიტანე.

აკულინა. რა?

ნიკიტა. მოიტანე ნავაქრი.

აკულინა. ნავაქრიო! რა საჩვენებელია! შევინახე კიდევ.

ნიკიტა. მოიტანე-მეთქი. ანიკოს იამება. აჩვენე, გეუბნები, ანიკოს, შალი გამოხსენი, მოიტა აქ.

აკიმ. ეჰ, რა საზარელი ამბავია! (ფეხსე ადის).

აკულინა. (მოსმუბნის და სუფრასე აწყობს) ჰა! აბა რა სანახავია?

ანიკო. კარგია. სტეფანიდისაზე უარესი არ არის.

აკულინა. სტეფანიდისაო? სტეფანიდისა ამასთან რას გამოჩნდება? (კატოცხლდება, დაძლავს დააწყებს) დახე ამას, როგორია!.. ფრანგულია.

ანიკო. ფრანგულია. რა ლამაზი ჩითია! დედი-

საც ასეთია, ოღონდ უფრო ღიაა, ცისფერია, მშვენიერებაა!

ნიკიტა. მაშ რა გეგონა! (ანუსია გაკავრებული შედარს სანღშა, შემოაქვს სუფრასე გადასაფარებელი და სუფრასთან მიდის).

ანუსია. ერთიც თქვენ ამოგიწყვიათ.

ნიკიტა. დახედე და!

ანუსია. რა უნდა დავხედო? არ მინახავს თუ? აალაგეთ! (წამოკრავს სელს და შალს იატაკზე გადასვლებს).

აკულინა. რას შვრები? შენ შენი გადაყარე (აალებს).

ნიკიტა. ანუსია! მე შენ გაჩვენებ შენს თვალის სეირს!

ანუსია. რა უნდა მაჩვენო?

ნიკიტა. შენ გვინა, რომ დამავიწყდი? დახე აქა. (ახვენებს ქაღალდში გამოხვეულს ნაჯკოს, რომელსაც დაავდება) ეს შენი ფეშქაშია. ოღონდ დაიშახურე, დედაკაცო! სად ვზივარ?

ანუსია. გეყოფა ყოყობა, არ მეშინია შენი. ერთი ეს მითხარი შენ: ვისი ფულითაა, რომ ასე ქეიფობ და შენის ხასისთვის ფეშქაშებს ყიდულობ? ჩემი ფულით განა!

აკულინა. გინდა ჩაგამტვრიო მაგ ცხვირპირი! ღიახ, შენია! გინდოდა მოგეპარა, მაგრამ ვერ

მოგართვეს! გასწი აქიდან. (უნდა გაიაროს და სელსა კარავს).

ანუსია. ხელსა მკრავ კიდევ? მე შენ გაყურებინებ შენს თვალის სეირს!

აკულინა. აბა გაბედე! (მანჯრის გულსე).

ნიკიტა. კარგი ახლა, დედაკაცებო! კმარა! წაუდგება შეაში).

აკულინა. მოდი ერთი უყურე. ენა ჩაიგდე მუცელში და დადექ შენთვის! უყურე ერთი! შენ გგონია, არ იციან!

ანუსია. ჰო, რა იციან! სთქვი რალა, რა იციან!

აკულინა. იციან შენი ნასიკეთვარი!

ანუსია. ჰაი შე იასარო შენა, ქმარს რომ მართმევ!

აკულინა. შენ კი, შენი ქმარი მიწაში ჩაიყვანე!

ანუსია. (მაჯანდებს აკულინას) მიქარავ!

ნიკიტა. (დაიჭერს) ანუსია! დაგაფიწყდა?

ანუსია. რას მემუქრები! არ მეშინია მე შენი?

ნიკიტა. გადი კარში (მაჯანდუნებს და კინკვილით გარეო გააგდებს).

ანუსია. სად უნდა წავიდე? არ გავალ ჩემი სახლიდან.

ნიკიტა. გეუბნები — კარში გადი-მეთქი? არ შემომეკარო.

ანუსია. არ წავალ. (ნიკიტა სელს უჭერებს. ანუსია კაკას, სტიჩის და კარებს ეკადება) ჩემი სახლიდან უნდა გამაგლო გარეთ? რა გინდა, შე ავაზაკო, შენა! გგონია სამართალს არ მალირსებენ თუ! დაიცა, ნახავ!

ნიკიტა. აბა გაბედე!

ანუსია. მამასახლისთან, ბოქაულთან წავალ.

ნიკიტა. გასწი მეთქი, გეუბნები (ძალათ ვაჯდეს კარში).

ანუსია. (კარებადას) თავეს ჩამოვიხჩობ.

სცენა XI.

ნიკიტა, აკულინა, ანიკო და აკიმ.

ნიკიტა. ძალიან არ შევეპუე!

ანიკო. ვააი დევედააა ჩემო, საყვარელო დევედააა! (სტიჩის).

ნიკიტა. ძალიან არ შემაშინა! შენ რა გატირებს? დაბრუნდება, ფიქრი ნუ გაქვს! წადი, სამოვარს მიხედე. (ანაკო მაღის).

სცენა XII.

ნიკიტა, აკიმ და აკულინა.

აკულინა. (შეჯუებს სავაჭრის და ვასკეკის) უყურე ერთი ამ როსკიპს, რა ამბავშია! დავუქრი მთლათ ე-მის ჩასაცმელს, მოუხდება!

ნიკიტა. გავაგდე ხომ გარეთ, ახლა რალა გინდა სხვა?

აკულინა. ახალი 'შალი დამი'ვარა. არ წასულიყუ ევ ჭაკი, ვაჩვენებდა მის თვალის სეირს! თვალებს ამოვპოტნიდი!

ნიკიტა. კმარა გულპიწობა. აბა რა გაქვს გულის მოსაყვანი? რომ მიყვარდეს, კიდევ ჰო!

აკულინა. გიყვარდეს? ძალიან სასიყვარულო რამე არა. მე შენ გეტყვი დრუნჩგასიებული დედაკაცი. ადრე რომ გაგვედო, ხომ მოსვენებული ვიქნებოდით! ქე რას ერიდები. სახლიცა და ფულიც მაინც ხომ ჩემია! ოჯახის პატრონი ვარო, ჩემი კმრის ცოლი ვარო, რომ ამბობს, აბა რა ოჯახის პატრონია, ის ბოროტი! გახსოვდეს, შენც იმ დღეს დაგაყენებს.

ნიკიტა. დედაკაცის ენას, აბა რა გაუწვდება! თვითონ არ იცი, რას როშავ!

აკულინა. დიახაც ვიცი. არ მინდა მასთან ერთათ ვიცხოვრო. კარში გავაგდებ, რა ნება აქვს ჩემთან იცხოვროს! ცოლია ვითომ! კაი იმას მოუვა, კაი ცოლა ის იყოს! ცოლი კი არა, სათოკე ავაზაკია!

ნიკიტა. კმარა, რა გაქვს გასაყოფი? დაანებე თავი. მე მიყურე, მე ვარ ოჯახის პატრონი. რაც მნებავს იმას ვიზავ. ის შევიძულე და შენ შეგიყვარე! ვინც მინდა, იმას შევიყვარებ, ჩემი ნებაა. (კარგათ მყავს ჩაჭკრილი. ეჭ, მუზიკა რომ აწას!)

ფეხზე აწყვია შოთები,
ჯამი კორკოტით გავსილი,—
სანამ ცოცხალვართ, ვილხინოთ;
მოვკვდეთ, რა მოვა სიკვდილი.
ფეხზე აწყვია შოთები,
ჯამი კორკოტით გავსილი...

სცენა XIII.

იგინივე და მიტრიჩ. (შემოდის, გაძრბს და ფეხზე დასაწოლათ მიდის).

მიტრიჩ. ეტუობა დედაკაცები წაიკიდენ, და-
კორტნეს ერთმანერთი! დამიფარე, ღმერთო და წმი-
დაო ნიკოლოზ!

აკიმ. (ფეხის კიდეში ზის, მონახავს თავის ქა-
ლამანს და იცვამს). გაიარე, გაიარე კუთხეში.

მიტრიჩ. (ადის) ეტუობა, კიდევ ვერ გაუყვიათ,
დამიფარე, ღმერთო!

ნიკიტა. ლიქორი მოიტანე, ჩაის დავაყოლოთ.

სცენა XIV.

ანიკო. (შემოდის. აკუღინას) სამოვარმა გადიარა.

ნიკიტა. დედა სადაა?

ანიკო. გარეთაა, ლაფარში, სტირის.

ნიკიტა. ასე ეკადრება. დაუძახე. უთხარი, სა-
მოვარი შემოიტანოს. შენ, აკუღინა, ჩაის იარაღი
მოამზადე.

აკულინა. ჩაის იარალი? კარგი. (აწეობს)

ნიკიტა. (მოაქვს ლიქორი, ტკბილი ზურება და თევზი). ეს მე, ეს სასოვი დედაკაცს, ნათთი იქ გარეთაა. ა ფულიც. დაიცა. (აიღებს ხელში სასაგარეოსს. ჩააკვებს) პურის ფქვილი ოთხი აბაზი, ზეთი... მამაჩემს ერთი თუმანი, მამაჩემო! მოდი, ჩაი დალიე. (სიჩუქს, აკიმ ექვსე წინ და თავის ტანისამოსთან ფათინობს).

სცენა XV.

იგინივე და ანუსია.

ანუსია. (შემოაქვს სამოვარი) სად ლეღლა?

ნიკიტა. სუფრაზე დადგი. რა ქენი, იყავი მამასახლისთან? ასეა, ენა რომ წაგისწრებს წინ. კმარა ახლა გულპიწობა. დაჯექი, დალიე. (დაუსხამს ლიქორს) ესეც შენი ფეშქაში (მოაწოდებს ქაღალდში გახვეულს ნაფაქსს, რომელსაც აჭდა. ანუსია ჩუმად გამოართმევს და თავს აქნევს).

აკიმ. (ჩამოვა და ტყავს ჩაიცვამს, მიდის სუფრასთან და ფულს დადებს) ა შენი ფული, წაიღე.

ნიკიტა. (ფულს ვერ შეხედავს) რომ ჩაგიცვამს, სად ემგზავრები? .

აკიმ. წავალ, რას ვაკეთებ აქ. მაპატივეთ, თქვენი ღვთის გულისათვის (აიღებს ხელში ქუქს და სარტყელს).

ნიკიტა. ერი ჰაა! აბა ამ შუალამისას სად უნდა წახვიდე?

აკიმ. არ შემიძლია, რაქვიან, თქვენს სახლში დავრჩე, არ შემიძლია, რაქვიან, დავრჩე აქ, მაპატივით!

ნიკიტა. რა დროს წასვლაა, ჩაი დავლიოთ!

აკიმ. (შემოიხრტყამს სარტყელს). წავალ, იმიტომ რომ აქ უკეთურობაა, რაქვიან, უკეთურობაა, ნიკიტა, ცოდვაა შენს სახლში, რაქვიან, ცუდათ სცხოვრობ, ცუდათ. წავალ.

ნიკიტა. კარგი ახლა ერთი! დაჯექი, ჩაი დავლიოთ.

ანუსია. ახლა ამ შუალამისას რომ გადავარდე, მამა, ხომ თავი უნდა მოგვექრას ქვეყანაში? რა გაწყენიეთ ასეთი?

აკიმ. მე რას მიწყენიებთ, რაქვიან, ოღონდ ვხედავ, რომ უკუღმა მიდის ჩემი შვილის საქმე, უნდა დაიღუბოს, რაქვიან, დაიღუბოს!

ნიკიტა. რათ უნდა დავიღუბო? აბა დამიმტკიცე!

აკიმ. ცოდვაში ხარ ჩაფლული, ცოდვაში! რას გეუნებოდი ამ ზაფხულს?

ნიკიტა. რამდენს რას იტყვი—ვის დაამახსოვნდება.

აკიმ. აკი გითხარი, რომ ის ობოლი გოგო, მარინე, დაჩაგრე, რაქვიან, დაღუპე-შეთქი,

ნიკიტა. ერთი შენც გაიხსენე! აბა რა მოსაგონელია, მორჩა და გათავდა...

აკიმ. (გაფიცვლვება) გათავდა? არა, შეილო, არ გათავებულა. ცოდვა ცოდვას ეპოტინება და კაცს იზიდავს. ჩაფლული ხარ, ნიკიტა, ცოდვაში! გხედავ ჩაფლული ხარ ცოდვაში, ჩაფლული ხარ კისრამდი!

ნიკიტა. მაგ ლაპარაკს თავი დაანებე, დაჯექი, ჩაი დალიე.

აკიმ. ვერ დავლევ, რაქვიან, შენთან ჩაის, იმიტომ, რომ შენი საძაგლობა, რაქვიან, მეზიზღება, გულზე მაწვება და მეზიზღება. ვერ დავლევ, რაქვიან, შენთან ჩაის.

ნიკიტა. გააბი ახლა ჭიანჭური! მოდი, დაჯექი, ჩაი დალიე-მეთქი.

აკიმ. ეს შენი სიმდიდრე ქსელია, რაქვიან, ქსელი. ეჰ, ნიკიტა, ეჰ! ადამიანს გული უნდა ჰქონდეს!

ნიკიტა რა ნება გაქვს შენ, ასე რომ მეღაპარაკები ჩემს ოჯახში? რაო, მართლა, რას ჩამაცივდი! ბავში ვარ შენი, ყურები გინდა დამაგლიჯო, თუ როგორაა შენი საქმე! ახლა ეს წესები აღარ გახლავს მოდაში!

აკიმ. მართალია, ახლანდელი შევილები, რაქვიან, მამებს წვერშიაც წააფრინდებიან თურმე. დამიჯერე, ამისთანა საქციელი სიკეთეს არავის დააყრის, დამლუპველია.

ნიკიტა. (გუღმოსული) შენი წყალობით ხომ არ ვცხოვრობთ, თვითონ შენ მოდიხარ და შემწეობას გვთხოვ.

აკიმ. ფულიო? ა შენი ფულია, აგერ არის, სხვაგან სამოწყალოს ვითხოვ, რაქვიან, და შენ კი არ გამოგართმევ.

ნიკიტა. კმარა. რა გაჯავრებს. კამპანია გინდა დაარღვიო ახლა? (იჭყნს, ხელზე ხელს ჭკიდებს).

აკიმ. (დაიჭყაულებს). გამიშვო, არ დავრჩები. გარეთ ღობის ძირში შირჩვენია ღამე გავათიო, რე შენთან კი ამ სიბანძურეში არ დავრჩები. ფუი, ღმერთო შემინდე (მიდის).

სცენა XVI.

ნიკიტა, აკულინა, ანუსია და შიტრიჩ.

ნიკიტა. მოდი ერთი უყურე!..

სცენა XVII.

იგინივე და აკიმ.

აკიმ. (გაადებს კანს) გონს მოდი, ნიკიტა! სული არ დაივიწყო! (მიდის).

სცენა XVIII.

ნიკიტა, აკულინა, ანუსია და შიტრიჩ.

აკულინა. (ააღაგებს ჩაის იარაღს) დავასხა, თუ არა? (საზოგადო სიჩუმეა).

მიტრიჩ. (ბურღღულღობს) დამიფარე, ღმერთო, მე ცოდვილი! (ეველანა შეკრთებთან).

ნიკიტა. (წამაწვეება სკამ-ლოცინზე) ეჰ, ზაფრა მომაწვა გულზე, მერე რა ზაფრა! აკულინა! სადაა მუზიკა?

აკულინა. მუზიკა? კაი დროს გაგახსენდა! აკი გასაკეთებელად მიაბარე. ჩაი დავასხი, დალიე.

ნიკიტა. არ მანდა. დააქრეთ სინათლე. ეჰ, რა რიგათ მომაწვა გულზე ეს ოხერი ზაფრა! (სტირის)

ფ ა რ დ ა.

მოქმედება მეოთხე.

მოქმედნი პირობი:

ნიკიტა, მატრონა, ანუსია, ანიკო, მიტრიჩი, — მეზობელი დედაკაცი, სახლიდედა, შუამავალი — პირველი გლეხი.

შემოდგომის საღამოა. მთვარე ანათებს. შუა ეზო. შუაზე დერეფანია. მარჯვნივ სადგომი სახლია და კიშკარი. მარცხნივ უცუბლო სადგომია და სარდაფი. სადგომში ლაპარაკი და დამთვრალთა ყვირილი ისმის მუზობელი დედაკაცი გამოდის დერეფნიდან და ანუსიას ნათლიდედას ანიშნებს მივიდეს მასთან

სცენა I.

ნათლიდედა და მეზობელი დედაკაცი.

მეზობელი დედაკაცი. რატომ არ გამოვიდა აკულინა?

ნათლიდედა. რატომ არ გამოვიდა? როგორ არ გამოვიდოდა, მაგრამ არსკალია, გესმის. შუამავლები მოვიდენ, უნდათ ქალი ნახონ. ის კა წევს და ცივ ოფლშია საბრალო, თავზე საბან წახურული.

მეზობელი დედაკაცი. რა ამბავია?

ნათლიდედა. ამბობენ: თვალ ნაკრავია და მუცელი ასტკივდაო.

მეზობელი დედაკაცი. მართალია განა?!

ნათლიდედა. მაშ რა გეგონა. (ეურში ეჭურჩულება).

მეზობელი დედაკაცი. ავია! რა ცოდვა მომხდარა! მერე ხომ შეიტყობენ. შუაჩავლები!

ნათლიდედა. რას შეიტყობენ! დამთვრალი არიან, უფრო მზითევზე უჭირავთ თვალი. მერე რა მზითევს აძლევენ იცი: ორ ქურქს, ექვს კაბას, ფრანგულ შალს, მრავალს ტილოს და ორას მანათს ფულს.

მეზობელი დედაკაცი. რა კი ასეა, მზითევიც ვეღარ უშველის, რა ს რცხვილი და სიკვდილია, უიმე!

ნათლიდედა. სს... შუამავალი ხომ არ მოდის (გაჩუმდებიან და დერეფანში შედიან).

სცენა II.

შუამავალი. (მარტო შემოდას, ასლოკინებს) რა უცნაურათ დამცხა. ცოტა გავგრილდე (დადგება და ფშვინავს) დასწყევლოს ღმერთმა!.. ცუდ გუნებაზე ვარ... არ უნდა იყოს კაი ამბავი ..

სცენა III.

მაჭანკალი და მატრონა.

მატრონა. (დერეფნიდან). მე კი შენ დაგეძებ და ვამბობ: სადაა ჩვენი თვალის სინათლე შუამავალი მეთქი! შენ კი, ბატონო, აგერ ყოფილხარ! აბა

როგორაა საქმე, შენი ქირიმე, ღვთის მადლით, ხომ ყველაფერი პატიოსნათ და კარგათ დაგხვდათ? ქალის თხოვა ხუმრობა როდია! ტრაბახობათ კი ნუ ჩამომართმევთ—ტრაბახობა არ მისწავლია. რა კი ასეთი კეთილი საქმისათვის მოხვედით, ღმერთია მოწყალე, მადლობელი დარჩებით. პატარძალი სამარგალიტოა, გულის გასახარებელი მაგისტანა გოგო ჩვენ მხარეში მეორე არ მოიძებნება.

შუამავალი. ეს კარგი, მაგრამ ფულის საქმე როგორ იქნება?

მატრონა. ფული რა სალაპარაკოა. რაც მამამ დაუტოვა, ყველაფერი თან აქვს. ახლანდელ დროში ცოტა ფული არ არის სამი ხუთ, ხუთ თუმნიანი ქაღალდი.

შუამავალი. ჩვენ სამღურავს არ ვამბობთ, რა ექნათ. შეილია და უკეთ გვინდა მოვაგვაროთ საქმე.

მატრონა. აბა მე შენ მართალს გეტყვი: მე რომ არა, შენს დღეში ვერ იშოვნინდი. მაგათ სხვებისაგანც მოუვიდათ შუამავალი, მაგრამ მე მაინც ჩემი გავიტანე. ფულზე ნამდვილს გეტყვი: ცხონებული რომ კვდებოდა, დაუბარა ცოლს, ნიკიტა ჩამოიყვანე ოჯახში და გაყევო ფული კი, რაც დარჩა, ყველა აკულინას აქვს შენახული. ესეები ჩემის შეილისაგან ვიცო. მის ადგილზე, სხვას სიხარბე წასძლევდა, ნიკიტა კი უკანასკნელ გროშამდი აძლევს. ხუმრობა ამბავია, რა ფულია!

შუამავალი. ამბობენ, მეტი ფული დარჩაო, შენი შვილიც ხომ ახლა ისეთი ანგელოზი არ იქნება, რომ...

მატრონა. ეჰ, ჩემო თვალის სინათლეკ! სხვის ხელში ლუკმა კაცს დიდათ ეჩვენება. რაც დარჩა მამა-მისს, იმას აძლევენ, სხვა რა ქნან? მე შენ გეტბნები, მაგ ეჭვიანობას თავი დაანებე და საქმე მალე გაათავე. მერე რა გოგოა, პეპელაა. ნამდვილი პეპელა!

შუამავალი. ეს მართალია, მარა მე და ჩემმა დედაკაცმა ერთი რამე ვიფიქრეთ: რატომ ამდენს ხანს არ გათხოვებულა? ვაი თუ სნეულია შეთქა?

მატრონა. ეჰე .. რას ამბობ, კაცო! სნეული კი არა, მაგისტანა ლამაზი ზე ტანადი გოგო მეორე არა ჩვენში, ისეთი ტანადია, თათქოს ამოსამული იყოს, ვერც კი უბწყენ. აკი ნახე ამას წინათ. ცოტა ყურს აკლია, მართალია, მარა წითელ ვაშლს გულში, რომ ჭია ჰქონდეს, რას დაუშლის! და რომ ამდენს ხანს არ გათხოვილა, ეს იმის ბრალია, რომ თვალ-ნაკრავია, გაღალღულია, ი'იცი ვიცი, რომელი ჭაკის ბრალია. ახლა რომ შეიტყვეს — შუამავალი მოდისო, ათხოვებენო, აიღეს და გაღალეს. მარა იმის შელოცვაც ვიცი. ხვალ ფეხზე დავაყენებ გოგოს. გოგოსი ეჭვი ნუ გა'ვს.

შუამავალი. მაშ საქმე გათავებულა.

მატრონა. აბა უკან აღარ ღაიხიო, ნურც მე დამივიწყებ. ღმერთია მოწამე, ბევრა ვეცადე, ნუ დაგავიწყდები...

დედაკაცის ხმა დერეფნიდან. ივანე, თუ მივდივართ, წავიდეთ რაღა!

შუამავალი. ამ წამში. (შიდის, შეკრფდების დერეფანში. სტუმრები შიდას.)

სცენა IV.

ანუსია და ანიკო.

ანიკო. (შემოვლის დერეფნიდან და ანუსიას ანიშებს მივიდეს მასთან) დედა!

ანუსია. (იქიდან) რა გინდა?

ანიკო. დედიკო! აქ მო, თვარა გაგვიგონებენ (შიდის მასთან ფარდულს ქვეშ.)

ანუსია. რა გინდა, გოგო? სადაა აკულინა?

ანიკო. სარდაფში ჩავიდა. მერე რას შვრება, რომ, იცოდე, დედა, უიმე, უიმე!.. რა მეშველებაო, ვკვდებიო! ვიკივლებო, მაინც ხომ ვკვდებიო!

ანუსია. იქნება მოითმინოს. დაიცა სტუმრები გავაცილო.

ანიკო. დედიკო! ძალიან სწუხს, გულიც მოსდის! ტყვილად მაჭანკლობენ, მე ისინი ვერ გამათხოვებენო. არ მინდა ქმარიო. ვკვდებიო. დედიკო! მართლა არ მოკვდეს! სული მიწუხს, მეშინია!

ანუსია. ნუ გეშინია, არ მოკვდება. თავი დაანებე. ახლა წადი (ანუსია და ანიკო მიდიან.)

სცენა V.

მიტრიჩ. (მარტო. მადის ჭიშკრიდან და დაბნეულ თივას კრეფს) დამიფარე, ღმერთო და წაშინდაო ნიკოლოზ! რა არაყი ჩანთქვს, რა საძაგელი სუნი დააყენეს, ეზოც კი ააყროლეს. ეჰ, რა მენაღვლება! როგორ მოუბნევიათ თივა და! ნეტავი ეჭმევიანებოსთ მაინცა, ტყვილა, დაუბნევიათ და დაუთელიანებიათ ფეჭვეშ. რა სუნი სდგას! ცხვირი უნდა დაიცვა კაცმა! ფუი! (აშთქანარეს.) ძილის დროა! მეზარება კი სახლში შესვლა. სიმყრალისაგან სული აღარ მოიოქმის. რა საძაგლობაა! (ისმის, რომ სტუმრება მიდიან). მადლობა შენ, ღმერთო! ძლივს არ წავიდნენ! რას მიედებ-მოედებიან! სულ უქმია!

სცენა VI.

მიტრიჩ და ნიკიტა.

ნიკიტა. (შემოდის) მიტრიჩ! ადი ფეჩზე, მე ავკრეფ.

მიტრიჩ. მაშ კარგი. ცხვრებს თივა დაუყარე. გააცილეთ?

ნიკიტა. გავაცოლოეთოცი, მაგრამ რაღაც კარგათ არ არის საქმე. აღარ ვიცი, რა ვქნა?

მიტრიჩ. განა არ იცი, რომ დაწესებულია ბუშების აღსაზრდელი სახლი? რამდენიც უნდა მიუგდო, არ ენაღვლებათ, აიყვანენ. რა გაწუხებებს! გაჩუქებენ პირიქით, ოღონდ გასაზრდელათ აიყვანე. ეს აქლა სულ ადვილი რამეა.

ნიკიტა. აბა, მიტრიჩ, იცოდე, არსად წამოგცდეს.

მიტრიჩ. მე რა დავა მაქვს. შენი ნასიკეთვარი შენვე გაასწორე. ეჰ, რა ნაირათ უარხარ არაყისაგან! სახლში შევალ (შიდის, ამთქნარებს). ღმერთო, მიშველე!

სცენა VII.

ნიკიტა. (დიღხანს ჩუმათ არას, მარხილში ჩაჯდება) რა ყოფაში ჩაღვარდი!

სცენა VIII.

ნიკიტა და ანუსია.

ანუსია. (გამოდის). სადა ხარ, კაცო?

ნიკიტა. აგერ ვარ!

ანუსია. რას დამჯდარხარ აქ? რა დროს დაგვიანებაა. უნდა გამოიტანო ახლავე.

ნიკიტა. რა უნდა ვქნათ?

ანუსია. მე გეტყვი, რაც უნდა ქნა!

ნიკიტა. კი, მაგრამ, არ სჯობდა, რომ აღსაზრდელ სახლში მიგვეტანა ზე მერე ჩვენვე აგვეყვანა!

ანუსია. თუ გეხალისება, თვითონ წაიყვანე და მიაბარე. მრუშობა გიყვარს, და როცა მისი კული გამოჩნდება, მაშინ კი სუსტობ, განა?

ნიკიტა. რა უბედურობა უნდა ვქნა?

ანუსია. გეუბნება: წადი, სარდაფში ორმო ამოთხარე.

ნიკიტა. იქნება სხვა გვართ მოგეწყობთ რამე?

ანუსია. (აჯჯვრებს) „იქნება სხვა გვართ მოგეწყობთ რამე“! ალბათ არ მოხერხდება სხვა გვართ. ეს წინ და წინ უნდა გცოდნოდა. გასწი!

ნიკიტა. ვაიჰე, რა დღეში ჩავვარდი!

სცენა IX.

იგინივე და ანიკო.

ანიკო. დედიკო! ბებია ქალი გეძახის. ალბათ ბავში დაიბადა, კყიპინი მომესმა.

ანუსია. რას როშავ, შე სასაკვდილო! ის კატის კნუტია, რომ კნავის. შედი სახლში და დაიძინე, სული არ დაბერო.

ანიკო. (გაიქცევა).

ანუსია. (ნიკიტას). წადი, მოამზადე, რაც გი-
თხარი, თვარა ეგი შენს დღეს! (შიდის).

41-34.

სცენა X.

ნიკიტა. (შარტოა და კარგა ხანს შეშდევ ამბობს) ეჰ! როგორ შევტოვე! ეს დედაკაცები ნამდვილი ეშმაკებია. წინ და წინ უნდა გკოდნოდანო. აბა როდის უნდა მეფაქა! რა მექნა, გადამეკიდა ანუსია ამ ზაფხულს და მეც ხომ ბერი არ ვიყავი? ცოდვა ხომ დავფარე, როგორც რიგი იყო ისე და სხვა რა უნდა მექნა? ჩემი რა ბრალია? განა ცოტა ხდება ასეთი საქმე? რომ მკოდნოდა, მოვკლავდი მაშინ მაგ ძუს, ნამდვილათ მოვკლავდი! ამ ბინძურ საქმეში მონაწილეთ გამხადა მაგ უნამუსომ, კიდევ შემძაგდა მას აქეთ დედას რომ მიანბო ის ამბავი, მას აქით ქირივით შემძულდა და თვალის დასანახავათ მეზარება. არა, როგორ შემძიძლოა მათთან ცხოვრება? მას აქით აღარ ვვარგოდით ჩვენ ერთმანეთისთვის!.. ამ დროს ეს გოგო გადამეკიდა, ჩამომეკორწიალა კისერზე. რა მექნა? მე რომ არა, სხვას გადაეკიდებოდა... და ახლა რა ცოდვაში ჩავვარდი! მე რა შუაში ვარ ეჰ! რა აბავია? (ზის დაფიქრებული). რა გამბედავები არიან ეს დედაკაცები — რა მოუგონიათ, მაგრამ მე მაგათ არ ავეყვები!

სცენა XI.

ნიკიტა და მატრონა (სახლით და ბარით გაფაციცებული გამოდის)

მატრონა. რას გაჩერებულხარ. განა შენს ცოლს არა უთქვამს რა? კრუხი რომ ბუდეს დააჯდება, ისე რომ დამჯდარ ხარ, არა, რას ფაქრობ? გასწი, საქმე გაკეთე!

ნიკიტა. რა უნდა ვნათ?

მატრონა. ჩვენ კი ვიცით, რაც უნდა ვქნათ, ოღონდ შენ შენი საქმე გაკეთე.

ნიკიტა. ხათაბალაში გამაბით მე თქვენ!

მატრონა. როგორ, ახლა იხევი უკან? საქმეზე რომ მიდგა, მაშინ იხევი უკან!

ნიკიტა. მაგ საცოდავობაში ვერ გავფრევ — აცამიანის შვილია ისიც, სულიერია!

მატრონა. სულიერია კი არა, ისა კიდევ! ძლივს სულს დათავს. მაშ რა ვუყოთ? თუ გინდა, გააბარე გასაზრდელათ, სასიცოცხლო მაინც არაა! ოღონდ გახშიანდება, თავი მოგეჭრება და ჩავგრჩება ოჯახში გაუთხოვარათ ნაბუშარი გოგო!

ნიკიტა. რომ შეიტყონ?

მატრონა. თავის სახლში საქმეს როგორ ვერ მოახერხებს კაცი! ისე მოვახერხებთ, რომ ეშმაკმაც ვერ გავვიგოს! ოღონდ შენ ის შეასრულე, რაც გითხარი; თვარა ჩვენ ღედაკაცები უმამაკაცოთ ვერას გავაწყობთ. აბა წაიღე ეს ბარი და მოამზადე — მე მოვინათებ.

ნიკიტა. რა მოვამზადო?

მატრონა. (ხმა-ღაბლა) ორმო მოთხარე. მაშინ გამოვიტანთ და ხელათ დაკმარხავთ. გესმის, კიდევ მეძახის. გასწი რალა! მე იქ შევალ.

ნიკიტა მოკვდა თუ?

მატრონა. მოკვდა მაშ! მალე უნდა გადავრჩეთ, ვინიცობაა ხალხი არ მოგვაწყდეს. გაიგონებენ, ნახავენ და მაგ საძაგლებსაც ხომ ეს უნდათ! ამ სალამოს მამასახლისმა ჩაიარა ჩვენს კარზე. ახლა ჩადი (აძლევის ბას) სარდაფში და იქ კუთხეში პატარა ორმო მოთხარე—რბილი მიწა, ისევ ადვილად შეასწორებ. დედა მიწა არ გაგვამხელს, გულში ჩაიტანს. წადი, აბა, შევილო, იჩქარე!

ნიკიტა. ქსელში გამხვევთ მე თქვენ! ღმერთმა გკითხოსთ! სწორეთ არ შემოძლია. რაც გინდათ, ისა ქენით თქვენ თვითონ.

სცენა XII.

ანუსია. (კარებიდან) მოთხარა, თუ არა?

მატრონა. რას გამოსულხარ. რა უყავი?

ანუსია. გოდორი გადაუფარე. ხმა არ გამოვა. მოთხარა?

მატრონა. არ აპირობს.

ანუსია. (გაანჩხლებული გამოფარდება) არ აპირობს! ის კი უნდა, რომ ციხეში ჩაღებეს?! ახლავე წავალ, ყველაფერს მამასახლისს შევატყობინებ, სულ

ერთია, მაინც ხომ დაღუპული ვარ! ამ წამში ყველაფერს ვეტყვი!

ნიკიტა. (შეკრთება). რა უნდა შეატყობინო?

ანუსია. რა და ყველაფერი! ფული ვინ მოიპარა? — შენ! (ნიკიტა ჩუმადაა). საწამლაღვი ვინ დააღვია? — მე დავაღვია! შენ კი ყველაფერი იცოდი, იცოდი! ყველაფერში მონაწილე ხარ!

მატრონა. კმარა, რა დროსია! რას იბუზები, შვილო? რა გაეწყობა? უნდა გაიჭირვო! წადი, შვილო!

ანუსია. მოდი ნახეთ, რა წმინდა სულია! არ აპირობს! გამტანჯე და დამანელე მე შენ! კმარა! ამდენ ხანს შენს ხელში ვიყავი — ახლა ჩემი დროც დადგა — ახლა ჩემს ხელში ხარ! გასწი, გეუბნები, და თუ არ აპირობ, მე თვითონ ამოვთხრი!.. ა ბარი, ა!.. გამომართვი!

ნიკიტა. რას ჩამაცივდი, ადამიანო? (გამთართმევს ბარს, მაგრამ სწუხს და ვერ ბედავს ადგილიდან დაიძვას) თუ არ მინდა, არ წავალ,

ანუსია. არ წახვალ? (ყვირის) ხალხო! გაიგონე!

მატრონა. (შირზე ხელს აფარებს) რა დაგემართა! ხომ არ გაგიყედი?! განა არ წავა? წადი, შვილო, წადი, ჩემო თვალის სინათლეგო!

ანუსია. ამ წამს ქვეყანას შევეყრი.

ნიკიტა. კმარა ერთი! რა ხალხი ხართ! მალე გაათავეთ მაინც! რაც იყოს იყოს! (მიდის სარდაფში)

მატრონა ეს ისეთი საქმეა, შვილო, რაკი იქე-
იფე, ახლა დაფარვაც უნდა მოახერხო.

ანუსია. (კიდევ ღელავს) დამცინოდა და შანს
მიგებდა, მაგ და მაგისი ხასა! კმარა! ახლა შეიტყოს,
რომ მე მარტო არ ვყოფილვარ სხვისი სულის და-
მღუპველი, მაგიც ჩაიფლას ცოდვაში! შეიტყოს აბა,
რა კარგია!

მატრონა. კმარა, შენც ერთი! რა ასე გაბილ-
პილდი! ნუ კი ჯავრობ, ქალო! ის კი არა, მშვიდო-
ბიანათა და ნელნელა უნდა მოაგვარო საქმე, ისე
როგორც სჯობია. წადი იმ გოგოსთან — მოთხრის.
(მიდის სარდაფში სხნათით. ნიკიტა ჩადის სარდაფში).

მანუსია თვითონ მას დავარჩობიებ მის ნასიკე-
თვარს, მის საძაგელ ბუშს! (კიდევ ღელავს). დავნე-
ლდი, აღარა ვარ მეტი პეტრეს ცოდვით, მაგანაც
გამოცადოს ერთი! არაფერს არ მოვერიდები, ვსთქვი,
რომ არ მოვერიდები-მეთქი!

ნიკიტა. (სარდაფიდან) მომინათე ერთი!

მატრონა. (მიუნათებს. ანუსიას) თხრის. წადი,
მოიყვანე.

ანუსია. დადექი მანდ, თვარა მაგ უტიფარი
ვაიპარება, წავალ მოვიყვან.

ატრონა. იცოდე, მონათვლა არ დაგავიწყდეს!
თვარა მე მოვნათლავ. ჯვარი გაქვს?

ანუსია. ვუშოვნო. ვიცო, რაც უნდა (მიდის).

პირველი მოქმედების სახლი.

სცენა I.

ანიკო. ცანგამქვრალა სკამ-ლოგინზე წევს, მიტრიჩ ცანცვსე ზას და ეალიონს სწევს.

მიტრიჩ. ოი, დასწყევლოს ღმერთმა, რა საძაგელი სუნი დაუყენებიათ. როგორ ოხრათ მოქცეულან. თუთუნმაც კი ვერ მოსპო ეს სუნი, რა ნანაირათ სცემს ცხვირში. დამიფარე, ღმერთო! დროა დავიძინო (შიდის, ღამზა უნდა ჩაქროს).

ანიკო (წამოფარდება და დაჯდება). ბაბუა, ნუ დააქრობ, შენი ჭირმე.

მიტრიჩ. რატომ, გოგო?

ანიკო. არ გესმის, რა ამბავია ეზოში! (ეუწრს უგდებას) არ გესმის, სარდაფში რომ ჩაღიან?

მიტრიჩ. მერე შენ რა გენაღვლევა? აბა ვინ გეკითხება? დაწვი, დაიძინე შენთვის, მე კი ამ სინათლეს დავანელე. (ანელებს ღამზას).

ანიკო. შენი ჭირმე, ბაბუა, ნუ გააქრობ სულ, ცოტა მაინც დატოვე სინათლე... მეშინია.

მიტრიჩ. (იცინის) კარგი, კარგი (მოუფხდება გვერდით) აბა რისა გეშინია, სთქვი!

ანიკო. როგორ არ მეშინია, ბაბუა! რა მწუხარებაში იყო საბრალო აკულინა! სულ ზანდუკზე ურახუნებდა თავს, (ჩუჩუღით) განა არ ვიცი... ბაღანა უნდა ეყოლოს... იქნება ეყოლა კიდევც...

მიტრიჩი რა უცნაური რამა ხარ, შე კუდიანო შენ! ყველაფერი უნდა შეიტყო. დაწვევი შენთვის და დაიძინე. (ანიკო დაწვება). აი ასე! (დაახუროს) იყავი შენთვის, თვარა თუ ბევრი რამე გეცოდინება მაღე დაბერდები.

ანიკო. შენ ფეჩზე ახვალ?

მიტრიჩი. მაშ სად წავალ? მოდი ერთი ამას უყურე! ყველაფერი უნდა შეიტყოს. (კიდევ გაუსწორებს სკლასხურავს და ფეჩისაკენ მიდის).

ანიკო. ერთხელ იქყვირა, მერე კი აღარ ისმის.

მიტრიჩი. დაჰიფარე, უფალო, მე ცოდვილი! რა ისმის, გოგო?

ანიკო, რა და ბაღანას ხმა.

მიტრიჩი. რა უნდა ისმოდეს, რაც არაფერია.

ანიკო. მე კი გავიგონე, ღმერთს გეფიცები, გავიგონე. კნაოდა!

მიტრიჩი. ძალიან არ გაიგონებდი! აბა ერთი ეს მითხარი შენ: გავიგონია თუ არა, რომ შენისთანა გოგო ოჩიკოჩიმ *) ჩასვა ტომარში და გაუყენა გზას

ანიკო. ვინაა, ბაბუა, ეს ოჩიკოჩი?

მიტრიჩი. დაწყნარდი, თვარა ვინცაა, შეიტყო. (ადის ფეჩზე) რა კარგია ამელამ ეს ფეჩი, რა თფილა! სწორეთ სასიამოვნოა! დამიფარე, უფალო, მე ცოდვილი!

*) ოჩიკოჩი — ტყის კაცი, ქაჯი.

ანიკო. ბაბუა, შენ დაიძინებ?

მიტრიჩი. მაშ რა გეგონა, სიმღერას მოვყვე-
ბოდი თუ? (სიჩუმე)

ანიკო. ბაბუა, ბაბუა! მიწას თხრიან; თხრიან,
ღმერთმანი—არ გესმის? თხრიან, ღმერთმანი!

მიტრიჩი. რას არ წარმოიდგენს ეს გოგო, მიწას
თხრაანო! ღამემიწის თხრა გავგონილა? ზროხა იფხანს
და შენ კი მიწის თხრა გელანდება. დაიძინე თვარა
ამ წამს სინათლეს გავაქრობ.

ანიკო. ნუ გააქრობ, შენი ჭირიმე, ბაბუა!
გავჩუმდები, აღარ ამოვალეხ ხმას, ღმერთმანი. მეში-
ნია...

მიტრიჩი. გეშინია? ნურაფრისა ნუ გეშინია და
აღარ შეგეშინება. ავიჩემებია, მეშინიაო, და შეგე-
შინება, აბა რა დაგემართება? რა საკვირველია, შე-
გეშინება, რა კი გეშინია! რა სულელი რამა ხარ,
გოგო! (სიჩუმეა. ჭრიჭინას ხმა ისმის).

ანიკო. ბაბუა, ბაბუა, დაგეძინა?

მიტრიჩი. აბა რა გინდა ერთი?

ანიკო. ვინაა ეს ოჩიკოჩი, წელან რომ თქვი!

მიტრიჩი. აი, შენისთანა ბალანა რომ დაწვება
და არ დაიძინებს, ის ოჩიკოჩი მოვა, მოიტანს
ტომარს, ჩასვამს შიგ ბავშს, თვითონაც ჩაძვრება
იმ ტომარაში, წამოხდის პერანგს და კაი ლამაზათ
გაცოცხავს.

ანიკო. მერე რით უნდა გაცოცხოს?

მიტრიჩი. რით და წკებლით.

ანიკო. ტომარში ხომ სიბნელე იქნება, რას დაინახავს?

მიტრიჩი. ნუ გენადვლება, დაინახავს.

ანიკო. ვუკებენ!

მიტრიჩი. ვერა, გულო, ვერ უკებენ.

ანიკო. ბაბუა, ვინლაც მოდის! ვინაა ეს? ვაიმე, დედა! ვინაა?

მიტრიჩი. მერე მოვიდეს რა უჭირს, რისა გე-
შინია? დედაშენია, სხვა ხომ არაფინაა.

სცენა II.

ივინივე და ანუსია (შემოდის)

ანუსია. ანიკო! (ანიკო ძიღს იგონებს) მიტრიჩი!

მიტრიჩი. რა გინდა?

ანუსია. რატომ სანათს არ გააქრობთ?

მიტრიჩი. ახლა მოვრჩი საქმეს; გავაქრობ.

ანუსია. (ზანდუკში ეძებს და ბურღდუღასს) როცა გინდა, სწორედ მაშინ არის, რომ ვერ იპოვნე.

მიტრიჩი. რას ეძებ შენ მანდ, ქალო?

ანუსია. რას ვეძებ და ჯვარს. უნდა მოვნათლოთ. ღმერთმა დაიფაროს მოუნათლავი რომ მოკვდეს. ცოდვია!

მიტრიჩი. რასაკვირველია, წესზედ უნდა იყოს, იპოვნე?

ანუსია. ვიპოვნე. (მიდის).

სცენა III.

მიტრიჩი და ანიკო.

მიტრიჩი. კარგია რომ იპოვნა, თვარა ჩემი უნდა მიმეცა, ოჰ, ღმერთო, ღმერთო!

ანიკო. (აღგეჰს და თრთის) ბაბუა, ნუ დაიძინებ, შენი ჰირმე, ძალიან მეშინია!

მიტრიჩი. აბა რისა გეშინია, სთქვი ერთი!

ანიკო. მოკვდება უაულოდ ბავში? დეილა ირინეს რომ ამას წინათ ბებიათ ბავში მოუწათლა, ის ბავში გადაბრუნდა და მოკვდა იმ წამსვე.

მიტრიჩი. თუ მოკვდება—დამარხვენ.

ანიკო. ბებია მატრონა რომ არ იყოს აქ, იქნება არც კი მომკვდარიყო. განა არ გავიგონე, რასაც ამბობდა ბებია მატრონა, ყველაფერი გავიგონე.

მიტრიჩი. აბა რა გავიგონე? გეუბნები, დაიძინე-მეთქი. წაიხურე მაგ თავზე საბანი და დაწყნარდი, გესმის!

ანიკო. რომ ცოცხალი დარჩენილიყო, მე ხომ მოვუვლიდი, ვუძიძავებდი.

მიტრიჩი. ოჰ, ღმერთო!

ანიკო. რას უზმენ ახლა ამ ბავშს?

მიტრიჩი. რას უზმენ და იმას, რაც რიგია. რა შენი სადარდელია, გეუბნები დაიძინე-მეთქი, აი დედა-შენი მოვა და გაყურებიკვს შენს თვალის სერს (სიჩუმეა).

ანიკო. ბაბუა! მაშ ბავში ხომ არ მოგიკლავთ, ა?

მიტრიჩი. რომელი? ისა! ეს გოგო გაიზარდა, გამოდგა.

ანიკო. ვიპოვნეთო, არა, ბაბუა, ასე არ სთქვი?

მიტრიჩი. დიახ, ვიპოვნეთ.

ანიკო. მერე, სად იპოვნეთ ბაბუა ის ბავში, მითხარი.

მიტრიჩი. სად ვიპოვნეთ და თავის შინ. მივედიო სოფელში სალდათები, გაეჩხრიკეთ სახლები, და ვნახეთ, რომ ბავში იქვე ეგდო, გკინდოდა თავი გაგვექყოლია და ვერ გამოვიმეტე, აუყვანე ხელში, მაკრამ რომ არ მნებდებოდა, ისე დაიმძიმა თავი, თითქო ათი ბათმანი ყოფილიყო და ხელბით ისე დაიწყო პოტინი, რომ რასაც წააღებდა ხელს, ველარ გამოართმევდი. მეც ფერება დაუწყე, თავზე ხელი მოვუსვი, აბუჭული თმა პქონდა ტყის ძღარბივით. ბოლოს ამ მოფერებით დაწყნარდა, დავასოვლე ხმელი პტრი წყალში და მივეცი. მიხვდა, რაც იყო, და ღეჭა დაუწყო. ვფიქრობ, რა ვუყო-მეთქი? წავიყვანეთ, ვაჭამეთ და ვაჭამეთ. მერე ისე გამოვზარდეთ და ისე შეგვეჩვია, ლაშქარში რომ წავედით, თან წაგვეყა, კაი გოგო იყო!

ანიკო. მერე, მოუნათლავი დარჩა?

მიტრიჩ. ვინ იცის, მგონაა რომ მთლათ მონათლული არ იყო, სხვა რჯულის იყო.

ანიკო. გერმანელი იყო?

მიტრიჩ. გერმანელი კი არა აზიელი იყო, ურიებსა ჰკავან, მაგრამ ურიები კი არ არიან. იმ გოგოს საშა ეთქვა; კაი გოგო იყო. დახე როგორ დამავიწყდა ყველაფერი. ახლაც თვალწინ მიდგას ის გოგო. ჩემი სამახურიდან მარტო ესლა მახსოვს. მახსოვს როზგსა რომ მცემდენ და კიდევ ის გოგო კისერზე რომ ჩამომეკიდებოდა და ისე დამყავდა. ძალიან კარგი გოგო იყო. მერე მოგვაშორეს, როტის უფროსის ცოლმა იშვილა, კაი ქალი დადგა. რა რიგათ შეგვაწუხა სალდათები იმისმა მოშორებამ!

ანიკო. აი კიდევ, ბაბუა, მახსოვს, მამა რომ კვდებოდა, შენ მაშინ ჩვენთან არ მდგარხარ. დაუძა'ა მიკიტას და უთხრა: მომიტევეო, ჩემო მიკიტა... და ატარდა. (ხვნეშის) ძალიან სამწუხარო სანახავი იყო.

მიტრიჩ. ასეა, გოგო, აბა...

ანიკო. ბაბუა, ბაბუა, კიდევ რაღაცა ხმაურობაა სარდაფში. ვაიმე დედა, რაღა ვქნა! რასმე დამართებენ, ბაბუა, ის-ნი იმ ბავშს .. მოკლავენ... პაწაწინაა საწყალი. . ვაიმე!. (ჩარკავს თავს ღეჯინში და ტირის)

მიტრიჩ. (უურს უგდებს) მართლა რომ რაღაცა ბინძურ ამბავს აპირობენ. საზიზღარი დედაკაცებ-ა.

მამაკაციც არ არის სა¹ები, მაგრამ დედაკაცი ხომ კიდევ უარესია. დედაკაცი და ტყის ჩადირი ერთია, არაფერს არ შეუშინდება.

ანიკო. ბაბუა, ბაბუა!

მიტრიჩ. რა გინდა, გოგო?

ანიკო. ამას წინათ რომ მგზავრმა სთქვა, ბავში რომ მოკვდება; იმისი სული პირდაპირ ზეცას გაფრინდებაო, მართალია?

მიტრიჩ. რა ვიცი, ალბათ მართალია, მერე რა იყო?

ანიკო. ისა რომ ნეტავი მეც მომკვდარვიყავ. (ფლიკვინობს)

მიტრიჩ. თუ მოკვდი, მაშინ ხომ მოჩხა და გათავდა შენი საქმე.

ანიკო. ათ წლამდი ბავშვის სულს ღმერთი მიიბარებს, მერე კი შეიძლება ადამიანი გაფუჭდეს კიდევ, გაბინძურდეს.

მიტრიჩ. მერე რა რიგათ გაბინძურდები და! დედაკაცი გაბინძურდება, მაშ რა მოუვა? აბა ვინ გასწავლის თქვენ ქკუას? რაა ხედავთ და რას გაიგონებთ, თუ არა საზიზღრობას და სიფინთეს! მე, თუმცა ნასწავლი არა ვარ, მაგრამ სოფლის დედაკაცზე მეტი მაინც მესმის, თუ მტკიცეთ არა, ცოტა რამე მაინც ვიცი. სოფლის დედაკაცი კი, აბა რა არი, თუ არა ტალახი და წუმბე. რუქსეთში მრავალი

მილიონი დედაკაცია, მაგრამ ფულუსავით ყველა უსინათლო, ბრმა არის — არაფერი იციან. მკითხაობა, შელოცვა და ბავშვების ქათმის ბუდეში ჩასმა, ესეები კი კარგათ იციან.

ანიკო. დედამაც ერთხელ ბავში ჩაუსვა ქათამს ბუდეში.

მიტრიჩ. დიიახ. აბა რამდენი დედაკაცი ხართ გათხოვილი და გაუთხოვარი და ყველა კი ტყის ნადირსა გაეხართ. სცხოვრობთ და მერე მოკვდებით, ვერაფერს ვერ ნახავთ და ვერაფერს ვერ გაიგებთ. გლეხი კაცი კი დუქანში, თუ ციხეში, თუ სალდათობის დროს, როგორც მე, ცოტა რასმე ისწავლის. დედაკაცს კი აბა რა გაეგება! ღვთისა კი არა, პარასკევი როდის არის, იხიც კი არ იცის ხეარიანათ. დაიჟინებს პარასკევით და პარასკევით და არ იცის კი, რომელი პარასკევია. თვალ-უხილავ ლეკვებივით დაფორთხავენ ნაგავში მოყვებიან რაღაც სუღელურ სიმღერებსა და არ ესმისთ კა, რას მღერაიან.

ანიკო. მე, ბაბუა, მამაო ჩვენო ნახევარი ვიცი.

მიტრიჩ. კარგათაც გეცოდინება! არც კი მოგეთხოვებათ, რომ იცოდეთ ვინ უნდა გასწავლოსთ? ღვინით გაღეშილი გლეხი თუ გასწავლისთ ხოლმე მათრახით. ესაა თქვენი სწავლა. არც ვიცი, მართლა გითხრა, ვინ უნდა აგოს პასუხი თქვენთვის? ახალ გაწვეულ ჯარის კაცისთვის, იმის უფროსია პასუხის

მგებელი თქვენ დედაკაცების მაგიერათ, ვინღაა მოპასუხე, რა მოგახსენო. . თქვენ გავხაროთ უწყყემსო ტყედწასულ საქონელს, ბრიყვული რამე მოდგმა გაქვთ დედაკაცებსა, სწორეთ ბრიყვული.

ანიკო. რა ვქნა, აბა, ბაბუა?

მიტრიჩ. რა ჰქენი და წაიხურე თავზე და დიდინე. ოი, უფალო! (სიჩუმეა—ჭრიჭინის ხმა ისმის).

ანიკო. (წამოხტება) ბაბუა! ვინღაც ყვირის! ღმერთს გეფიცები, ყვირის. შენი ქირიმე, აქათ მოდის.

მიტრიჩ. გეუბნები, თავზე წაიხურე-მეთქი, გოგო!

სცენა IV.

ივინივე, ნიკიტა და მატრონა.

ნიკიტა. (შემოდის) რა მიყვეს ამ შეჩვენებულე-ბმა, რა მიყვეს?!..

მატრონა. არაყი დალიე, შეილო, დალიე, რა დაგემაართა? (არაყს მოიძებნის და დადგამს).

ნიკიტა. დავლევ, იქნება გადამიაროს?

მატრონა. წყნარა იყავ, არ სძინავთ. ჰა, დალიე!

ნიკიტა. რა ჰქენით ესა? აბა რა მოიფიქრეთ. სადმე წაგეყვანათ!

მატრონა. (ჩუმათ) დაჯექი აქ, დაჯექ. დალიე, ან თუთუნი მოსწიე, ფიქრს გაგიფანტავს.

ნიკიტა. საყვარელო დედავ! მოაწია ჩემმა აღსასრულის დღემ, რა რიგათ აქნაღდა! რა რიგათ

დაუწყო ძველებმა ხრამი-ხრუმი... განა ახლა მე აღამიანი ვარ?

მატრონა. მართალია, შვილო, ძნელი საქმეა; ნამეტურ ღამით კაცს შიში აიტანს, მაგრამ დაიცა, ერთი ორი დღე გავიდეს, გადაგავიწყდება სრულიად (მიდის ნიკიტას და მხარზე ხელს დაადებს). ნიკიტა!

ნიკიტა. გამშორდი? აბა რა მიყავით?!

მატრონა. რა დაგემართა, შვილო, მართლა ასეთი? (მოკიდებს ხელზე ხელს).

ნიკიტა. გამშორდი, აღამიანო... მოგკლავ! ახლა აღარაფერი არ გამკვირს, მოგკლავ!

მატრონა. რა რიგათ დაუკრთა გული! წადი, დაიძინე.

ნიკიტა. სად ეშმაკში უნდა წავიდე, დავიღუპე კაცი.

მატრონა. (თავს აქნევს) წავიდე, ავალაგო, არა უშავს რა, გადაუვლის (მიდის).

სცენა V.

ნიკიტა, მიტრიჩ, ანიკო.

ნიკიტა. (ნიკიტა ზის და თვალებზე ხელები აქვს მიფარებული. მიტრიჩ და ანიკო სულ-განახუნნი აჩიან) კნავის, დიახ კნავის... ჰე როგორ ისმის... დამარხავს, სწორეთ დამარხავს! (გარბის კარებში) დედა! ნუ ავდებს მიწაში, ცოცხალია...

სცენა VI.

ივინვე და მატრონა.

მატრონა. (დაბრუნდება, ჩურჩულებით). რა დაგემაართა, შვილო, ღმერთი იყოს შენი მფარველი! აბა რასა ფიქრობ! აბა რაღა აცოცხლებდა! ძვლები? სულ ერთიანათ დაეჩეჩქვა.

ნიკიტა. მოიტანე კიდევ არაყი (სჯამს).

მატრონა. ახლა წადი, შვილო, დაიძინე, ალარა გიჭირს რა.

ნიკიტა. (დგას, ეურს უგდებს) ცოცხალია, ცოცხალი... როგორა კნავის... განა არ გესმის,!

მატრონა. (ჩურჩულებით) არა-მეთქი, გეუბნები!

ნიკიტა. საყვარელო დედა! ჩემი სიცოცხლე გათავდა, აბა რა მიყავით? რაღა მეშველება? (გარბის სხსდიდან, მატრონა გაეკენება).

სცენა VII.

მიტრიჩ და ანიკო.

ანიკო. ბაბუა, საყვარელო, გენაცვალე, დაახვეს სწორეთ!

მიტრიჩ. (მრისხანეთ). დაიძინე-მეთქი, გოგო! დაგწიხლოს შენ ბაყაყებმა. დაიძინე, თვარა გაყურებიებ შენს სეირს.

ანიკო. ბაბუა, გენაცვალე, ვილაც ბეჭებზე მათრინდება, თათებით მებლაუჭება! ბაბუა, გენაცვალე, მეშინია, ამოვალ შენთან ფეჩხე. ქრისტეს გულისათვის ამომიშვი შენთან... ვილაცაა... მიტაცებს, ვაიმე (შირბის ფეჩხისკენ).

მიტრიჩ. ოი, დაგწყევოსთ ღმერთმა, რა რიგათ დააშინეს ამ ბინძურებმა ეს ბალანა!.. ამოდი რაღა!

ანიკო. (მადის ფეხზე) შენ არსად წახვიდე.

მიტრიჩ. სად უნდა წახვიდე, გოგო? ამოდი! ოი, უფალო და წმინდაო ნიკოლოზ, დედა ღვთისა ღვთის მშობელო ყაზანისაო... რა რიგათ დააშინეს ბალანა! (დაახურავს თავის ტყავს) საცოდავო შენა... სულელო... დააშინეს ამ უწმინდურებმა, დალახვროს ღმერთმა იმათი თავი.—

ფ ა რ დ ა

მოქმედაგა მახუთა

მოქმედნი პირობი:

ნიკიტა, ანუსია, აკულინა, აკიმ, შატრონა, ანიკო, მარინე, მარინეს ქმარი, პირველი გოგო, მეორე გოგო. პოლიციის მოხელე, მეეტლე, ძმადე, შუამავალი, აკულინას საქმრო, მამასახლისი, ქორწილზე მოსული სტუმრები, კაცი და ქალი, გოგოები, ხალხი.

კალო. წინ პურის კონები აწყვია. მარცხნით საღვარე, მარჯვენით საბძელია. საბძლის კარი ღიაა. კარებში ბზეა დაყრილი, შიგნით ეზო სჩანს, სიმღერა და დაირა ისმის. საბძელს ჩამოუვლის და მიდის სახლისაკენ ორი გოგო

სცენა I.

ორი გოგო.

პირველი გოგო. ხედავ, როგორ კარგათ გამოვედით, ფეხსაცმელიც არ დაგვესვრია, შარით ვერ გამოვატანდით! საშინელი ტალახია... (შედეგებთან და ბზით ფეხებს იწმენდენ).

პირველი გოგო. (აცქერდება ბზეს და რადანას ამჩნევს) ეს რაღა არის აქ?

მეორე გოგო. ეს მაგათი მოჯამაგირეა მიტრიჩ. რა რიგათ დამთვრალა!

პირველი გოგო. რომ არ სვამდა?!

მეორე გოგო. არ სვამდა, ალბათ, სანამდი არ დააღევიანებდენ.

პირველი გოგო. შეხედე ერთი, ეტყობა ბზისთვის მოსულა აქ. თოკიც ხელში აქვს და ისე დანძინებია.

მეორე გოგო. (ეურს უგაგებს) კიდევ არ გაუთავებიათ ქების შესხმა და გალობა. უთუოთ ჯერ არ დაულოცავთ. ამბობენ: აკულინა, თურჴე, არ ზუვოდა, თვარა წუხდა კი.

პირველი გოგო. დედამ სთქვა, ძალათ ათხოვებნო. მამინაცვალი დამუქრებია, თვარა მის დღეში არ გათხოვდებოდა. ხომ იცი, რასაც ლაპარაკობდენ იმაზე!

სცენა II.

იგნივე და მარინე (დაეწევა გოგოებს).

მარინე. გამარჯობა, ქალიშვილებო!

გოგოები. გაგიმარჯოს, დედა!

მარინე. ქორწილში მოდიხართ, გვრიტებო?

პირველი გოგო. გათავდა კიდევ. გვინდოდა თვალი გადაგვევლო.

მარინე. დაუძახეთ ერთი ჩემს ბებერს, სიმონს, ზუეველი რომ არის, ხომ იცნობთ?

პირველე გოგო. როგორ არა! სიძის ნათესავია, არა?

მარინე. დიახ, ჩემი ქმრის დისწულია, სიძე.

მეორე გოგო. რატომ თვითონ შენ არ შედიხარ? განა ქორწილში კაცი არ წავა!

მარინე. არა ვარ იმის გუნებაზე, ქალიშვილებო, და არც დრო მაქვს. უნდა გავემგზავროთ. ჩვენ საქორწილოთ როდი მოსულვართ. ქერი მიგვაქვს ქალაქში. ცოტა დავისვენეთ აქ და ჩემი ბერი-კაცი ჩაიპატიეთეს.

პირველი გოგო. თევდორესას ხომ არ ჩასულხართ?

მარინე. დიახ, მისას. მე აქ მოვიცდი და შენ, ჩემო გვრიტო, წემ ბერი-კაცს დაუძახე. გამოუძახე, შენი ჭირიმე! უთარი შენი დედაკაცი გხმობილობს, ამხანაგები ემგზავრებიანთქო.

პირველი გოგო. რა კი არ გინდა წახვიდე, კარგი, შევატყობიებ, (გოგოები ბიჭიკით მიდიან. დაი-რასა და სიმძერის ხმა ისმის.)

სცენა III.

მარინე მარტო.

მარინე. (დაფიქრდება) რა მიჭირდა, რომ ჩასულვიყავ, მარა გული რომ არ მიშვრება! მას აქით, რაც მიმატოვა, აღარ მინახავს! ავერ მეორე წელიწადია. ერთი შემგხვდა ნეტავი, როგორ სცხოვრობს თავის ანუსიასთან? ამბობენ, ვერ შეთვისდენო. ბრიყვი და ავი დედაკაცია. გაჰხსენებდა უთუოდ ნიკიტა! ძალიან დაეხარბა ახალი ცხოვრება, გამცვალა, მაგრამ ღმერთმა მშვიდლობა მისცეს, მე ცუ-

დის გახსენება არ ვიცი, მაშინ კი ძალიან მეტკინა გული! ახლა დამიმშვიდდა, აღარც მახსოვს. მაგრამ მენახა ერთი ნეტავი!.. (იცქირება ეზოში და ნიკიტას დაინახავს) აკი აქით მოდის! იქნება გოგოებმა უთხრეს? რატომ გამოცლია სტუმრებს? მივიფარები!

სცენა IV.

მარინე და ნიკიტა (თავ-ჩაკიდული მოდის. ხელებს აქნევს და ბურღდღუღებს)

მარინე. რა რიგათ დაღვრემილია?

ნიკიტა. (შეხედავს მარინეს და იცნობს) მარინე! საყვარელო მეგობარო! ჩემო მარინე! აქ რას აკეთებ?

მარინე. ჩემს ბერიკაცს ვუცდი.

ნიკიტა. რატომ ქორწილში არ მოხვედი. მოსულიყავ, დაგეცინა ჩემთვის ერთი!

მარინე. რაზედ უნდა დაგცინო? მე ჩემს ქმარს ველი.

ნიკიტა. ეჰ, ჩემო მარინე! (უნდა მოეხვისოს)

მარინე. (გულ მსხული გაშორდება) ნიკიტა! ამ საქციელს შენ თავი დაანებე, რაც იყო, იყო, წავიდა, მე ჩემს ქმარს ვხმობილობ. ხომ თქვენსას არის?

ნიკიტა. მაშ წინანდელი ამბავი აღარ გავიხსენოთ? არ გნებავს!

მარინე. წინანდელი რა მოსაგონია, რაც იყო, გათავდა.

ნიკიტა. არც დაბრუნდება.

მარინე. არა, აღარ დაბრუნდება. შენ რაღას მიგიტოვებია სახლში სტუმრები და ქორწილს გამოქცევიხარ?

ნიკიტა. (ბზუზუ ღაჯღება) რას გამოვქცევივარ? ეჰ, რომ იცოდე და გაგეგებოდეს! ზაფრა მაქვს, მარინე, ისეთი ზაფრა მაქვს, რომ სიკვდილს ვნატრობ! სუფრიდან ავდეგი, ხალხს გამოვეჭეცი, იმიტომ რომ არავისი დანახვა არ მინდა.

მარინე. (მიუახლოვდება) რა დაგემართა?

ნიკიტა. ისა, რომ ჩემთვის აღარც ჭამაა, არც სმა და არც მოსვენება! დავიქანცე, გავთავდი! ყველაფერზე უფრო ის მიკლავს გულს, რომ მარტო ვარ და ვცრავისათვის გამინდვია ჩემი გულის ტანჯვა.

მარინე. უდარდელათ, ნიკიტა, ვერ იცხოვრებ. აი მე, გაჰოვიტირე ჩემი დღე, და გადამიარა მწუხარებამ.

ნიკიტა. შენ სულ ძველ ამბავს ამბობ. ეჰ, მეგობარო, შენ რა გიჭირს, გამოგიტირია, და მე კი რაღა მეშველება!

მარინე. მერე, რა გაგიჭარდა ასეთი?

ნიკიტა. ისა, რომ შემძაგდა სიცოცხლე, შემძაგდა ჩემი თავი. ეჰ, ვერ დამიჭირე, შენი თავიც დაიღუპე და მეც დამღუპე! განა ასეთი სიცოცხლე — სიცოცხლეა?

მარინე. (ფარდულთან ღვას და თავშეკავებით სტი-
რის) მე, ნიკიტა, ჩემს ბედს არ ვემდური. ჩემისთანა
ცხოვრება ღმერთმა ყოველ ჩემს კეთილს მისცეს.
არ ვჩივი. მე ყველაფერში გავუტყუდი ჩემ ბერიკაცს,
შევიწინე, მაპატიე და არ მაყვედრის. მე ჩემი ცხო-
ვრების კმაყოფილი ვარ, ჩემი ქმარი მშვიდობიანი
და ჩემი ნებისაა. მის შვილებს ვაცმევ, ვბან, ვუვლი!
ამიტომ მასაც ვებრალე. რას უნდა ვემდუროდე,
არა? სჩანს ღვთის ნება იყო! შენ რაღა უნდა გი-
ჭირდეს! სიმდიდრეში ხარ...

ნიკიტა. რა უნდა მიჭირდეს?! არ მინდა, ოღონდ
ქორწილი წავაშხამო, თვარა ჩემი ცხოვრება ისეთია,
რომ (აიღებს ხელში თაკს, რამელიც ბზეყუ გდა) ავი-
ღებდი ამას, გავაკეთებდი მარყუჟს, გადავადებდი აი
ამ ღირეზე, გავყოფდი შიგ თაკს და გადავრჩებოდი!
აი როგორია ჩემი ცხოვრება!

მარინე. რას ამბობ, ღმერთნა დაგიფაროს!

ნიკიტა. შენ იქნება გგონია, ვხუმბრობდე? ან
იქნება გგონია, მთვრალი ვიყო? არა, მთვრალი არა
ვარ! ამ ბოლო დროს არაყიც ველარ მათრობს! ზა-
ფრამ დამანელა, ზაფრამ მომილო ბოლო! ისე დამა-
ნელა ზაფრამ, აღარაფერი არ მიხარია! ეჰ, ჩემო
მარინე, ცხოვრება და სიხარული მარტო შენთან
მქონდა! გახსოვს, რკინის გზაზე რა სიამოვნების
ღამეები გაგვითენებია?

მარინე. ძველს ჭრილობას სელს ნუ ახლებ,
ნიკიტა. მეც გვირგვინ-ნაკურთხი ვარ და შენც.

ჩემი ცოდვა მონანებული მაქვს და წასულს ვინღა დაიბრუნებს...

ნიკიტა. კი, მაგრამ რა ვუყო ამ ოხერ გულს? რა მეშველება?

მარინე. ის გეშველება, რომ ცოლი გყავს, სხვებზე პირს ნუ იმჟავებ, `შენსაზე გულ-დადებით იყავი. ხომ გიყვარდა ანუსია, კვლავაც გიყვარდე'.

ნიკიტა. შენ რა გგონია! ანუსია მე ძირმწარზე უფრო მეჯავრება. ისეთი ქსელი შემომხვია, რომ აღარ ითქმის!

მარინე. რაც უნდა იყოს, მაინც ცოლია... ან კი რა სალაპარაკოა! ისა სჯობია სტუმრებთან წახვიდე და ჩემი ქმარი გამომიგზავნო.

ნიკიტა. ეჰ, რომ იცოდდე ყველაფერი, რაც ამბავია... მაგრამ ან კი რა სათქმელია!

სცენა V.

ნიკიტა, მარინე, მისი ქმარი და ანიკო.

მარინეს ქმარი. (გამოდის კხოდან გაყინულიღუ-ბული, მთვრალი). მარინე, დედაკაციო, ქალო! აქა ხარ?

ნიკიტა. ა შენი ქმარიც მოდის, გეძახის, წადი!

მარინე. შენ რა უნდა გააკეთო აქ?

ნიკიტა. მე? მე ცოტას ხანს წამოვწვები (ჩა-წვება ბუკში)

მარინეს ქმარი. სადაა ჩემი დედაკაციო?

ანიკო. ა, იქაა, ბიძია, ფარდულოთან.

მარინეს ქმარი. რას აკეთებ აქ? წამოდი ქორწილში. მასპინძლები გთხოვენ: პარტივი გვეციო, მაყრები ახლავე წავლენ და ჩვენც წავიდეთ.

მარინე. (გამოდის, ქმარს მიეკებება) რალაც არ მეხალისება.

მარინეს ქმარი. წამოდი მეთქი, გეუბნები. კარგია, ერთს ჭიქას დაღევ და იმ ეშმაკს პეტრიას მიულოცავ. მასპინძლები დაგვემძღურებიან, რომ არ წამოხვიდე, საქმეების გამოწყობას მაინც მოვასწრებთ. (მოქხეკვას ცოლს და ჩიგორკაღით ერთათ მიღიან)

სცენა VI.

ნიკიტა და ანიკო.

ნიკიტა. (წამოდგება და ბზეზ) დაჯდება) ეჰ, რომ დავინახე, კიდევ უარესათ დავიტანჯე. მხოლოდ მაშინ მქონდა სიამოვნება. მაგასთან რომ ვსცხოვრობდი! რა ტყვილა-უბრალოთ დავატრიალე ჩემი ბედი თავ-უკულმა! დავილუბე თავი! (დაწვება) რალა მეშველება! გასკდი დედა მაწავ და ჩამიტანე ბარემ!

ანიკო. (დაინახავს ნიკიტას და მიიჩბენს) მამილო! მამილო, სადა ხარ, გეძებენ! დალოცეს მეფე-დედოფალი და ჯავრობენ, შენ გიცთიან.

ნიკიტა. (თავისთვის) რალა მეშველება?

ანიკო. რაო? რას ამბობ?

ნიკიტა. არაფერს. რას ჩამაცვიდი!

ანიკო. მამილო, წავიდეთ... (ნიკიტა ჩუმათ არის.)

ანიკო ეზიდება) მამიკო, წამოდი, დალოცე! ჯავრობენ.
სად არისო, კი არ გეხმურები!

ნიკიტა. (ხელს წაართმევს) გამშორდი!

ანიკო. კაია, წამოდი!

ნიკიტა. (თავით ეშუქება) გამშორდი, თვარა
მე ვიცი!

ანიკო. მაშ დედას გამოგიგზავნი (გარბის)

სეცნა VII.

ნიკიტა მარტო.

ნიკიტა. (წამოდგება) აბა როგორ უნდა წავიდე?
რა პირით ავიღო ხელში ხატი? როგორ გავუხწორო
თვალი დედოფალს? (ისეუ დაწვეება) ეჰ, ერთი ხვრელი
მინც იყოს ამ მიწაში, რომ ჩაეძვრე! ნეტავი არც
არავინ დამანახა და არც ვანმე დამინახავდეს! (ისეუ
ადგება) არ მინდა, არ წავალ. ჯანაბას იყოს იმათი
თავი! არ წავალ (გაიძრობს ჩექმებს. თვკს აიღებს
ხელში, მარყუჟს გამოსკვნის და კისერზე ჩამოიცვამს)
აი, ასე, ასე სჯობია!

სეცნა VIII.

ნიკიტა და მატრონა (დედას რომ დაინახავს, თვკს
გადაიძრობს კისერზე და ბზეზე დაწვეება)

მატრონა. (აქეშელებული მივს) ნიკიტა, შეილო,
ნიკიტა! დახე, ხმას არ იღებს. ნიკიტა! რა დაგემართა?
არაყი ხომ არ მოგკიდებია? წამოდი, შეილო, წა-
მოდი, ჩემო თვალის სინათლეო, ხალხი გელის.

ნიკიტა. ეჰ, რა მიყავით, დედა? კაცს აღარ ვგავარ ახლა!

მატრონა. რა დაგემართა, შვილო? წამოდი, გენაცვალოს დედაშენი, დალოცე, მოვალეობა მოიხადე და მერე თავისუფალი ხარ. ხალხი გელოდება.

ნიკიტა. აბა, დედა, რა პირით დავლოცო?

მატრონა. დალოცე, როგორც რიგია. განა არ იცი, როგორ?

ნიკიტა. ვიცი; როგორ არ ვიცი? მაგრამ ერთი მითხარი: ვინ დავლოცო? განა არ იცი, რა დავემართე?

მატრონა. რა დამართე? აბა რა დროს მაგის გახსენებაა! ხორციელმა ქვეყანაზედ არა იცის რა, რაც მოხდა. გოგო თვითონ თხოვდება.

ნიკიტა. მერე რატომ თხოვდება?

მატრონა. რატომ და შიშით! შიშით თხოვდება, აბა რას იზამდა? წინათ უნდა გაფრთხილებულიყო. ახლა რომ ფეხი მიასოს, გაჟინდეს, გვიანაა. შუამავლების გალანძღვაც არ შეიძლება, ორჯელ ქალი ნახეს. ამას გარდა მზითვერ აქვს. ყველაფერი ჩაფუჭიჩადა! .

ნიკიტა. სარდაფში რაღაა?

მატრონა. (იცინის) სარდაფში? რა იქნება: კომბოსტო, სოკო, მიწისვაშლი. ერთი შენც... რა მოსაგონებლია წასული ამბავი?

ნიკიტა. მეც არ მინდა მოვიგონო, მაგრამ რომ ვერ დავივიწყე! მახსოვს და მახსოვს!.. რა მიყავით, რა!

~~ნიკიტა~~
მატრონა. რა დაგემართა, მართლა, ხომ არ გაგიჟდი?

ნიკიტა. (თავდაღმა გადაბრუნდება) ნუ დამანელე, დედა-ჩემო, მე მაინც საჩემო მჭირს!

მატრონა. მაინც უნდა წამოხვიდე. ისეც კი ყბედობენ, და რომ ახლა არ წამოხვიდე და არ დალოცო, ასე კი არ იტყვიან. დალოცვაც ვერ გაბედა, დაიმალო. როგორც შეკრთები, მაშინვე მიხვდებიან: თამამათ უნდა იყო და იქვსაც ვერაფერ აგართმევს. თვარა, ვაის გავეყარე და ვუის შევეყარეო, რომ იტყვიან, შენც ისე მოგივა... უფრთხილდი არ შეიმჩნიო, ნუ გეშინია, შვილო, თვარა უარესია, უფრო მიხვდებიან.

ნიკიტა. რა ნაირ ბადეში გამაბით?

მატრონა. კმარა, წამოდი. წადექი და დალოცე, მორჩა და გათავდა, ყველაფერს თავის დრო და წესი უნდა!

ნიკიტა. (თავდაღმა წევს) არ შემძლია!

მატრონა. (თავისთვის) რა დაემართა? ქე იყო კარგათ და რაღაც უეცრათ წამოუარა! ეტყობა თვალნაკრგვია. ნიკიტა, ადექი! შეხედე, ანუ'იას, სტუმრები დაუტოვებია და აქ მოდის.

სცენა IX.

ანუსია. (გამოწეობილა, გაწითლებულია და შეზღწხმუებულია) რა ქარწილია, დედა! რა კარგათ და

პატროსნათ არის ყველაფერი! ხალხიც რა კმაყოფილია!.. სადაა ნიკიტა?

მატრონა. აქაა, შეილო, აქ. ჩაგორებულა ბზეში და წევს! აღარ მოდის!

ნიკიტა. (ცოფს უცქერას) რა რიგათ დამთვრალა. აბა, ამასთან ცხოვრება ვის შეუძლია? გული შეგიწუხდება ამის შემხედავს! (თავდაღმა გადაბრუნდება) მოვკლავ მე მაგას ოდესმე. უარესი იქნება!

ანუსია. შეხედე სად ჩაფლულა! იქნება არაყი გინდა გამოინელო? (იცინის) ჩაგიგორდებოდნი მანდ, მაგრამ რომ არ მცალია, წავიდეთ მაგაცილებ. რა კაი ამბავია სახლში. სასახელო ლხინია. მუზიკაცაა! დედაკაცები მშვენიერათ თამაშობენ. ყველა დამთვრალია, თავმოსაწონი, ჩინებული ამბავია!

ნიკიტა. მერე რა კაია?

ანუსია. სამხიარულო ქორწილია, სამხიარულო! ყველა იმას ამბობს, რომ საგანგებო ქორწილიაო. ყველაფერი ისე პატროსნათ და კარგათ არის. წამოდი და... ერთათ წავიდეთ... ზარხოშაჰ ვარ, მაგრამ, მაინც მიგიყვან (ხელს კედებს ხელზე)...

ნიკიტა. (ზიზღით გამოსტაცებს ხელს) წადი, წამოვალ.

ანუსია. ქე რას იბუძგები! თავიდან ქირი მოვიშორეთ და ამას შემდეგ ვიცხოვროთ და ვიმხიარულოთ, რაღა გვიჭირს! ყველაფერი პატროსნათ და კანონიერათ მოხდა. ისე მხიარული ვარ, გამოთქმასაც ვერ ვახერხებ! თითქოს ახლა ხელ-მეორეთ

ჯვარს ვიწერდე შენზედ! ხალხიც რა კმაყოფილია! ყველა მადლობელია, სტუმრებიც რა საპატიო კაცებია: ივან მოსეიჩი, ბატონი პოლიციის მოხელე, იმათაც დალოცეს.

ნიკიტა. წადი და დაჯექი იმათთან, რაღაზედ მოდიოდრი?

ანუსია. მაინც უნდა წავიდე, თვარა რასა ჰგავს, მასპინძლები წამოვსულვართ და სტუმრებო იქ დაგვიყრია, მერე რა სტუმრები!

ნიკიტა. (წამოდგება და ბზეს გაირეკს) წადით, მე ახლავე მოვალ.

მატრონა. ღამის გუგულმა დღის გუგულს აჯობაო, რომ იტყვიან, ესაა: ჩემი არ გაიგონა და ცოლს კი იმ წამსვე გაჰყვა (მატრონა და ანუსია მიდიან)

მატრონა. მოდიხარ, თუ არა?

ნიკიტა. ახლავე მოვალ, გაიარეთ და მოგეწევით. მოვალ, დავლოცავ... (დედაკაცები შედგებიან) წადით... მოგეწევით! (დედაკაცები მიდიან).

ნიკიტა. (აკვირდება მიმავალ დედაკაცებს და დაფიქრდება).

სცენა X.

ნიკიტა მარტო, შემდეგ მიტრიჩი.

ნიკიტა. (წამოჯდება და ფეხს იხთას) დიახ, ეს არის, გაახლენით! არა, თქვენ დაათვალერყეთ, დი-

რეზე ხომ არაა ჩამოკიდებული. რა ბევრი მჭირია; გავაკეთებ მარყუჟს, გადავიცვამ კისერზე, სკუპ და გათავდა... გადავრჩი. კარგია, რომ თოკიც აგერაა, (ჩაფიქრდება) უბრალო რამე სევდა იყოს, კაცი გაერთობოდა, გულს გადააყოლებდა რასმე, მაგრამ ეს მწუხარება აი აქ მაქვს შუა გულში ჩაჭრილი და საშველი ვეღარ დამდგომია! (დაატყქრდება ეზოსაკენ) ლამის კიდევ მოდიხარ! (ანუხიას აჯავრებს) ,,კარგია, სწორეთ კარგი ამბავია! ჩაგიგორდებოდი, რომ...“ ჰაი, შე შეჩვენებულო. შენა! მოდი მაშინ მომეხვიე, დამრჩვალს რომ ჩამომიღებენ ხიდან კისერზე თოკით... ეჰ, ხომ მაინც უნდა მოვკვდე ერთ დღეს! (წააფლებს თოქს ხელს და გასწევს).

მიტრიჩ. (წამოდგება დამთვრალი და არ ანებებს თოქს.) არ დაგანებებ. არავის არ დაგანებებ. თვითონ მოვიტან. ვთქვი, მოვიტან მეთქი და მოვიტან! ნიკიტა! შენა ხარ? (იცინის) ჰაი დაგლახვროს ღმერთმა! იქნება ბზისთვის მოხვედი?

ნიკიტა. თოკი მომეცი.

მიტრიჩ. დაიცადე. მე გამომგზავნეს და მე წავიღებ. (წამოდგება ფეხსე. ბზეს კრებს და ბანდალბოს, გასწორდება და ბოლოს წაიქცევს) აკი მაჯობა...

ნიკიტა. მომეცი თოკი.

მიტრიჩ. აკი გითხარი, არ დაგანებებ მეთქი. ეჰ, ნიკიტა, რა სულელი ხარ, შე უბედურო! (იცინის) მიყვარხარ, მაგრამ მაინც გეტყვი, რომ სულელი ხარ.

შენ ახლა მიყურებ, დამთვრალი რომ ვარ, განა? ძალიან არ მეშინია შენი! შენ ახლა გგონია, ძალიან მჭირიხარ, არა? აბა შემომხედე! უნდერი ვარ! ბრიყვო, შენ ხომ ვერ იტყვი: უნდერაფიცარი გრენადერის მისის უდიდებულესობის, უპირველესის პოლკისა, —მეფესა და სამშობლოს ვემსახურე ერთგულათა და სიმართლით. ვინა ვარ მე? შენ გგონია მეომარი ვარ? არა! მე ვარ ერთი უკანასკნელად გლახა, ობოლი, გზადაბნეული კაცი! აღთქმა დავდევი არ დამთვრალვიყავ. ახლა კი გავტეხე ფიცი!.. ახლა, იქნება გგონია, შენი მეშინია? როგორ არა! მე არავისი არ მეშინია! არავისი! დავლიე, მართალია, დავლიე! რა გაეწყობა! ახლა ერთ ორ კვირას ვსვამ და ვსვამ!.. ქუდსაც გავყიდი არაყში, ბილეთსაც დავაგირავებ და არავის არ მოვერიდები. რამდენი როზგი მე მომხვდა ჯარში, რომ ლოთობისთვის უნდოდათ თავი დამენებებია. დამაწვედნენ და იმდენს მირტყამდენ, სანამ სიკვდილზე არ მიმაყენებდენ და თან მეკითხებოდენ: დათვრები კიდევო? მეც ვუპასუხებდი: დავთვრები მეთქი. რისა შემეშინებოდა! აი მე როგორი ბიჭი ვარ! როგორიც გამაჩინა ღმერთმა ისეთი ვარ. აღთქმა დავდევი, აღარ დამელია, და არც დამილევია. ახლა კი დავლიე, დავთვერი და არც არა ვის არ მეშინია, ამიტომ მართალს ვამბობ. ვისი უნდა მეშინოდეს ტყვილა უბრალოთ! ჰა, შემომხედეთ, აბა რა ბიჭი ვარ! ერთმა ღვდელმა სთქვა: ეშმაკი ტრაბახი რამე არისო,

რაკი ტრაპახობას დაიწყებ, მაშინვე გამხთალდებიო. რა კი გამხთალდი და კაცის შეგეშინა, იმ წამს წაგავლებს ის შეჩვენებული ხელს და წაგაჩაჩალებს თავისკენაო. მაგრამ რადგან არა ვისი მეშინია, არც არაფერი გამიჭირდება, ფუი ეშმაკს! დალახვროს სამას სამოცდა ხუთმა წმინდა გიორგიმ! ვერაფერს ვერ დამაკლებს. მოდი, აბა გაბედე!

ნიკიტა. (ხინჯვანს იწეწს) ან კი რა აზრი მომივიდა მართლა?! (გადააკვდებს თოქს).

მიტრიჩ. რა იყო?

ნიკიტა. (წამოდგება) რა სთქვი: ხალხს არ უნდა შეუშინდეთ?

მიტრიჩ. აბა, რატომ უნდა შეუშინდე? რა ჭკუაა! შენ ერთი აბანოში ნახე გამძვრალი ხალხი. ყველა ერთნაირია, ერთს უფრო დიდი მუცელი აქვს, მეორეს უფრო პატარა, ეს არის და ეს მათი განსხვავება. აბა! ძალიან არ უნდა გეშინოდეს მაგათი, მაგათმა მზემ!

სცენა XI.

ნიკიტა, მიტრიჩ, მატრონა (გამოდის ეზოდან).

მატრონა. (ქახის) რას შვრები, მოდინხარ, თუ არა?

ნიკიტა. ეჰ, ასე სჯობს! კარგი, მოვდივარ! (შიდის ეზოთი).

აქ დეკორაცია იცვლება. პირველი მოქმედების სახლი სავსეა ხალხით, რომელიც სუფრაზე ზის. ზოგი ფეხზე სდგას. წინ კუთხეში აკულინა და მისი საქმროა. სუფრაზე ხატა და პური დევს. სტუმართა შორის მარინეა. იმისი ქმარი და პოლიციის მოხელე. დედაკაცები იმღერიან. ანუსია არაყს აწოდებს სტუმრებს. სიმღერა შეწყდება.

სცენა I.

ანუსია, მარინე, მარინეს ქმარი, აკულინა, სასიძო, მეეტლე, პოლიციის მოხელე, შუამავალი, ძმაღე, მატრონა, სტუმრები და ხალხი.

მეეტლე. თუ წასავალი ვართ — ბარემ წავიდეთ. განა ეკლესია ახლოა?

ძმაღე. ცოტა დაიცადე. მამინაცვალი დალოცავს, სად არის ეს კაცი?

ანუსია. ახლავე მოვა, ბატონო! ახლავე? მიერთვით კიდევ თითო ჭიქა. ნუ დაგვიწუნებთ.

შუამავალი. რა ასე დაიგვიანა? რა ხანია ვუცდით.

ანუსია. ახლავე მოვა, ახლავე; თვალის დახამხამებამდი აქ გაჩდება. მიერთვით, თქვენი ჭირიმე (მთარმეგს არაყს) აქ წამში მოვა. მანამდი რასმე შეეჭვით, სთქვით რამე, გოგოებო!

მეეტლე. ამ ლოდინში, რაც სიმღერები იცოდენ, ყველა იმღერეს (დედაკაცები იმღერიან. შუა სიმღერის დროს შემოდინს ნიკიტა და აკიმ.)

სცენა II.

იგინივე, ნიკიტა და აკიმ.

ნიკიტა. (ხელი მოუკიდია აკიმისათვის ხელზე და უნდა წინ წააყენოს) წინ წადექ, მამა, უშენოთ არ შეიძლება.

აკიმ. არ მიყვარს მე ესეები, რაქვიან...

ნიკიტა. (დედაკაცებს) აღარ დაჩუმდებით! (დაათვალიერებს ყველას) მარინე, აქ ხარ?

შუამავალი. წადექ, აიღე ხატი და აკურთხე!

ნიკიტა. დამაცადე ცოტა, (თვალით ეძებს) აკულინა, აქა ხარ?

შუამავალი. რათ გინდა, რომ ხალხს ეძახი? მაშ სად უნდა იყოს დედოფალი? ახირებული არ არის...

ანუსია. რა დაგემართა! ფეხზე რატომ გაგიძვრია!

ნიკიტა. მამაჩემო! აქა ხარ? შემომხედე, შენს შეილს! ხალხო და ჯამანათო, თქვენ აქა ხართ და მეც აქა ვარ! კი აგერა ვარ! (დაეშვება მუხლებზე)

ანუსია. რა დაგემართა, შე უბედურო? დავიღუპე!

შუამავალი. ერი ჰაა!

მატრონა. დამთვრალია და არ იცის, რას ამბობს, გონზე მოდი, შვილო! რას ჩადიხარ! (უნდათ

აყენონ; აწავის უურადლებას არ აქცევს და ზარდაზარ იყურება.)

ნიკიტა. ხალხო და ჯამაათო! დამნაშავე ვარ! მინდა შევინანო!

მატრონა. (წააფრინდება მხარზე და უნდა გაათრის) ხომ არ გაგიჟდი? კკუაზე შეირყა, ბატონებო, წავიყვანოთ აქიდან.

ნიკიტა. (დედას მოიშორებს) თავი დამანებე! შენ კი, მამა, გამიგონე. პირველათ, მარინე, შენ შემომხედე აქით. (თაყვანს სცემს მარინეს და წამოდგება) შეგცოდნე მე შენ! შეგპირდი შერთვას, შეგაცოცხლე. მოგატყუე, გაგაგდე, მაპატივე, შენი ღვთის გული-სათვის (ხელახლა თაყვანს სცემს)

ანუსია. რას ბრანდავ, შე უბედურო? რა ღროს ესაა? ვინ გკითხავს! ადექი ზეზე! ხომ არ გაგიჟდი?

მატრონა. ვაიმე, შვილო! როგორ გამიღალა ვილაცამ შენ თავი! ვინ დამლუბა, ვინ გამომისვა კისერში დანა, ვინ მომიჯადოვა შვილი, ბატონებო? ადექი, საცოდავო, რაებს როშავ? (ეწიღება).

ნიკიტა. (თავს აქნევს) ხელს ნუ მახლებ! შემინდე, მარინე! მაპატივე ჩემი შენთან შეცოდება, შენი ღვთის გულისათვის! (მარინე სხსეზე ხელებს მიიფარებს და ჩუმათაა.)

ანუსია, ადე ზევით, რა ღმერთი გიწყრება? რა ღროს მაგეების გახსენებაა? კმარა სულელობა!

აღარ გრცხვენია! ვაი ჩემო ღღეო, როგორ გადამე-
რია ქმარი!

ნიკიტა. (ხელს კრავს ცოლს და აკულისასკენ მიიხრუნებს ზირს) ახლა შენც უნდა გითხრა: გაიგონე, ხალხო და ჯამაათო! მე დაწყევლილივარ! აკულინა! დამნაშავე ვარ შენთან! მამა შენი თავისით არ მომკვდარა—მოწამლეს!

ანუსია. (შეკვიფლებს) უი, ჩემო ღღეო! რა დე-
მართა ამ უბედურს!

მატრონა. ვერ ხედავთ. ჭკუიდან შეიშალა
კაცი! გაიყვანეთ! (ხალხი გასს შემოკრტყემის, უნდაა
გაიკვანას.)

აკიმ. (ჩამაცლას ხალხს) აცალეთ! აცალეთ,
რაქვიან, ძმებო.

ნიკიტა. აკულინა! მამა შენი მე მოვწამლე სა-
წამლავით! შემინდე, შენი ღვთის გულისათვის!

აკულინა. (წამოფარდება) სტყუის! მე ვიცი ვინც
მოწამლა მამა ჩემი!

შუამავალი. შენ შენთვის იყავი, იჯექი!

აკიმ. ჰოი, ღმერთო, რა ცოდვა მოხდა, რა ცოდვა!

პოლიციის მოხელე. წაიყვანეთ! გამომიგზავნეთ
მამასახლისი და კეთილსინიდიისიერნი. ოქმი უნდა
შევაყენოთ. ადექი ერთი შენ და აქ მო!

აკიმ. (ბოქაულს) შენ, რაქვიან, ყვითელ ფოლა-
ქებიანო, ~~რაქვიან, და ცოდვა აცალე, რაქვიან, სტყვის~~
~~ყველაფერს.~~

პოლიციის მოხელე. (აკიმს) ბეროკაცო, ნუ ერევი, თავი დაანებე. ოქმი უნდა შევადგინო.

აკიმ. ერთი შენც, რაქვიან! გეუბნები, აცალე მეთქი. რა დროს ოქმია ახლა, რაქვიან! აქ ღმერთი ჩაერია საქმეში, რაქვიან... კაცი ცოდვას ინანებს და შენ, რაქვიან, ოქმზე ლაპარაკობ...

პოლიციის მოხელე. მამასახლისი მომგვარეთ აქ!

აკიმ. აცალე, ჯერ ღვთის საქმე გათავდეს, რაქვიან, მერე შენს საქმეს შეუდექი.

ნიკიტა. ამას გარდა, აკულინა, შენს წინაშე მე სხვა დიდი დანაშაულიც მაქვს, შეგაცთინე, შემინდევე; შენის ღვთის გულისათვის (თაყვანს სცემს).

აკულინა. (ადგება აკულისა) გამიშვით, არ მინდა გათხოვება. მაგან მიბრძანა, გაყევი ქმარსო, ახლა კი აღარ მინდა გათხოვდე.

პოლიციის მოხელე. გაიმეორე, რაცა სთქვი.

ნიკიტა. მაცალეთ, ბატონო, ვსთქვა ყველაფერი.

აკიმ. (ადტაცებულია) ღმერთო! სთქვი, შვილო, ყველაფერი, სთქვი, გულზე მოგეშვება! შეინანე ღვთის წინაშე, ხალხის ნუ გეშინია. ღმერთი! ღმერთი! აი სადაა ღმერთი!..

ნიკიტა. მამა მაგისი მე მოვწამლე მე სულკატრანმა, იმისი ქალიც ჩემს ხელში იყო, და მე დავლუპე. მაგისი ბავშიც მე მოვკალი.

აკულინა. მართალს ამბობს, მართალს!

ნიკიტა. სარდაფში ფიცტრით გავკეპყე... ფიცარი დავადევი, დავაჯედი და გავკეპყე... მესამადა მისი

ძვლების ტეხა და მსხვრევა... (ტირის) იქვე დავმარხე, მარტო მე ჩავიდინე ესეები.

აკულინა. სტყუის! მე ვუთხარი...

ნიკიტა. რათ გინდა გადამარჩინო! ახლა აღარავისი არ მეშინია!.. მაპატივე ღალბო და ჯამაათო! (თაყვანს სცემს. სიჩუმეა)

პოლიციის მოხელე. შეკარით. თქვენი ქორწილი, როგორც სჩანს, დაიფუშა (ხალხი მიუახლოვდება სარტყელუბით).

ნიკიტა. დაიცადეთ, მოესწრებით... (თაყვანს სცემს მამას) მამა ბატონო! შემინდევ შენც, მე ღვთისაგან შეჩვენებულს! თავიდან მეუბნებოდი: უფროთხილდი, შვილო, დაილუპებო. მაგრამ რომ არ გაგიგონე მე ღმერთ-გამწყრალმა, მე ძალმა, და ახლა შენი სიტყვა გამართლდა! შენ ღვთის გულისათვის შემინდევ!

აკიმ. (აღტაცებულია) ღმერთია შენი შემნდობი, საკვარელო შვილო. (მოეხვევა) შენ თავი გაიწირე, მარა ღმერთი არ გაგწირავს, შეგიბრალებს. ღმერთი ა, ისა!

სცენა III.

მამასახლისი. (შემზადს) კეთილ-სინდისიერი აქაც ბევრია.

პოლიციის მოხელე. ახლავე ჩვენებას ჩამოვართმევთ. (ნიკიტას ხელებს შეუკრავენ.)

აკულინა. (შივა ნიკიტას გვერდით მოუდგება).
მე გეტყვი მართალს, მეც ჩამომართვი ჩვენება.

ნიკიტა. რა საჭიროა! სულ ჩემი ბრალია. მართო მე ვარ დამნაშავე, განზრახვაც ჩემი იყო და საქმეც. ახლა წამიყვანეთ, სადაც გინდათ, მეტს არას ვიტყვი.